

การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย

นางสาวชลธิศ ไกลศิริ

ศูนย์วิทยพัทยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE DEVELOPMENT OF A CAUSAL MODEL OF NATIONAL IDENTITY AND
NATIONAL PRIDE OF THAI YOUTHS

Miss Chonlathit Losiri

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Educational Program in Educational Research Methodology

Department of Educational Research and Psychology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติ
และความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย

โดย

นางสาวชลธิศ โลศิริ

สาขาวิชา

วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ศาสตราจารย์ ดร. สุวิมล ว่องวานิช

คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

คณบดีคณะครุศาสตร์

(ศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ศาสตราจารย์ ดร. สุวิมล ว่องวานิช)

กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(ดร.วันทยา วงศ์ศิลปกร)

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชลธิศ โสศิริ: การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย (THE DEVELOPMENT OF A CAUSAL MODEL OF NATIONAL IDENTITY AND NATIONAL PRIDE OF THAI YOUTHS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวานิช, 137 หน้า

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) วิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยในระดับมัธยมศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน (2) พัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย และ (3) ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักเรียนมัธยมศึกษาของโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร จำนวน 578 คน ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยตัวแปรแฝง 5 ตัวแปร ได้แก่ การมีอัตลักษณ์ของชาติ ความภูมิใจในชาติ ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคมไทย และปัจจัยด้านการเรียนการสอน โดยมีตัวแปรสังเกตได้ 18 ตัวแปร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีความเที่ยงในการวัดตัวแปรสังเกตได้ ตั้งแต่ .9158 ถึง .9749 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน การทดสอบที่แบบเป็นอิสระต่อกัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows และการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล ด้วยโปรแกรม LISREL 8.72 ผลการวิจัยมีดังนี้

(1) เยาวชนไทยมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติในระดับมาก โดยเพศหญิงมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติสูงกว่าเพศชาย แต่ไม่พบความแตกต่างของของระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติเยาวชนไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นที่ต่างกัน

(2) โมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย ประกอบด้วยปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อการมีอัตลักษณ์ของชาติคือ ปัจจัยด้านสังคมไทย สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อความภูมิใจในชาติ คือ การมีอัตลักษณ์ของชาติ ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมสูงสุดต่อความภูมิใจในชาติคือ ปัจจัยด้านสังคมไทย

(3) โมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย โดยภาพรวมมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2=57.55$, $df = 49$, $p = 0.188$, $RMSEA = 0.017$, $GFI = 0.989$, $AGFI=0.962$, $RMR=0.025$) ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติได้ร้อยละ 44.50 และร้อยละ 67.10 ตามลำดับ

ภาควิชา...วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา.....

ลายมือชื่อนิสิต..... ชลธิศ โสศิริ .....

สาขาวิชา...วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา.....

ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก..... สุวิมล ว่องวานิช .....

ปีการศึกษา..... 2553 .....

##5283328127: MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH

KEYWORDS: NATIONAL IDENTITY / NATIONAL PRIDE / THAI YOUTHS / CAUSAL MODEL

CHONLATHIT LOSIRI: THE DEVELOPMENT OF A CAUSAL MODEL OF NATIONAL IDENTITY AND NATIONAL PRIDE OF THAI YOUTHS. THESIS ADVISOR: PROF. DR.SUWIMON WONGVANICH, Ph.D., 137 pp.

The purposes of this research were (1) to study and compare the level of national identities and national prides of Thai youths of different backgrounds (2) to develop a causal model of national identity and national pride of Thai youths and (3) to examine the goodness of fit of the model with empirical data. The research sample consisted of 578 secondary school students in Bangkok. Variables consisted of five latent variables: national identities, national prides, family factors, Thai social factors and learning factors. These latent variables were measured by eighteen observed variables. The research instruments were questionnaires, which had the reliability coefficients .9158 to .9749. The research data were analyzed by employing descriptive statistics, t-test, one-way ANOVA, Pearson correlation and LISREL Model analysis. The research findings were as follows:

(1) National identities and national prides of Thai youths were high. Females had higher national identities and national prides than males. No significant differences were found almost Thai youths studied in different classes.

(2) The causal model consisted of variable having both direct and indirect effect. Among these variables, the Thai social factors had the highest direct effect on the national identities and the national identities in turn had the highest direct effect on the national prides. The Thai social factors had the highest indirect effect on the national prides.

(3) The causal model fitted the empirical data. ($\chi^2=57.55$, $df = 49$, $p = 0.188$, $RMSEA = 0.017$, $GFI = 0.989$, $AGFI=0.962$, $RMR=0.025$). The variables in the model accounted for 44.50% and 67.10% variance of national identities and national prides.

Department Educational Research and Psychology

Field of Study Educational Research Methodology

Academic Year .....2010.....

Student's signature *Chonlathit L...*

Advisor's signature *Suwimon W...*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจาก ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งคอยให้โอกาสที่ดีมากมาย แก่ผู้วิจัยเสมอมา รวมทั้งให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ และเป็นผู้ส่งสอน เป็นต้นแบบที่ดีในการดำเนินชีวิต และให้ข้อคิด ต่างๆ ให้แก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์มา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ ประธานสอบ วิทยานิพนธ์ และ ดร.วันทยา วงศ์ศิลปกรมย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำ ชี้แนะ ตรวจสอบและแก้ไขวิทยานิพนธ์เล่มนี้

กราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.สมพงษ์ จิตระดับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐฐภรณ์ หลาวทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุปผา เมฆศรีทองคำ อาจารย์อุราภรณ์ สุจิตจันท์ คุณสรียา โชติธรรม และสำนักงานเสริมสร้าง เอกลักษณ์ของชาติที่ได้ให้ความกรุณาในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย และข้อเสนอแนะ ในการปรับแก้เครื่องมือวิจัย

กราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณผู้บริหาร ครู นักเรียนทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้

ขอบคุณสโรชา หะรังศรี ผู้ที่อยู่เคียงข้างผู้วิจัยมาโดยตลอดและความช่วยเหลือ มากมายที่มีให้ผู้วิจัยเสมอ พร้อมทั้งเป็นกำลังใจให้กันและกันมาโดยตลอด

ขอบคุณกนิษฐ์ ศรีเคลือบ ผู้เป็นภักยาณมิตรที่ดี สำหรับความรู้ คำแนะนำและ ความช่วยเหลือ และกำลังใจ ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอบคุณเพื่อนของผู้วิจัยทุกคนเพื่อนสาขาประถมศึกษา เพื่อนที่โรงเรียนราชินี และเพื่อนเอกปรัชญา ทุกๆ คน สำหรับกำลังใจ เพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยา การศึกษาทุกคน ที่ได้มีประสบการณ์ดีๆ ในการเรียนและการทำงานร่วมกัน รวมทั้งคอยช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและเป็นกำลังใจให้กันและกันมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณผู้มีพระคุณอย่างยิ่งสำหรับคุณพ่อชาติพงศ์ คุณแม่สมจิตร น้องสาวปริญา โลศิริ และญาติพี่น้องทุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจ ให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้าน รวมถึงคุณทูลเกล้า เขียวมณี สำหรับกำลังใจ จนทำให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
คำถามของการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ.....	6
ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับชาติ.....	9
ตอนที่ 3 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตลักษณ์ ของชาติและความภูมิใจในชาติ.....	15
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	20
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	22
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	22
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	23
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	24
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	37

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
ส่วนที่ 1 ผลวิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติและ ความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยในระดับมัธยมศึกษาจำแนก ตามภูมิภาคของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	41
ส่วนที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ เพื่อใช้สร้างเมทริกซ์ สหสัมพันธ์ในการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย.....	60
ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของการ มีอัตลักษณ์ของชาติความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์.....	63
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	68
สรุปผลการวิจัย.....	70
อภิปรายผลการวิจัย.....	72
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	79
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	80
รายการอ้างอิง.....	81
ภาคผนวก.....	85
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย..	86
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือ.....	88
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	93
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา.....	102
ภาคผนวก จ โมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความ ภูมิใจในชาติ.....	110
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	137

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	แหล่งอ้างอิงในการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยต่าง ๆ ที่สนใจจะศึกษา.....	19
3.1	ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวิจัยทั้งฉบับและจำแนกตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย..	29
3.2	ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 18 ตัวแปร.....	32
3.3	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดการมีอัตลักษณ์ของชาติ ความภูมิใจในชาติ ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคมไทย และปัจจัยด้านการเรียนการสอน.....	34
4.1	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	41
4.2	ระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทย.....	44
4.3	ระดับความมีอัตลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทยในภาพรวม.....	47
4.4	ระดับความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยในภาพรวม.....	49
4.5	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย จำแนกตามเพศ.....	52
4.6	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย จำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษา.....	54
4.7	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย จำแนกตามการเข้าร่วมการประกวดหรือได้รับรางวัลที่เกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทย.....	57
4.8	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย จำแนกตามประเภทโรงเรียนที่เน้นด้านเอกลักษณ์ของชาติ.....	58
4.9	เมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย.....	62
4.10	การวิเคราะห์แยกค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงและการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย..	66

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	ลำดับชั้นความรู้สึกเกี่ยวกับชาติ.....	11
2.2	กรอบแนวคิดโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ.....	21
3.1	โมเดลการวัดการมีอัตลักษณ์ของชาติ.....	36
3.2	โมเดลการวัดความภูมิใจในชาติ.....	36
3.3	โมเดลการวัดปัจจัยด้านครอบครัว.....	36
3.4	โมเดลการวัดปัจจัยด้านสังคมไทย.....	37
3.5	โมเดลการวัดปัจจัยด้านการเรียนการสอน.....	37
4.1	ระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทย.....	45
4.2	ระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทยในภาพรวม.....	47
4.3	ระดับความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย.....	49
4.4	ระดับความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยในภาพรวม.....	51
4.5	โมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ.....	67

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย

โลกในยุคโลกาภิวัตน์มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะทางด้านการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัย ทำให้เยาวชนไทยสามารถรับวัฒนธรรมต่างชาติได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น แต่ในขณะเดียวกันกลับให้ความสนใจในอัตลักษณ์และวัฒนธรรมไทยน้อยลง ทำให้สังคมไทยห่างไกลจากความเป็นไทยมากขึ้น โดยเฉพาะวัฒนธรรมตะวันตกที่เข้ามา ทำให้อัตลักษณ์และวัฒนธรรมที่ดีของไทยเปลี่ยนแปลงไปหลายอย่าง เช่น การแต่งกาย วัฒนธรรม ประเพณี แนวความคิด ทั้งยังมีกระแสนิยมเอเชีย ได้แก่ ญี่ปุ่น และเกาหลี โดยเฉพาะกระแสนิยมเกาหลีนั้น ถือได้ว่ามีอิทธิพลมากสำหรับวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน ซึ่งกระแสนิยมเกาหลีนี้เอง ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน ไปจนการเปลี่ยนแปลงและคลังคลังวัฒนธรรมของตนเอง ทั้งนี้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องเร่งกระตุ้นและปลูกฝังให้เด็กได้ทราบและมีความรู้สึกภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย อัตลักษณ์และวัฒนธรรมของไทยที่งดงามและโดดเด่นไม่แพ้ต่างชาติ

จากงานวิจัยที่ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมเกาหลีกับความนิยมไทย ผลการวิจัยพบว่า วัยรุ่นไทยมีการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมเกาหลีโดยแบ่งเป็นด้านการรับประทานอาหาร ด้านการท่องเที่ยว ด้านการแต่งกาย ด้านการแสดงความรัก และด้านการใช้ภาษาอยู่ในระดับปานกลาง (ขวัญใจ ธนอมปัญญารักษ์, 2551) ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากระแสนิยมต่างชาติ ได้เพิ่มมากขึ้นในสังคมยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ผลการสำรวจกับนักเรียน นักศึกษา ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ถึง นักศึกษาปริญญาเอก จำนวน 23,088 คน จากทั้ง 76 จังหวัดทั่วประเทศ ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนกรกฎาคม 2552 โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ที่ได้ร่วมกับศูนย์เครือข่ายวิชาการเพื่อสังเกตการณ์และวิจัยความสุขชุมชน หรือ ศูนย์วิจัยความสุขชุมชน มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ดำเนินการสำรวจ พบว่ามีนักเรียน นักศึกษา ร้อยละ 52.8 มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และมีการสำรวจในเดือนมกราคม ถึงเดือน กุมภาพันธ์ 2552 ที่สำรวจนักเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ซึ่งพบว่า นักเรียนมีภูมิใจในความเป็นไทยร้อยละ 38 ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 92.5 ภูมิใจที่ได้เกิดเป็นคนไทย รองลงมาภูมิใจต่ออาหารไทย แต่สิ่งที่นักเรียน นักศึกษาไทยภูมิใจน้อยที่สุดคือนักการเมืองไทยที่ได้เพียงร้อยละ 26.9 โดยปัจจัยที่มีนัยสำคัญต่อความภูมิใจในความเป็นไทย อันดับแรกคือภูมิใจในความเป็นคนไทย รองลงมาคือการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ เช่น ยูเนสโก ยกย่องคนไทยให้เป็นบุคคลสำคัญของโลก ซึ่งได้แก่ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ สุนทรภู่ พุทธทาสภิกขุ

เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ, 2552) ซึ่งต้องวิจัยต่อไปว่าปัจจัยใดมีผลทำให้ความภูมิใจของนักเรียน นักศึกษาไทยมีความภูมิใจน้อย ทั้งนี้ ผลการวิจัยครั้งนี้ ชี้ชัดว่าแหล่งที่มาของคุณธรรม จริยธรรมของเด็กไทยนั้นเริ่มจากการอบรม สั่งสอนของพ่อแม่ จากโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษา จากการดูโทรทัศน์ จากเพื่อน ๆ และอินเทอร์เน็ต

ส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญต่ออัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติไทยนั้น มีส่วนสำคัญจากภูมิหลังของนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ ภูมิลำเนา เชื้อชาติ โดยพบว่า การปลูกฝังความรักชาติมีความสัมพันธ์กับเพศ ประเภทของโรงเรียน เชื้อชาติ อาชีพของบิดา ฐานะทางเศรษฐกิจ และสายที่นักเรียนสังกัด (พวงเพชร สุรัตน์วิกุลและสุพัตรา เพชรมณี, 2521) ด้านตัวแปรเพศ พบว่าทั้งเพศชายและหญิงจะมีความภูมิใจในชาติ ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กีฬา และสภาพเศรษฐกิจของประเทศเท่ากัน แต่เพศชายจะมีความภูมิใจน้อยกว่าในด้านศิลปะและวรรณคดี ในส่วนของอายุ พบว่าผู้ใหญ่มีความภูมิใจในชาติ ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สภาพเศรษฐกิจของประเทศ ศิลปะและวรรณคดี มากกว่าเยาวชน แต่จะมีความภูมิใจเท่ากับเยาวชนในด้านกีฬา (Evans และ Kelley, 2002) และแหล่งที่มาที่สำคัญอีกแหล่งที่ คือ โรงเรียน ทำได้โดยการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา ที่มีเป้าหมายที่เกี่ยวกับสถาบันชาติ คือให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจและหวงแหนในเอกราชและอธิปไตยของชาติ ที่เกี่ยวกับสถาบันศาสนา คือ เพื่อให้เป็นพลเมืองดีโดยปฏิบัติตามหลักศาสนา และที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ คือ ให้จงรักภักดีและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ (ดวงกมล จันทรสม, 2526) การจัดรูปแบบกิจกรรมที่มีส่วนช่วยปลูกฝังค่านิยมเกี่ยวกับชาติให้แก่นักเรียน โดยศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังค่านิยมเกี่ยวกับชาติให้แก่เด็กปฐมวัย โดยจะเน้นการปลูกฝังให้รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และรักวัฒนธรรมไทย (มิลินทรา ยินดีสุข, 2547)

การวิจัยในครั้งนี้สนใจศึกษาเกี่ยวกับระดับของอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย ซึ่งโลกในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง กระแสของสมัยนิยมตะวันตก วัฒนธรรมทุนนิยมตะวันตกได้เข้ามา ทำให้รูปแบบของอัตลักษณ์และวัฒนธรรมที่ดีของไทยเปลี่ยนแปลงไป มีอิทธิพลมากสำหรับวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน ได้เข้ามาบทบาทในชีวิตประจำวัน ไปจนการเลียนแบบ และคลั่งไคล้จนลืมวัฒนธรรมของตนเอง ซึ่งยังไม่มีการวิจัยใดที่ชี้ชัดว่าปัจจัยใดเป็นเหตุที่ส่งผลต่ออัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย

เหตุที่มีการสนใจศึกษาเรื่องเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุของอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติในครั้งนี้ เนื่องจากข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพบว่า มีนักเรียน นักศึกษา ไม่ถึงร้อยละ 60 มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ซึ่งต้องพิจารณาย้อนไปถึงเหตุว่าปัจจัยใดที่ส่งผล

ต่ออัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย รวมทั้งงานวิจัยที่ศึกษาในลักษณะของความภูมิใจในชาติในประเทศไทยยังมีไม่มาก ส่วนใหญ่เน้นประเด็นเรื่องความรักชาติชาตินิยม โดยจะมีบางส่วนที่กล่าวถึงด้านอัตลักษณ์ และสำนึกไทย และยังไม่พบว่ามีการวิจัยใดที่ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีผลต่ออัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยในระดับมัธยมศึกษา ว่าอยู่ในระดับใดและมีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อและการมีอัตลักษณ์ของชาติและภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย โดยมุ่งเน้นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปร เพื่อเป็นสารสนเทศที่จะสะท้อนสภาพและสาเหตุของความเป็น การมีอัตลักษณ์ของชาติและภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย เพราะในการส่งเสริมให้เยาวชนเกิดความรู้สึกที่ภูมิใจในความเป็นชาติไทยนั้นมีความจำเป็นต้องศึกษาถึงสาเหตุหรืออิทธิพลปัจจัยต่างๆ เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางให้แก่สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อเสริมสร้างและปลูกฝังการมีอัตลักษณ์ของชาติและภูมิใจในชาติไทยได้อย่างเหมาะสมต่อไป

คำถามวิจัย

1. การมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยในระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับใดและมีความแตกต่างกันอย่างไรระหว่างนักเรียนที่มีภูมิหลังต่างกัน
2. โมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยประกอบด้วย ตัวแปรอะไรบ้าง และตัวแปรเหล่านั้นมีโครงสร้างความสัมพันธ์กันอย่างไร
3. โมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยในระดับมัธยมศึกษาที่มีภูมิหลังต่างกัน
2. เพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย
3. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้สนใจศึกษากับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองหลวงที่เป็นศูนย์กลางของข่าวสารและความเจริญ รวมทั้งนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นเยาวชนที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 14 ปีแต่ไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2525) เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงของสภาพร่างกายและจิตใจ ซึ่งในวัยนี้ยังเป็นวัยที่ยังได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวและทางโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งยังสามารถรับเอาอิทธิพลด้านวัฒนธรรมและทัศนคติต่างๆ จากเพื่อนและสื่อมวลชนมาเลียนแบบและปฏิบัติตามได้โดยง่าย

ตัวแปรที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาในครั้งนี้คือการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ ซึ่งมาจากสภาพสังคมในปัจจุบันที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว กระแสของวัฒนธรรมต่างชาติ มีเข้ามาให้วัยรุ่นไทยได้พบเห็นและสามารถเลียนแบบได้เสมอ ดังนั้นจึงต้องการที่จะศึกษาเกี่ยวกับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย ซึ่งขอบเขตของการมี อัตลักษณ์ของชาติที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษา ประกอบไปด้วยพฤติกรรมที่แสดงออกถึงลักษณะเฉพาะของความเป็นคนไทย ได้แก่ (1) ความอ่อนน้อมถ่อมตน (2) ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์ (3) ความเคารพต่อผู้อาวุโส (4) ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โอบอ้อมอารีมีน้ำใจ (5) ความยิ้มแย้มแจ่มใส และ (6) ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ส่วนขอบเขตของความภูมิใจในชาติที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษา ประกอบไปด้วย (1) ความรู้สึกที่ดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย (2) มีความรู้สึกดีที่ประเทศมีเอกราช (3) มีการแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตไทย และ (4) มีความรัก ชื่นชม และร่วมปกป้อง สิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็นตัวแปรอิสระได้แก่ (1) ปัจจัยด้านครอบครัว ประกอบด้วย การอบรมและปลูกฝังเลี้ยงดูจากครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (2) ปัจจัยด้านสังคมไทย ประกอบด้วย ระดับการคล้อยตามเพื่อน ระดับการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน และสภาพแวดล้อมของชุมชนและสังคม และ (3) ปัจจัยด้านการเรียนการสอน ประกอบด้วย การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครูและการเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา และตัวแปรตาม ได้แก่ (1) การมีอัตลักษณ์ของชาติ และ (2) ความภูมิใจในชาติ ซึ่งทั้งตัวแปรต้นและตัวแปรตามจะวัดจากการรับรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการประเมินตนเองว่านักเรียนมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติอยู่ในระดับใด และปัจจัยที่ก่อให้เกิดลักษณะดังกล่าวมีที่มาจากแหล่งใด

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การมีอัตลักษณ์ของชาติ หมายถึง ลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นถึงความ เป็นคนไทยที่มีลักษณะเฉพาะ โดยมีตัวบ่งชี้คือ ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความกตัญญูต่อบุพการี และครูอาจารย์ ความเคารพต่อผู้อาวุโส ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โอบอ้อมอารี มีน้ำใจ ความยิ้มแย้ม แจ่มใส และความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ความภูมิใจในชาติ หมายถึง การปฏิบัติตนที่แสดงถึงความรัก ห่วงแหน สืบทอดและ เผยแพร่สิ่งที่ดีที่แสดงถึงความเป็นไทย โดยมีตัวบ่งชี้คือ ความรู้สึกที่ดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย ความรู้สึกดีที่ประเทศมีเอกราช มีการแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมตามวัฒนธรรม ประเพณี และ วิถีชีวิตไทย และมีความรัก ชื่นชม และร่วมปกป้อง สิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย

เยาวชนไทย หมายถึง ผู้ที่มีสัญชาติไทย โดยมีสถานภาพเป็นนักเรียนมัธยมศึกษา โดยมี อายุไม่ต่ำกว่า 14 ปีแต่ไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยนี้จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติและภูมิใจ ในชาติ และทราบถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ ของเยาวชนไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยข้อค้นพบ ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์กับบุคคลหลายกลุ่ม ดังนี้

1. ครอบครัว โดยครอบครัวสามารถนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้ในการอบรมเลี้ยงดูและ หล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นถึงการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ ให้แก่เกิดแก่บุตร หลาน
2. โรงเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับข้อมูลสารสนเทศใน การนำไปปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างและปลูกฝังความเป็นการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจใน ชาติให้แก่นักเรียน
3. สื่อมวลชน โดยสื่อมวลชนนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการผลิตสื่อและนำเสนอสื่อ เพื่อให้เยาวชนมีจิตสำนึกเกี่ยวกับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ **ตอนที่ 1** แนวคิดเกี่ยวกับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ **ตอนที่ 2** แนวคิดเกี่ยวกับชาติ และ **ตอนที่ 3** แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ

1.1 ความหมายของอัตลักษณ์ของชาติ

อัตลักษณ์ หรือเอกลักษณ์ มีความหมายตามที่พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ว่า ลักษณะที่เหมือนกัน หรือมีส่วนร่วมกัน ซึ่งมีความหมายไปในทางเดียวกันกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ พ.ศ. 2549 ข้อ 4 ได้นิยามคำว่าอัตลักษณ์ของชาติ ซึ่งหมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเด่นและดีงามเฉพาะที่ร่วมกันของชาติไทย เกี่ยวกับ ประชากร ดินแดน ศิลปวัฒนธรรม ภาษา ความเป็นเอกราช และอธิปไตย เกียรติภูมิของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข อันเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความเป็นชาติ ช่วยให้ประเทศไทยสามารถรักษาความมั่นคง ความเจริญก้าวหน้า บนพื้นฐานของความสงบสุข ประชาชนมีความรัก ความสามัคคี เอื้ออาทร และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มาได้จนทุกวันนี้

Anthony (อ้างถึงใน Chung และ Choe, 2008: 5) ได้ให้คำจำกัดความของอัตลักษณ์ของชาติไว้ว่า การธำรงรักษาและสืบทอดอย่างต่อเนื่อง จนก่อให้เกิดเป็นมรดกที่เป็นลักษณะเฉพาะของชาติ ไม่ว่าจะเป็นคุณค่า สัญลักษณ์ ตำนาน ขนบธรรมเนียมประเพณี ส่วนของ Muller-Peters (1998) ได้กล่าวถึงความหมายของอัตลักษณ์ของชาติว่าเป็นลักษณะพิเศษที่มีความเฉพาะร่วมกันของคนในสังคม ที่แสดงถึงลักษณะเฉพาะของแต่ละประเทศ เช่นเดียวกับความหมายของ พงษ์ศักดิ์ ปกป้องและคณะ (2526) กล่าวว่าอัตลักษณ์ของชาติไทย หมายถึงลักษณะที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติไทยโดยส่วนรวม ซึ่งแตกต่างไปจากชาติอื่นอันปรากฏให้เห็นเด่นชัดว่าเป็นชนชาวไทย เมื่อพบเห็นก็รู้ได้ทันทีว่าเป็นคนไทยหรือของไทย ทำให้เกิดความสำนึก เกิดความกลมเกลียวรวมกันได้เป็นปึกแผ่น และก่อให้เกิดความสามัคคีของคนในชาติ

สำหรับชาติไทยนั้น สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ (2511; อ้างถึงใน ยุทธศักดิ์ ชื่นใจ, 2548) ทรงกล่าวถึง อัตลักษณ์ของคนไทย คือ ความอ่อนน้อมถ่อมตน

ความขยันหมั่นศึกษา กตัญญูรู้คุณบุพการีชน ครูอาจารย์ โดยยึดมั่นในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้ (1) ความอ่อนน้อมถ่อมตน ถือเป็นอัตลักษณ์เด่นที่มีความควบคู่กับอุปนิสัยของคนไทยมาช้านานคนไทยจะชอบถ่อมตน สุขุม และซื่อตรงใจ (2) ความขยันหมั่นศึกษา หมายความว่า ถึงแม้จะศึกษาจบมาสูงส่งเพียงใดแล้วต้องไม่ลำพองตน บุคคลจะไม่หยุดศึกษาตราบมีลมหายใจ ต้องเพียรขวนขวายหาความรู้ เรียนรู้ประวัติศาสตร์ พระศาสนา ถวายได้ประสบการณืจากผู้อาวุโส มีน้ำใจเป็นนักกีฬา ติดตามข่าวสาร เรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยต้องเขียนและพูดให้ถูกต้อง (3) ความกตัญญูรู้คุณบุพการีและครูอาจารย์ เป็นรูปแบบของความเป็นคนดี จะทำการอะไรต้องคำนึงถึงคำ สั่งสอนของบิดามารดา ครูอาจารย์ ผู้มีพระคุณ ต้องไม่ทำ ให้ท่านเศร้าโศกเสียใจ เช่น ไม่เสพยาเสพติด ไม่พูดเท็จไม่ทุจริตคดโกงแผ่นดิน เคารพกฎระเบียบ ไม่ดูหมิ่นดูแคลนเพื่อนมนุษย์ (4) ความจงรักภักดีในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คนไทยนั้นรักในหลวงจะกระทำ สิ่งใดก็นึกถึงท่าน เลียนแบบท่านในคุณความดี ความรักที่มีถวายแด่พระองค์ท่านจึงไม่สามารถเปรียบกับความรักอื่นใดในโลกได้ ยังส่งผลให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุขและความสมัครสมานสามัคคีขึ้นในชาติ ซึ่งความหมายของเอกวิทย์ ณ ถลาง ก็เป็นไปในทางเดียวกัน ซึ่งได้มีการแสดงทัศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของอัตลักษณ์ไทยซึ่งประกอบด้วย (1) สถาบันที่เป็นองค์คุณแห่งชาติ ได้แก่ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ (2) แบบอย่างวัฒนธรรมไทย ได้แก่ โครงสร้างทางสังคม ภาษา ศิลปะ จารีตประเพณี และลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในสังคม (3) ลักษณะนิสัยประจำชาติ สอดคล้องกับที่ นางเยาว์ เสถียรวัฒน์ (2529) ได้สรุปความหมายของ อัตลักษณ์ของชาติไทยไว้ว่า เป็นลักษณะเฉพาะที่เป็นหนึ่ง ที่มีคุณค่าและสำคัญยิ่งต่อประเทศชาติ เป็นจุดรวมของคนไทยทั้งชาติ ซึ่งหมายถึงสถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์

พวงเพชร สุรัตน์วิกุลและสุพัตรา เพชรมณี (2521) ได้กล่าวถึงคำว่าความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์และความรักชาติไว้ คือ อัตลักษณ์คือคำที่นิยมใช้เป็นอย่างมากในสมัยปัจจุบันนี้ หมายถึงลักษณะเด่น หรือลักษณะพิเศษหรือลักษณะที่ไม่เหมือนใคร ฉะนั้นการแสดงออกถึงความรักชาติหรือความเป็นชาตินิยมของแต่ละชาติหรือแต่ละประเทศจะไม่เหมือนกัน เพราะแต่ละประเทศจะมีลักษณะพิเศษหรืออัตลักษณ์ของตนเอง อัตลักษณ์นั้นพอจะแยกได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ๆ คือ 1) อัตลักษณ์ทางการเมือง (2) อัตลักษณ์ทางศาสนา (3) อัตลักษณ์ทางเศรษฐกิจ และ (4) อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ซึ่งประเทศที่มีการกระตุ้นหรือส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้สึกรักชาตินั้น รัฐบาลจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงลักษณะดังกล่าวมาประกอบเสียก่อน มิฉะนั้นการกระตุ้นส่งเสริมนั้นจะไม่ได้ผลเท่าที่ควร ฉะนั้นก่อนที่รัฐบาลจะเสนอนโยบายส่งเสริมปลูกฝังความรักชาติ

นั้น รัฐบาลจะอ้างถึงสถาบันใหญ่ๆ ของชาติทั้ง 3 สถาบัน คือ ชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นจุดรวมใจใหญ่ของคนไทยเพื่อเป็นแนวทางให้ประชาชนยึดถือ สถาบันทั้งสามนี้เป็นส่วนหนึ่งของอัตลักษณ์ทางการเมือง ศาสนาและวัฒนธรรมของชาติ

1.2 ความหมายของความภูมิใจในชาติ

ความภูมิใจ มีความหมายตามที่พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ว่า ทะนงใจ กระหยิ่มใจ รู้สึกว่ามีเกียรติยศ โดยความหมายของความภูมิใจในต่างประเทศ โดยที่ Decker, Malova และ Hoogendom (2003: อ้างถึงในดุจเดือน พันธุมนาวิน, 2551) ได้ให้ความหมายของความรู้สึกภูมิใจในความเป็นชาติ ว่าเป็นความรู้สึกว่า ตนดีใจหรือภูมิใจที่ได้เป็นสมาชิกของชาติที่ตนเองอยู่ ตรงกับความหมายของ Tom (อ้างถึงใน Chung และ Choe, 2008) กล่าวถึงความรู้สึกภูมิใจในความเป็นชาติ ว่าเป็นความรู้สึกในแง่บวกที่พลเมืองของประเทศรู้สึก ในฐานะที่แสดงให้เห็นถึงความป็นอัตลักษณ์ของประเทศตนเอง หรือเป็นความภูมิใจหรือความรู้สึกที่แสดงออกถึงการแสดงความเคารพในชาตินั้นๆ และเป็นความภูมิใจในที่ได้รับมาจากการที่ตนเป็นพลเมืองในชาตินั้นๆ ในขณะที่ Nick (อ้างถึงใน Chung และ Choe, 2008) กล่าวว่า ความรู้สึกภูมิใจในความเป็นชาติ ไม่ใช่ลักษณะของความเป็นชาตินิยม แม้ว่าอาจจะกินความหมายในแง่นั้นก็ตาม และ Chung และ Choe (2008) ได้ให้ความหมายของความรู้สึกภูมิใจในความเป็นชาติว่าเป็นความรู้สึกด้านบวกที่ประชาชนที่เป็นสมาชิกของประเทศรู้สึก ซึ่งมีผลมาจากลักษณะที่เป็นอัตลักษณ์ของชาติ เช่นเดียวกับ Barrett (1997) ได้กล่าวถึงความหมายว่า เป็นความรู้สึกดีที่มีต่อชาติ ที่ได้เป็นสมาชิกของชาติ ความเป็นเจ้าของอัตลักษณ์ของชาติ รู้สึกว่าตนเองเป็นเจ้าของประเทศ รู้สึกดีที่ประเทศของตนมีสัญลักษณ์ต่างๆ ที่เป็นอัตลักษณ์ มีประวัติศาสตร์และความเป็นหนึ่งเดียวของชาติ และ Muller-Peters (1998) ที่กล่าวว่าอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติเป็นความรู้สึกต่อชาติที่มีความเกี่ยวข้องกัน โดยคนที่มีอัตลักษณ์ของชาติอยู่ในระดับสูงก็จะทำให้มีความภูมิใจในชาติสูงด้วยเช่นกัน ซึ่งได้ให้ความหมายของความภูมิใจในชาติว่าเป็นความรู้สึกดี ความรักที่มีต่อชาติในด้านความสำเร็จและความสามารถของประเทศ รวมทั้งสัญลักษณ์ต่างๆ ของชาติ รวมทั้งความหมายของความภูมิใจในชาติไทยของภาณุภัทร ลิ้มจำรูญ (2551) คือ การปฏิบัติตนที่แสดงถึงความรัก ห่วงแหน ศิลปวัฒนธรรมไทยสามารถสืบทอดและเผยแพร่สิ่งที่แสดงถึงความเป็นไทยได้ วัดได้จากการใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง การใช้สินค้าไทยและนำภูมิปัญญาไทยมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การอ่อนน้อม ถ่อมตนและมีความเคารพผู้ใหญ่ การร่วมกิจกรรมที่สำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนาและ

พระมหากษัตริย์ และการมีส่วนร่วมในการเผยแพร่และอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม

ในขณะที่ Smith (2001 อ้างถึงใน Carwyn Fowler, 2002) ที่กล่าวว่าความภูมิใจในชาตินั้นประกอบไปด้วย ความรู้สึกรักและผูกพัน ความใกล้ชิด การเป็นเจ้าของประเทศ การดำรงรักษาและสืบทอดวัฒนธรรม ตำนาน สัญลักษณ์และประเพณีที่ดั่งามของชาติ แนวคิดเกี่ยวกับระบบการปกครอง ซึ่งหมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวกับชาติ ได้แก่ ความมีเอกราช ดินแดน การปกครอง กฎหมาย และลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่แสดงต่อคุณลักษณะของประชากรของประเทศ เช่นเดียวกับ Chung และ Choe (2008) ที่ได้มีการกล่าวถึงองค์ประกอบของความภูมิใจในชาติ ว่าประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก โดยองค์ประกอบที่หนึ่ง คือความภูมิใจในชาติเฉพาะด้านระบบสังคม ได้แก่ วิถีทางประชาธิปไตย ระบอบการเมืองการปกครอง ความสำเร็จของเศรษฐกิจ ความปลอดภัยในสังคม กองทัพ และความเป็นธรรมและสวัสดิการสังคม องค์ประกอบที่สอง คือ ความภูมิใจเฉพาะด้านวัฒนธรรมและความสำเร็จด้านวิทยาศาสตร์ ได้แก่ ความสำเร็จด้านวิทยาศาสตร์ ความสำเร็จด้านกีฬา ศิลปะและวรรณกรรม ประวัติศาสตร์ และองค์ประกอบที่สาม คือ ความภูมิใจในชาติด้านทั่วไป ได้แก่ การยืนยันการเป็นประชากร ความเป็นสัญชาติ เป็นต้น

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับชาติ

2.1 ความหมายของชาติ

ชาติ หรือ คำว่า Nation ในภาษาอังกฤษมีรากศัพท์มาจากภาษาละติน “nasci” แปลว่าการเกิดหรือกำเนิด (to be born) nation ซึ่งแปลว่า เป็นของหรือมาจากสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง โดยกำเนิด การเรียกบุคคลใดว่าเขาเกิดจากคนชนิดใด และ สถานที่แบบไหน (Vincent, 1995) ซึ่งคำนี้จะมีความหมายคร่าวๆ คือ กลุ่มคนที่มีโครงสร้างทางวัฒนธรรม ความเชื่อ แนวคิด และผูกพันกันทางสายเลือด ซึ่งจะอยู่รวมกันภายในรัฐเดียวกัน ภายใต้ประมุของค์เดียวกัน โดยในพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับชาติ ว่าหมายถึง ประเทศ ประชาชนที่เป็นพลเมือง ของประเทศ กลุ่มชนที่มีความรู้สึกในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ประวัติศาสตร์ ความเป็นมา ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมอย่างเดียวกันหรืออยู่ในปกครองรัฐบาล เดียวกัน ในขณะที่บรรพต และคณะ(2523) ได้ให้ความหมายว่า ชาติ คือ สถาบันที่ใหญ่ที่สุดของมนุษย์ที่มีวัฒนธรรม และความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การมีความผูกพันต่อกันที่อยู่ การมีประวัติศาสตร์ร่วมกัน การมีภาษาและวรรณคดีร่วมกัน การมีวัฒนธรรมร่วมกันและการมีความรู้สึกอยู่อย่างอิสระ เช่นเดียวกับปณิตา สระวาสี (2546) ได้กล่าวถึงชาติ ในลักษณะของรูปลักษณะว่าเป็น หน่วยสังคมที่ประกอบด้วยคนที่มีเชื้อชาติ

ศาสนา ภาษาวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างเดียวกัน ในด้านของความรู้สึกและจิตใจคือ ดูจากคนในหน่วยของสังคมมีความรู้สึกนึกคิดอย่างไร โดยที่ Royal Institute of International Affairs (1939; อ้างถึงใน ปณิตา สระวาสี, 2546) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของชาติไว้ดังนี้

(1) มีความคิดเรื่องการมีรัฐบาลร่วมกัน ไม่ว่าจะกำลังเป็นอยู่ในปัจจุบัน หรือเคยมีรัฐบาลหรือการปกครองร่วมกันในอดีต หรือเป็นเป้าหมายที่ประสงค์จะให้เกิดขึ้นในอนาคต

(2) มีขนาดพอสมควรและมีความสัมพันธ์ที่แน่นอนในหมู่สมาชิกของหน่วยสังคม

(3) มีดินแดนที่มีขอบเขตกำหนดไว้แน่นอน สำหรับประการนี้จะเห็นได้ว่าปกติแล้วมนุษย์มีความรักในสภาพแวดล้อมที่ตนเติบโตมา และรักผืนแผ่นดินที่เป็นบ้านเกิดเมืองนอนของตน การมีดินแดนจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการมีความรู้สึกว่าเป็นชาติ อย่างไรก็ตาม อาจมีกรณียกเว้น เช่น กรณีของความรู้สึกเป็นชาติของยิวที่มีอยู่ขณะที่ยังไม่มีกรก่อตั้งประเทศอิสราเอล

(4) มีลักษณะบางประการที่ทำให้ชาติหนึ่งต่างไปจากชาติอื่น ลักษณะดังกล่าว ได้แก่ ภาษา เชื้อชาติ ศาสนา และลักษณะนิสัยประจำชาติ ในบรรดาลักษณะดังกล่าวนี้ภาษาถูกจัดว่ามีความสำคัญในอันดับสูงสุด กระนั้นก็ยังมีชาติที่มีหลายภาษา เช่น สวิสเซอร์แลนด์เป็นชาติที่ใช้ภาษาถึง 3 ภาษาในขณะเดียวกันยังมีการใช้ภาษาเดียวกันในหลายชาติ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน เป็นต้น แต่ถึงแม้จะใช้ภาษาเดียวกันก็ตาม ภาษาที่ถูกนำไปใช้ในที่ใหม่ก็ได้รับการสอดแทรกวัฒนธรรมและมีลักษณะพิเศษจนทำให้มีความรู้สึกในชาติของตน

(5) สมาชิกในชาติมีผลประโยชน์ร่วมกันบางประการ ชาติเป็นผู้สนองความต้องการของสังคมและสมาชิกในชาติได้อาศัยเครื่องมือต่างๆ ของชาติในการรักษาผลประโยชน์ของตนเอง การอยู่ในชาติหมายถึงการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์นานาประการ และการดำรงอยู่ของชาติคือการพิทักษ์ผลประโยชน์หลักของสมาชิกในชาติ

(6) ความรู้สึกหรือความประสงค์ร่วมกันอยู่ระดับหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวนี้หมายถึงการมีสภาพของชาติอยู่ในความนึกคิดของสมาชิกแต่ละคน ภาพของชาติในอุดมคติ คือต้องเป็นหน่วยสังคมที่มีลักษณะที่แตกต่างกับหน่วยอื่นๆ เป็นอิสระจากการถูกปกครองโดยภายนอก มีความเข้มแข็งพอที่จะรักษาเสรีภาพ เพื่อยังความผาสุกให้แก่คนในชาติ และเป็นหน่วยที่ดำเนินนโยบายและดูแลส่งเสริมผลประโยชน์ให้แก่คนในชาติ สำหรับชาติไทยนั้นก็มีโครงสร้างทางวัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ ที่พัฒนามากกว่า 700 ปี จนรวบรวมกันเป็นชาติในปัจจุบัน สมาชิกของสังคมไทยที่เรียกว่าคนไทย ต่างก็ผ่านร้อน ผ่านหนาวกันมาหลายชั่วอายุคน บางคนก็ต้องเสียสละชีวิตเพื่อที่จะดำรงสิ่งที่เรียกว่าชาติเอาไว้ลูกหลาน ในยุคต่อ ๆ มา

2.2 ความรู้สึกเกี่ยวกับชาติ

ความรู้สึกภูมิใจในความเป็นชาติ ถือเป็นความรู้สึกระดับขั้นหนึ่งของความรู้สึกชาตินิยม (nationalism) ซึ่งเป็นแนวคิดของ Decker, Malova และ Hoogendorn (2003: อ้างถึงในดุจเดือน พันธุมนาวิน, 2551) ซึ่งได้เสนอว่า ความรู้สึกชาตินิยม เป็นความรู้สึกระดับสูงสุด โดยพัฒนามาจากทัศนคติต่อชาติ (national attitude) ซึ่งความหมายของทัศนคติของชาติ หมายถึง ความรู้สึกเกี่ยวกับชาติ (national feeling) เป็นความรู้สึกของบุคคลว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกในชาตินั้น โดยเป็นความรู้สึกพื้นฐาน ซึ่งจะพัฒนาทัศนคติทางบวกที่มีต่อชาติอีก 5 ประการ ได้แก่ (1) ความรักชาติ (national liking) หมายถึงความรักสมาชิกและชาติ (2) ความรู้สึกภูมิใจในความเป็นชาติ (national pride) ซึ่งเป็นความรู้สึกว่า ตนดีใจหรือภูมิใจที่ได้เป็นสมาชิกของชาติที่ตนเองอยู่ (3) การเลือกความเป็นสมาชิกของชาติ (national preference) หมายถึง การที่บุคคลเลือกที่จะเป็นสมาชิกของชาติหนึ่ง มากกว่าที่จะเป็นสมาชิกของชาติอื่น (4) ความเป็นชาติมหาอำนาจ (national superiority) หมายถึง ความรู้สึกที่ชาติของตนยิ่งใหญ่กว่า มีอำนาจ อิทธิพล หรือสูงส่งกว่าชาติอื่น และ (5) ชาตินิยม (nationalism) จะเน้นที่ความรู้สึกที่บุคคลรับรู้ว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของชาติจากการมีจุดกำเนิดจากที่เดียวกัน และต้องการที่จะปกป้องชาติให้มีอัตลักษณ์มากที่สุด ทัศนคติเหล่านี้ มีความเกี่ยวข้องกัน (interrelated) โดยทัศนคติเหล่านี้มีอิทธิพลถึงความรู้สึกเป็นอัตลักษณ์ของชาติในภาพกว้าง ตลอดจนสัมพันธ์กับความเป็นอัตลักษณ์ของบุคคล ดังภาพ 2.1

ภาพ 2.1 ลำดับขั้นความรู้สึกเกี่ยวกับชาติ

ที่มา: Decker, Malova และ Hoogendorn (2003: อ้างถึงในดุจเดือน พันธุมนาวิน, 2551)

ส่วนทัศนคติที่ไม่ดีต่อชาติ มี 3 ประการ ได้แก่ (1) ความรู้สึกแปลกแยกในชาติ (national alienation) เป็นความรู้สึกของบุคคลว่า รู้สึกอึดอัด ไม่สบายใจที่จะเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกในสังคม ไม่รู้สึกว่าประเทศที่ตนอาศัยอยู่เป็นบ้านของตน (2) ความรู้สึกอับอายในประเทศชาติ (national shame) เป็นความรู้สึกว่าประเทศของตนด้อย มีความน่าสมเพช และ (3) ความรู้สึกรังเกียจ ประเทศชาติ (national disgust) คือรู้สึกรังเกียจสมาชิกคนอื่นในสังคมและรังเกียจประเทศของตน

2.3 ทฤษฎีพัฒนาการของลักษณะชาตินิยม

ชาตินิยมเป็นพัฒนาการที่เกิดจากการกลมกลืนทางสังคม ซึ่งเกิดจากกระบวนการ 3 ระบบ (Decker, Malova และ Hoogendom, 2003) ได้แก่ (1) เกิดจากการที่บุคคลสังเกตและได้รับประสบการณ์ตรงจากคนที่อยู่ในชาติ (2) เป็นการรับรู้จากบุคคลอื่นที่เป็นชาวต่างชาติเกี่ยวกับประเทศของตน (3) การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลจากการอบรมสั่งสอน กับข้อมูลของสิ่งทีบุคคลได้รับหรือประพฤติปฏิบัติตนมาก่อน

การพัฒนาทัศนคติต่อชาติ (national attitude) เกิดจากปัจจัยอย่างน้อย 4 ประการ ประการแรก เป็นประสบการณ์เดิมที่เกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อชาติ ซึ่งเป็นความรู้สึกผูกพันที่เกิดขึ้นตั้งแต่ช่วงต้นของชีวิต (Jahoda, 1962) จากพื้นฐานของทฤษฎี Piaget ในระหว่างที่เด็กโตขึ้น เด็กจะให้ความสนใจเกี่ยวกับตนเองน้อยลง โดยการหันมาสนใจบุคคลที่มีความสำคัญกับตนในลักษณะของการเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกในสังคมนั้น (Druckman, 1994) การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้จะทำให้บุคคลเกิดความเอื้ออาทร (altruism) สงสารผู้อื่น และช่วยเหลือผู้อื่น (prosocial behavior) ร่วมมือกับผู้อื่น และพัฒนาไปสู่ความรู้สึกของการเป็นกลุ่มสังคมและประเทศ ดังนั้นการพัฒนาความผูกพันกับชาติตั้งแต่วัยเด็ก จะมีอิทธิพลต่อลักษณะชาตินิยมอย่างมาก ประการที่สอง ความเชื่อสำคัญเกี่ยวกับชาติ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของชาติ ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยบุคคลที่มีความเชื่อเหล่านี้มาก ก็ยิ่งมีทัศนคติต่อชาติมาก บุคคลจะได้รับความเชื่อเหล่านี้ทั้งทางตรง จากการสังเกตและประสบการณ์ตรง และทางอ้อมผ่านการคัดเลือกมาจากบุคคลรอบข้าง เช่น พ่อแม่ เพื่อน ครู เป็นต้น ประการที่สาม ประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับการรับใช้ชาติ โดยบุคคลที่เคยถูกเกณฑ์ทหาร หรือเคยแสดงการต่อต้านการวิจารณ์ชาติของตนเอง มักเป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อชาติมาก และประการสุดท้าย ทัศนคติเฉพาะด้านของบุคคล เช่น ความวิตกกังวลเกี่ยวกับอนาคตของครอบครัว มักมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อทัศนคติที่ดีต่อชาติ

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับชาติ 5 ประการนั้น Decker, Malova และ Hoogendom (2003) เสนอว่า เป็นความสัมพันธ์ในลักษณะของลำดับชั้น (hierarchical) (ภาพ 2.1) จากภาพจะเห็นได้ว่า ความรู้สึกเกี่ยวกับชาติ (national feeling) หรือทัศนคติทั่วไปต่อชาติเป็นพื้นฐานเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับชาติ ซึ่งบุคคลจะมีพัฒนาการขึ้นตามลำดับจนถึงจุดสูงสุดหรือชาตินิยม (nationalism) โดยพัฒนาการขั้นต่อไปคือ ความรักชาติ หรือความรู้สึกรักและหวงแหนความเป็นชาติ ซึ่งจะพัฒนาต่อไปสู่ ความภูมิใจในชาติ ซึ่งเป็นความรู้สึกว่าชาติตนมีอัตลักษณ์ มีความโดดเด่นไม่เหมือนชาติอื่น ซึ่งความโดดเด่นนี้เป็นสิ่งที่น่าสรรเสริญ นายกองความรู้สึกเช่นนี้จะพัฒนาไปสู่การเลือกเป็นสมาชิก เมื่อบุคคลได้รู้สึกรัก หวงแหนและความภูมิใจในชาติ บุคคลจึงจะตัดสินใจกระทำสิ่งต่างๆ ในชีวิต โดยมีพื้นฐานความคิดมาจากความรู้สึกที่มีต่อชาติ เช่น เลือกที่จะยังคงตั้งรกรากอยู่ในประเทศไทยมากกว่าที่จะไปอยู่ประเทศอื่นๆ เป็นต้น ความรู้สึกเช่นนี้จะพัฒนาต่อไปเป็นความรู้สึกที่ว่า ประเทศของตนเป็นประเทศที่มีความโดดเด่นต่างๆ ซึ่งความโดดเด่นเหล่านี้เหนือกว่า ดีกว่าประเทศอื่นๆ ซึ่งความรู้สึกทั้งหมดที่กล่าวมา จะนำไปสู่ชาตินิยม

การพัฒนาความรู้สึกต่อชาติเหล่านี้ขึ้นสูงขึ้นตอนต่อไป บุคคลจะต้องบรรลุขั้นที่ตนเองอยู่อย่างเต็มที่เสียก่อน จึงจะพัฒนาต่อไปได้ ดังนั้นการพัฒนาขึ้นสู่ความรู้สึกขั้นสูงๆ และสามารถดำรงรักษาให้อยู่ในสภาพนั้น (เช่น ความรู้สึกภาคภูมิใจในความเป็นชาติ) ยากกว่าการพัฒนาและการดำรงรักษาในขั้นที่ต่ำกว่า (เช่น ความรักชาติ) การพัฒนาขั้นที่สูงจึงมีความสลับซับซ้อน และละเอียดอ่อนกว่า การพัฒนาในระดับต้นๆ นอกจากนี้นักวิชาการยังเสนอว่า ความรู้สึกทั้ง 5 ประการนี้ (ภาพที่ 2.1) มีความสัมพันธ์ระหว่างกันในปริมาณที่ต่างกัน โดยความรู้สึกในขั้นที่อยู่ใกล้กัน พัฒนาการในทำนองเดียวกันนี้ยังปรากฏในเชิงของความรู้สึกภูมิภาคนิยมด้วย (regionalism)

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับลัทธิชาตินิยมและความรักชาติในประเทศไทย

Ernest Gellner (1983; อ้างถึงใน ปณิตา สระวาดี, 2546) ได้นิยาม ชาตินิยม (nationalism) ว่าเป็นหลักคิดทางการเมืองเบื้องต้น ที่วางอยู่บนพื้นฐานที่ว่า การเมืองและความ เป็นหนึ่งเดียวของชาติ (national unit) จะต้องสอดคล้องกัน ชาตินิยมเป็นทั้งสภาพทางจิตใจ/ ความรู้สึก (sentiment) การเคลื่อนไหว (movement) ความรู้สึกชาตินิยมในทางไกลจะเกิดขึ้นเมื่อ มีการกระทำอันเป็นการละเมิดกฎร่วมกัน ส่วนความรู้สึกรักชาตินิยมเป็นลักษณะของความพอใจ จะเกิดขึ้นเมื่อบรรลุเป้าประสงค์ ส่วนชาตินิยมที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนไหวนั้นจะเกิดขึ้นเมื่อถูกปลุกเร้าจากความรู้สึกรักชาติดังกล่าว ซึ่งความรู้สึกนี้สอดคล้องกับนิยามของ Carlton J. Hayes

(1937; อ้างถึงใน ปณิตา สระวาสี, 2546) ที่ว่าคือสภาพของความรู้สึกนึกคิด อันได้แก่ ความจงรักภักดีที่มีต่อความเป็นเลิศของชาติของตน หรือต่อสภาพที่เป็นอยู่จริงของรัฐตน ความจงรักภักดีนี้อยู่เหนือความจงรักภักดีทั้งปวง และสิ่งที่แยกไม่ได้คือ ความภูมิใจในเชื้อชาติของตน และความเชื่อในความดีเลิศที่แฝงอยู่ภายในและความเชื่อในเรื่องภาระหน้าที่ของตน ส่วนบรรศักดิ์ อูวรรณโณ (2551) ให้ความหมายว่า ชาตินิยม (nationalism) เป็นสิ่งที่ดีและจำเป็น เพื่อความเป็นปึกแผ่นแน่นหนาของคนในชาติ ชาติที่ไม่มีชาตินิยมจะเจริญยาก ซึ่งขัดแย้งกับความหมายของ ความคลั่งชาติ (chauvinism) ซึ่งเป็นความคลั่งจนครองสติไม่ได้ ไร้เหตุ ไร้ผล นำมาซึ่งความเสียหายต่อมวลมนุษยชาติมากต่อมากแล้ว ประสบการณ์คลั่งชาติของคนเยอรมันที่ ทำกับยิวก็ดี ความคลั่งชาติของคนกัมพูชาบางส่วนที่เผาสถานทูตไทยก็ดี ล้วนแต่แสดงโทษมหันต์ของคลั่งชาติทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของฟงเพเซอร์ สุรัตน์กุลและสุพัทธรา เพชรมณี (2521) ที่ว่าความรักชาติ เริ่มด้วยความรักต่อพ่อ แม่ ลูก พี่น้องและญาติมิตรของตน จนวิวัฒนาการมาเป็นความรักในเพื่อนพ้องและคนในหมู่คณะเดียวกัน จนขยายไปเป็นชนชาติ ภาษาและศาสนาเดียวกัน ซึ่งกระตุ้นสนับสนุนให้มีการรวบรวมพวกพ้องของตนเพื่อต่อต้านการรุกรานของชนชาติ หรือประเทศ หรือลัทธิการปกครองอื่นๆ ซึ่งแตกต่างกับตน และต่อมาความรักพวกพ้องหรือชนชาติของตนได้รับการวิวัฒนาการมาจนกลายเป็นความรู้สึกชาตินิยม ดังนั้นจึงไม่สามารถแยกความรักชาติออกจากลัทธิชาตินิยมได้ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ความรักชาติเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดชาตินิยม และยังคงเป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดชาตินิยมด้วย

ในยุคสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้มีการสร้างสัญลักษณ์เพื่อเป็นเครื่องหมายให้คนในประเทศเกิดความจงรักภักดีต่อประเทศชาติ เช่น ธงไตรรงค์ ซึ่งใช้สีของธงเป็นเครื่องหมายแสดงถึงชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นจุดรวมเพื่อให้คนไทยยึดถือ เป็นการส่งเสริมให้คนไทยเกิดความรักและความภูมิใจในชาติของตน พระองค์ยังทรงประพันธ์ บทวิจารณ์ และวิเคราะห์ลงในหนังสือพิมพ์ เพื่อเป็นการโฆษณาชวนเชื่อในการปลุกฝังความรักชาติ ต่อมาในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรีครั้งแรก (พ.ศ. 2482-2487) โดยรัฐบาลใช้วิทยุกระจายเสียงเป็นเครื่องมือในการหล่อหลอมความคิดของประชาชน และโฆษณาชวนเชื่อให้ประชาชนเกิดความรักชาติ มีการใช้เพลงและบทละครอิงประวัติศาสตร์ในการปลุกกระตุ้นให้เกิดความสามัคคี นอกจากนี้รัฐบาลยังได้ดำเนินการด้วยวิธีต่างๆ เพื่อปฏิรูปประเทศไทย โดยการออกประกาศรัฐนิยม 12 ฉบับ ได้มีการเปลี่ยนแปลงชื่อประเทศจาก “สยาม” เป็น “ไทย” วางระเบียบในการเคารพธงชาติ เพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมี กำหนดกฎเกณฑ์ของชีวิตประจำวันสำหรับประชาชนทั่วไป การแต่งกาย เช่น การสวมหมวก การนุ่งผ้าถุง

การสวมรองเท้า นอกจากนั้นยังมีการเปลี่ยนแปลงการใช้อักษรไทย สนับสนุนและส่งเสริมให้ใช้สินค้าไทยซึ่งเป็นผลผลิตจากอุตสาหกรรม รวมทั้งการส่งเสริมและฟื้นฟูศิลปกรรมของไทย รวมทั้งคิดคติประจำชาติขึ้น และกำหนดให้เป็นอัตลักษณ์ของชาติซึ่งประชาชนทุกคนต้องทราบดี และภาคภูมิใจ

โดยนโยบายนี้ได้ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งถึงในสมัยรัฐบาลของพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ การสนับสนุนและกระตุ้นความรู้สึกรักชาติและความรู้สึกชาตินิยมจึงค่อยๆ จางลง โดยที่รัฐบาลถือว่าประชาชนทุกคนมีความรักชาติอยู่ในตัวแต่ละบุคคลอยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องกระตุ้นกันอีก นอกจากนี้ความรู้สึกชาตินิยมของชาวไทยมีลักษณะไม่ค่อยรุนแรง จึงทำให้ลักษณะของความรู้สึกชาตินิยมและความรู้สึกรักชาติของคนไทยใกล้เคียงกันมาก และมักแยกออกจากกันได้ยากมาก โดยเหตุที่คนไทยมีอุปนิสัยประจำตัวในเรื่องเกี่ยวกับความรักชาติ อิศระ และรักสงบ ความรู้สึกชาตินิยมของคนไทยในเกือบทุกกระยะ จึงไม่ได้มีความรุนแรงเท่าประเทศอื่น ดังนั้นความรู้สึกชาตินิยมของคนไทยจึงมีความหมายใกล้เคียงหรือเกือบจะมีลักษณะเช่นเดียวกัน

ตอนที่ 3 แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออัตลักษณ์ของชาติและภูมิใจในชาติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความภูมิใจในชาติในประเทศไทยยังมีไม่มากนัก โดยส่วนใหญ่เน้นประเด็นเรื่องความรักชาติ ความสำนึกต่อชาติ ชาตินิยม อัตลักษณ์ของชาติ และความนิยมไทยจะนำเสนอ ดังนี้

3.1 ตัวชี้วัดเกี่ยวกับการมีอัตลักษณ์ของชาติ

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการมีอัตลักษณ์ของชาติ จากการศึกษาพบว่า เยาวชนมีความรู้ มีความเข้าใจและมีความภูมิใจในลักษณะเด่นของชาติ การมีอัตลักษณ์ของชาติของเยาวชน การมีความรักความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน การแสดงความเคารพตามอาวุโส การไหว้ การมีศาสนาพุทธ เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ และที่สำคัญที่สุด คนไทยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทยและของเยาวชนที่เทิดทูนไว้เหนือสิ่งอื่นใด และ ค่านิยมอันพึงประสงค์ของเยาวชน คือ การรักษาไว้ซึ่งความกตัญญู ความซื่อสัตย์ ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรับผิดชอบ ความรักชาติ สร้างความเป็นชาตินิยม การประหยัดและออม ความอ่อนน้อม ถ่อมตน ความเคารพต่อผู้อาวุโส ความยิ้มแย้มแจ่มใส สำหรับนโยบายที่จะส่งเสริมให้เยาวชนเห็นคุณค่าของตนเองและความเป็นไทย คือ การสนับสนุนให้มีการศึกษาปลูกฝังค่านิยมพึงประสงค์ตามทัศนะของเยาวชน (สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2547) รวมทั้งแนวคิด

เกี่ยวกับลักษณะที่เป็นการมีอัตลักษณ์ของคนไทย คือ ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความขยันหมั่นศึกษา กตัญญูรู้คุณต่อบุพการี ครูอาจารย์ ความจงรักภักดีในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ 2511; อ้างถึงใน ยุทธศักดิ์ ชื่นใจ, 2548)

3.2 ตัวชี้วัดเกี่ยวกับความภูมิใจในชาติ

ความภูมิใจในชาตินั้น ได้มีการศึกษาตัวชี้วัดความภูมิใจในความเป็นไทย โดยพิจารณาจาก ความรู้สึกชื่นชมเมื่อเห็นเด็กไทยมีสัมมาคารวะ การสื่อสารด้วยภาษาไทย มีชีวิตความเป็นอยู่ ที่เรียบง่ายดำเนินชีวิตด้วยความพอเพียง เข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีไทย การซื้อสินค้าไทย และศึกษาความภูมิใจในสิ่งต่างๆ ของประเทศไทย ได้แก่ การเกิดเป็นคนไทย อาหารไทย แผ่นดินไทย ประเพณีไทย ภูมิปัญญาไทย ภาษาไทย องค์กระหวางประเทศ เช่น ยูเนสโก ยกย่องให้บุคคลไทยเป็นบุคคลสำคัญของโลก ศิลปะการแสดงแบบไทย การละเล่นพื้นบ้านของไทย วรรณคดีไทย สมุนไพรไทย สถาปัตยกรรมไทย ประวัติศาสตร์ชาติไทย บุคคลสำคัญของไทย ชื่อผลิตภัณฑ์สินค้าไทย สินค้าที่ผลิตในเมืองไทย แพทย์แผนไทย และนักการเมืองไทย (นภดลกรรณิกาและคณะ, 2548) และยังมีการพัฒนาเครื่องมือสำหรับวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วยแบบวัดสถานการณณ์ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก และแบบประเมินพฤติกรรม แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับโดยเนื้อหาครอบคลุมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 9 ด้าน คือ ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ ความประหยัด ความเมตตากรุณา ความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ความกตัญญูกตเวที ความอดทนอดกลั้น ความภูมิใจในความเป็นไทยและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยในด้านความภูมิใจในชาติ ประกอบไปด้วยตัวชี้วัดจำนวน 5 ตัว ได้แก่ (1) ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง (2) ใช้สินค้าไทยและนำภูมิปัญญาไทยมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (3) อ่อนน้อมถ่อมตนและมีความเคารพผู้ใหญ่ (4) ร่วมกิจกรรมที่สำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และ (5) มีส่วนร่วมเผยแพร่และอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม (ภาณุภัทร ลิ้มจำรูญ, 2551)

นอกจากนี้ในต่างประเทศ ได้มีการวิเคราะห์องค์ประกอบของความภูมิใจในชาติได้เป็น 2 องค์ประกอบหลัก โดยองค์ประกอบที่หนึ่งประกอบไปด้วยลักษณะที่เกี่ยวข้องกับสมรรถภาพและความสามารถปัจจุบันด้านเศรษฐกิจและการเมืองการปกครองของประเทศ และองค์ประกอบที่สองประกอบด้วยลักษณะที่เป็นขนบธรรมเนียมที่มีมาแต่โบราณ เช่น ภาษา วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ (Muller-Peters, 1998)รวมทั้งยังการวิจัยศึกษาพัฒนาการและความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกเกี่ยวกับชาติ ทั้ง 5 ประการ ได้แก่ ความรักชาติ ความภูมิใจในชาติ การเลือกความเป็นสมาชิกของชาติ ความเป็นชาติมหาอำนาจ และชาตินิยม โดยศึกษากับประชากรใน 3

ประเทศที่มีความรู้สึกเกี่ยวกับชาติต่างกัน ประเทศแรก คือ ประเทศ เนเธอร์แลนด์ สาธารณรัฐสโลวาเกีย และเขตปกครองตนเอง Basque ภายใต้การปกครองของประเทศสเปน โดยพบผลการวิจัยว่าข้อมูลสนับสนุนทฤษฎีพัฒนาการของลักษณะชาตินิยม ซึ่งเป็นการพัฒนาแบบลำดับขั้น โดยผลปรากฏอย่างชัดเจนใน 2 ประเทศ คือ ประเทศเนเธอร์แลนด์ และสาธารณรัฐสโลวาเกีย (Decker, Malova และ Hoogendorn, 2003) นอกจากนี้การวิจัยจากการสัมภาษณ์ประชาชนชาวเยอรมันทั้งจากตะวันออกและตะวันตก ผลปรากฏว่า ความรู้สึกที่ชาตินิยมของตนมีอัตลักษณ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญกับลักษณะชาตินิยม และความรู้สึกจงรักภักดีต่อชาติ นอกจากนี้ยังพบปัจจัยเชิงสาเหตุของความรู้สึกที่ชาตินิยมของตนมีอัตลักษณ์ ได้แก่ (1) มีลักษณะอำนาจนิยม (authoritarianism) มาก (2) การรับรู้ความสามารถของตนเองมาก และ (3) ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับโชคชะตา (fatalistic externality) มาก นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นจิตลักษณะที่ไม่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกที่ชาตินิยมของตนมีอัตลักษณ์ เช่น ความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นต้น (Blank, 2003) รวมทั้งมีการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบของความภูมิใจในชาตินั้นประกอบไปด้วย (1) ความรู้สึกรักและผูกพัน ความใกล้ชิด การเป็นเจ้าของประเทศ การมีเอกราช (2) การธำรงรักษาและสืบทอดวัฒนธรรม ตำนาน สัญลักษณ์และประเพณีที่ดั่งงามของชาติ (3) แนวคิดเกี่ยวกับระบบการปกครอง ซึ่งหมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวกับชาติ ได้แก่ ความมีเอกราช ดินแดน การปกครอง กฎหมาย และ (4) ลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่แสดงต่อคุณลักษณะของประชากรของประเทศ (Smith, 2001 อ้างถึงใน Carwyn Fowler, 2002)

3.3 ปัจจัยด้านครอบครัวที่ส่งผลต่อความรู้สึกเกี่ยวกับชาติ

การศึกษาเกี่ยวกับความสำนึกต่อชาติ และชาตินิยมของนักเรียน นิสิตนักศึกษา พบว่านักเรียนมีความสำนึกต่อชาติในระดับสูง ซึ่งในงานวิจัยพบว่า การปลูกฝังความรักชาติมีความสัมพันธ์กับเพศ ประเภทของโรงเรียน เชื้อชาติ อาชีพของบิดา สถานะทางเศรษฐกิจ และสายที่นักเรียนสังกัด (พวงเพชร สุรัตน์วิกุลและสุพัตรา เพชรมณี, 2521) รวมทั้งการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรด้านการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว พบว่ามีความสัมพันธ์กับความภูมิใจในชาติ โดยลักษณะการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวที่ต่างกันก็ทำให้ประชาชนชาวเกาหลีใต้มีความภูมิใจในชาติที่แตกต่างกัน โดยครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูและดูแลบุตรอย่างใกล้ชิด ก็จะทำให้บุตรสามารถซึมซับและหล่อหลอมเกิดเป็นพฤติกรรมที่ดีที่ลักษณะอันพึงประสงค์ที่สังคมต้องการ (Chung และ Choe, 2008) ในขณะที่ปัจจัยด้านครอบครัวที่ส่งผลกับความนิยมไทยของนักเรียน พบว่านักเรียนมีความนิยมไทยโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยตัวแปรด้านปัจจัยภูมิหลังที่มีผลคือภูมิฐานะ

ทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง การปฏิบัติเป็นแบบอย่างของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความนิยมไทย (กฤติกา ลีลาพตะ, 2544 ทศนีย์ คำเสมอ, 2545 และขวัญใจ ถนอมปัญญาลักษณ์, 2551)

3.4 ปัจจัยด้านสังคมไทยที่มีผลต่อความรู้สึกเกี่ยวกับชาติ

ปัจจัยด้านสังคมไทยที่มีผลต่อความรู้สึกเกี่ยวกับชาติในด้านความสำนึกต่อชาติ และชาตินิยมของนักเรียน ได้มีการศึกษาวิจัย ในด้านตัวแปรอิทธิพลจากบุคคลรอบข้าง จะเป็นผลมาจากกลุ่มอิทธิพล 2 กลุ่มคือ เพื่อน และสื่อมวลชน รวมทั้งสภาพแวดล้อมของชุมชนและสังคม โดยด้านการคบเพื่อนมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นในสังคมปัจจุบันอย่างมาก เมื่อสมาชิกในครอบครัวเริ่มรู้จักเพื่อน คบเพื่อน มีบางสิ่งที่ทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ค่านิยมของกลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อเด็กในด้านพฤติกรรม (พีระพล ยศธสาร, 2543) และมีการศึกษาวิจัยว่าการคบเพื่อนส่งผลต่อค่านิยมในการปฏิบัติตนด้านต่างๆของนักเรียน (กฤติกา ลีลาพตะ, 2544) ด้านการรับรู้ข่าวสารนั้น งานวิจัยแสดงให้เห็นว่าการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชนต่างๆ จะทำให้เยาวชนเกิดความรู้สึกเกี่ยวกับชาติ(दारง วรณสิงห์, 2545) รวมทั้งสื่อมวลชนมีส่วนต่อค่านิยมที่จะเกิดขึ้นต่อตัวเด็กเป็นอย่างมาก เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ วารสาร โดยสื่อมวลชนจะทำหน้าที่ในการเสนอสิ่งใหม่ในสังคม ซึ่งจะทำให้สมาชิกในสังคมได้รับการปลูกฝังค่านิยมอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีอิทธิพลทั้งทางดีและไม่ดี เด็กก็จะได้รับค่านิยมจากสื่อมวลชนทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว เช่น ละครโทรทัศน์ หรือภาพยนตร์ (พีระพล ยศธสาร, 2543) และงานวิจัยในประเทศญี่ปุ่นพบว่า การรับข่าวสารของเยาวชนญี่ปุ่นในเชิงของการอ่านหนังสือพิมพ์และการเรียนรู้เกี่ยวกับต่างประเทศมีความสัมพันธ์กับสากลนิยม (Internationalism) โดยพบว่ายิ่งเยาวชนได้รับข่าวสารมาก ยิ่งมีการเปิดกว้างยอมรับนานาชาติได้มากขึ้น แต่การมีความรู้เกี่ยวกับต่างชาติกลับมีความสัมพันธ์ทางลบกับลักษณะชาตินิยม (Sasaki, 2004)

3.5 ปัจจัยด้านการเรียนการสอนที่มีผลต่อความรู้สึกเกี่ยวกับชาติ

ในส่วนของปัจจัยด้านการเรียนการสอนที่มีผลต่อความรู้สึกเกี่ยวกับชาติในด้านความสำนึกต่อชาติ และชาตินิยมของนักเรียน ได้แก่ ด้านปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครูพบว่า ครูเป็นบุคคลหนึ่งที่สำคัญในโรงเรียนที่มีผลต่ออิทธิพลต่อคุณลักษณะต่างๆ ของนักเรียน โดยนักเรียนมักจะยึดครูเป็นตัวแบบในความคิดและการกระทำ เนื่องจากครูชอบใช้อำนาจในห้องเรียนทำให้นักเรียนรับรู้ว่าครูเป็นบุคคลที่มีอำนาจและยึดเป็นตัวแบบ (Jackson, 1986; อ้างถึงในชนะศึก นิซานนท์, 2544) ด้านกิจกรรมของสถานศึกษา มีแผนการจัดกิจกรรมมีเป้าหมายที่เกี่ยวกับ

ประเด็นที่สนใจศึกษา		สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ (2511)	พวงเพชร สุรัตน์ภักดิ์ และสุภัฏธา เพชรมณี (2521)	ดวงกลม จันทร์สม (2526)	นงเยาว์ เสถียรวัฒน์ (2529)	พิระพล ยศศิสสาร (2543)	กฤติกา ลีลาพตะ (2544)	ดำรง วรรณสิงห์ (2545)	มลินทรา ยินดีสุข (2547)	สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2547)	นพดล กรรณิกา และคณะ (2548)	ภาณุภัทร ลิ้มจำรูญ (2551)	Jackson (1968)	Muller-Peters (1998)	Smith (2001)	Evans และ Kelley (2002)	Sasaki (2004)	Chung และ Choe (2008)
-	ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว		✓				✓											
ปัจจัยด้านสังคมไทย ได้แก่																		
-	ระดับการคล้อยตามเพื่อน					✓	✓											
-	ระดับการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน					✓		✓									✓	
ปัจจัยด้านการเรียนการสอน ได้แก่																		
-	การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครู									✓								
-	การเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา			✓	✓				✓									

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งหมด ผู้วิจัยได้สรุปรายละเอียดที่สนใจจะศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ได้ ตามกรอบแนวคิดโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย ตามภาพ 2.2 ดังต่อไปนี้

การมีอัตลักษณ์ของชาติ ที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยมี จำนวน 6 ตัวประกอบด้วย (1) ความอ่อนน้อมถ่อมตน (2) ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์ (3) ความเคารพต่อผู้อาวุโส (4) ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โอบอ้อมอารีมีน้ำใจ (5) ความยิ้มแย้มแจ่มใส และ (6) ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งตัวแปรดังกล่าวเหล่านี้ส่งผลให้เกิดความภูมิใจในชาติ (สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ, 2511; อ่างถึงใน ยุทธศักดิ์ ชื่นใจ, 2548 และ สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2547)

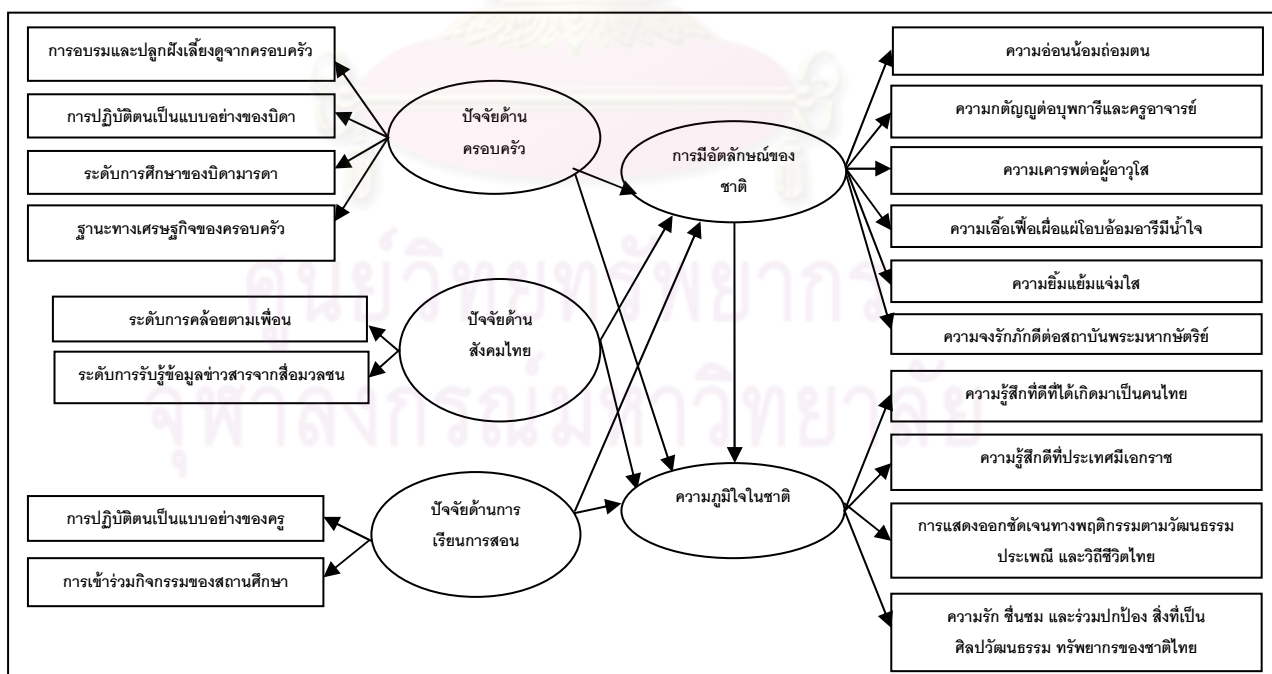
ความภูมิใจในชาติ ศึกษาตามงานวิจัยที่แสดงถึงความภูมิใจในชาติจำนวน 4 ตัว ประกอบด้วย ได้แก่ (1) ความรู้สึกที่ดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย (2) มีความรู้สึกดีที่ประเทศมีเอกราช (3) มีการแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตไทย และ

(4) มีความรัก ชื่นชม และร่วมปกป้อง สิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย (นพดล กรรณิกา และคณะ, 2548; ภาณุภัทร ลิ้มจำรูญ, 2551; Muller-Peters, 1998; Smith, 2001 และ Chung และ Choe, 2008)

ปัจจัยด้านครอบครัว มีผลต่อความรู้สึกเกี่ยวกับชาติ ได้แก่ (1) การอบรมและปลูกฝังเลี้ยงดูจากครอบครัว (2) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของบิดามารดา (3) ระดับการศึกษาของบิดามารดา และ (4) ฐานะทางเศรษฐกิจของ ครอบครัว (สุวรรณณี กุลวิจิตรรังสี, 2520; พวงเพชร สุรัตน์กวีกุลและสุพัตรา เพชรมูณี, 2521; สุพจน์ พรหมสุทธิรักษ์, 2526; และ Chung และ Choe 2008)

ปัจจัยด้านสังคมไทย มีผลต่อความรู้สึกเกี่ยวกับชาติ ได้แก่ (1) ระดับการคล้อยตามเพื่อน และ(2) ระดับการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน โดยศึกษาจาก (พีระพล ยศธสาร, 2543; กฤติกา ลีลาพตะ, 2544; ดำรง วรรณสิงห์, 2545 และ Sasaki, 2004)

ปัจจัยด้านการเรียนการสอน มีผลต่อความรู้สึกเกี่ยวกับชาติ ได้แก่ (1) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครู และ (2) การเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา โดยศึกษาจาก (ดวงกมล จันทร์สม, 2526; นางเยาว์ เสถียรวัฒน์, 2529; มลิณฑรา ยินดีสุข, 2547; ปณิตา สระวาสี, 2546; Coenders และ Scheepers, 2003 และ Bass, 2005)

ภาพ 2.2 กรอบแนวคิดโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) ในลักษณะของการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (causal relationships) ของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยในระดับมัธยมศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน 2) เพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย และ 3) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยายเพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย พร้อมทั้งตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ของสถานศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2553 จำนวน 397,771 คน (ข้อมูลสถิติ กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้กฎ Linderman, Meranda และ Gold (1980, อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ซึ่งได้เสนอให้ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 10- 20 คน ต่อ 1 จำนวนพารามิเตอร์ที่ถูกประมาณค่า ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้มีจำนวนพารามิเตอร์ที่ถูกประมาณค่าทั้งหมดจำนวน 48 พารามิเตอร์ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงควรมีจำนวนอย่างน้อย 480 คน

การสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้คือ นักเรียนมัธยมศึกษา ของโรงเรียนใน กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยใช้การสุ่มจำนวน 2 ขั้นตอน (Two-Stage Random Sampling) โดยมีรายละเอียดขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มโรงเรียนที่จะศึกษาโดยแยกตามสังกัด ซึ่งมี 3 สังกัด ได้แก่ (1) โรงเรียนรัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ (2) โรงเรียนสังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ และ (3) โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กระทรวงมหาดไทย (กทม.) โดยในแต่ละเขตทำการสุ่มโรงเรียนมาสังกัดละ 3 โรงเรียนเท่าๆ กัน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ขั้นที่ 2 การสุ่มนักเรียนมัธยมศึกษา ในแต่ละโรงเรียน ใช้หน่วยของการสุ่มคือ ระดับชั้น โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แยกเป็น นักเรียนระดับชั้น ม.1- ม.6 (สังกัด สพฐ. และ สช.) ระดับชั้นละ 15 คน และ ม.1-3 (สังกัด กทม.) ระดับชั้นละ 30 คน รวมเป็น 90 คน รวมทั้งสิ้น 810 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรแฝง 5 ตัวแปร แบ่งเป็นตัวแปรแฝงภายใน 2 ตัวแปร ตัวแปรแฝงภายนอก 3 ตัวแปร และตัวแปรสังเกตได้ 18 ตัวแปร มีรายละเอียด ดังนี้

ตัวแปรแฝงภายใน ประกอบด้วย

1) **การมีอัตลักษณ์ของชาติ** ศึกษาจากตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัว คือ ความอ่อนน้อม ถ่อมตน ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์ ความเคารพต่อผู้อาวุโส ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โอบ อ้อมอารี มีน้ำใจความยิ้มแย้มแจ่มใส และความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

2) **ความภูมิใจในชาติ** ศึกษาจากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ตัว คือ ความรู้สึกที่ดีที่ ได้เกิดมาเป็นคนไทย ความรู้สึกดีที่ประเทศมีเอกราช มีการแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมตาม วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตไทย และมีความรัก ชื่นชม และร่วมปกป้อง สิ่งที่เป็น ศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย

ตัวแปรแฝงภายนอก ประกอบด้วย

1) **ปัจจัยด้านครอบครัว** ศึกษาจากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ การอบรมและ ปลูกฝังเลี้ยงดูจากครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดา มารดา และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

2) **ปัจจัยด้านสังคมไทย** ศึกษาจากตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร คือ ระดับการคล้อยตามเพื่อน และ ระดับการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน

3) **ปัจจัยด้านการเรียนการสอน** ศึกษาจากตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร คือ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครูและการเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย และแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีส่งผลต่อการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย โดยแบ่งเป็น 4 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ เป็นแบบเลือกตอบ (checklist) ประกอบด้วย เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ระดับผลการเรียนเฉลี่ย ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง จำนวนพี่น้องในครอบครัว วิชาที่ชอบเรียน การเข้าร่วมการประกวดหรือได้รับรางวัลเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติ และการเน้นเรื่องเอกลักษณ์ของชาติโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีอัตลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทย 6 ด้าน คือ ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์ ความเคารพต่อผู้อาวุโส ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โอบอ้อมอารีมีน้ำใจ ความยิ้มแย้มแจ่มใส และความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ว่าตรงกับการกระทำหรือการปฏิบัติของเยาวชนในระดับใด กำหนดน้ำหนักคะแนนจากมากไปหาน้อย 5 ระดับดังนี้

มากที่สุด เมื่อเทียบกับผู้อื่น	ให้	5 คะแนน
มาก เมื่อเทียบกับผู้อื่น	ให้	4 คะแนน
ปานกลาง เมื่อเทียบกับผู้อื่น	ให้	3 คะแนน
น้อย เมื่อเทียบกับผู้อื่น	ให้	2 คะแนน
น้อยที่สุด เมื่อเทียบกับผู้อื่น	ให้	1 คะแนน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย 4 ด้าน ได้แก่ ความรู้สึกที่ดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย มีการแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตไทย และมีความรัก ซินชม และร่วมปกป้อง สิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย ว่าตรงกับการกระทำหรือการปฏิบัติของเยาวชนในระดับใด กำหนดน้ำหนักคะแนนจากมากไปหาน้อย 5 ระดับดังนี้

มากที่สุด เมื่อเทียบกับผู้อื่น	ให้	5 คะแนน
มาก เมื่อเทียบกับผู้อื่น	ให้	4 คะแนน

ปานกลาง เมื่อเทียบกับผู้อื่น	ให้	3 คะแนน
น้อย เมื่อเทียบกับผู้อื่น	ให้	2 คะแนน
น้อยที่สุด เมื่อเทียบกับผู้อื่น	ให้	1 คะแนน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยครอบคลุมปัจจัยทั้ง 3 ด้าน ด้านคุณครอบครัว ด้านสังคมไทย และด้านการเรียนการสอน ว่าตรงกับความเป็นจริงของเยาวชนในระดับใด กำหนดน้ำหนักคะแนนจากมากไปหาน้อย 5 ระดับดังนี้

มากที่สุด	ให้	5 คะแนน
มาก	ให้	4 คะแนน
ปานกลาง	ให้	3 คะแนน
น้อย	ให้	2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	1 คะแนน

สำหรับข้อมูลในแต่ละตอนเมื่อมีการหาค่าเฉลี่ยแล้ว จะมีการแปลความหมายดังต่อไปนี้ (ประคอง กรรณสูต, 2528)

มากที่สุด	ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.50 - 5.00
มาก	ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.50 - 4.49
ปานกลาง	ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.50 - 3.49
น้อย	ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.50 - 2.49
น้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00 - 1.49

นิยามเชิงปฏิบัติการที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือ

1) การมีอัตลักษณ์ของชาติ หมายถึง ลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะคนไทย โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้คือ 1) ความอ่อนน้อมถ่อมตน 2) ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์ 3) ความเคารพต่อผู้อาวุโส 4) ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โอบอ้อมอารี มีน้ำใจ 5) ความยิ้มแย้มแจ่มใส และ 6) ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

1.1) ความอ่อนน้อมถ่อมตน หมายถึง การแสดงออกถึงการวางตัวอย่างถูกต้องเหมาะสม ไม่แสดงออกถึงความสามารถที่ตัวเองมีอยู่ให้ผู้อื่นทราบเพื่อข่มผู้อื่น หรือเพื่อโอ้อวด ให้เกียรติผู้อื่นและรู้กาลเทศะ

1.2) ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์ หมายถึง การแสดงออกถึงการรู้คุณและการตอบแทนคุณของผู้มีพระคุณ อันได้แก่ บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ครูอาจารย์

1.3) ความเคารพต่อผู้อาวุโส หมายถึง การแสดงออกถึงการเห็นคุณค่าและความสำคัญต่อผู้ที่มีสถานภาพสูงกว่าและแสดงกิริยาอาการที่ยกย่องเชิดชูต่อบุคคลนั้น ๆ ถูกต้องเหมาะสม เช่น การกราบ การไหว้ การเอาใจใส่ การกล่าววาจาสุภาพ การคิดสรรเสริญ เป็นต้น

1.4) ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โอบอ้อมอารี มีน้ำใจ หมายถึง การแสดงออกถึงการรู้จักการช่วยเหลือ แบ่งปันสิ่งของต่างๆ ให้แก่ผู้อื่นอย่างเต็มใจ และรู้จักการให้อภัยต่อผู้อื่น

1.5) ความยิ้มแย้มแจ่มใส หมายถึง การแสดงออกที่ริมฝีปากและสายตาทบออก ความรู้สึก ทั้งชอบใจ ยินดี ฟังพอใจ รวมทั้งเมื่อเผชิญปัญหาหรือเจออะไรที่ยึดใจไว้ก่อน

1.6) ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ หมายถึง ความรู้สึกเคารพนับถือต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ อันหมายถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์

2) **ความภูมิใจในชาติ** หมายถึง การปฏิบัติตนที่แสดงถึงความรัก ห่วงแหน สืบทอดและเผยแพร่สิ่งที่แสดงถึงความเป็นไทย โดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้คือ 1) ความรู้สึกที่ความรู้สึกที่ดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย 2) ความรู้สึกดีที่ประเทศมีเอกราช 3) การแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตไทย และ 4) ความรัก ชื่นชม และร่วมปกป้อง สิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย

2.1) ความรู้สึกที่ดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย หมายถึง การแสดงให้เห็นว่าดีใจที่ได้เกิดเป็นคนไทยและได้อาศัยอยู่บนแผ่นดินไทย

2.2) ความรู้สึกดีที่ประเทศมีเอกราช หมายถึง การแสดงให้เห็นว่าดีใจที่ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีเอกราช ไม่ตกเป็นอาณานิคมของชาติอื่น

2.3) การแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตไทย หมายถึง การแสดงออกทางพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะของความเป็นคนไทย อันได้แก่ การปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมไทย มีลักษณะการดำเนินชีวิตตามคำสอนที่ดีงามของบรรพบุรุษ

2.4) ความรัก ชื่นชม และร่วมปกป้อง สิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย หมายถึง การแสดงออกถึงความรัก เห็นคุณค่า ยอมรับ และร่วมรักษาป้องกันไม่ให้ผู้ใดมาทำลาย หรือทำลายสิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรที่เป็นสมบัติของคนไทย

3) **ปัจจัยด้านครอบครัว** หมายถึง ลักษณะของเยาวชนไทยที่มีต่อการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ ได้แก่ 1) การอบรมและปลูกฝังเลี้ยงดูจากครอบครัว 2) การปฏิบัติตน

เป็นแบบอย่างของบิดามารดา 3) ระดับการศึกษาของบิดามารดา และ 4) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

3.1) การอบรมและปลูกฝังเลี้ยงดูจากครอบครัว หมายถึง กระบวนการที่บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ปฏิบัติต่อบุตรเพื่อเสริมสร้างการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ ในลักษณะการอบรมสั่งสอน เอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด

3.2) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของบิดามารดา หมายถึง การที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันอันเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตรในด้านการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ

3.3) ระดับการศึกษาของบิดามารดา หมายถึง วุฒิการศึกษาในระดับสูงสุดของบิดามารดาคนใดคนหนึ่งของเยาวชนไทยที่ได้รับ

3.4) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง รายได้เฉลี่ยของผู้ปกครองของเยาวชนไทยได้รับในแต่ละเดือน

4) ปัจจัยด้านสังคมไทย หมายถึง ปัจจัยที่แสดงถึงสภาพแวดล้อมของเยาวชนไทยที่มีอิทธิพลต่อการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในความเป็นชาติ ได้แก่ 1) ระดับการคล้อยตามเพื่อน และ 2) ระดับการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน

4.1) ระดับการคล้อยตามเพื่อน หมายถึง ลักษณะและพฤติกรรมการปฏิบัติตนที่แสดงถึงการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติในชีวิตประจำวันของเพื่อนที่เยาวชนไทยคบหาด้วยความสนิทสนม

4.2) ระดับการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน หมายถึง ลักษณะและพฤติกรรมในการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติจากสื่อมวลชน อันได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ตสิ่งพิมพ์ต่างๆ ของเยาวชนไทย

5) ปัจจัยด้านการเรียนการสอน หมายถึง ปัจจัยที่แสดงถึงระบบการเรียนการสอนในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ ได้แก่ 1) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครู และ 2) การเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา

5.1) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครู หมายถึง การที่ครูปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันอันเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในด้านการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ

5.2) การเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของสถานศึกษาในแต่ละระดับชั้น

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1) ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย และนิยามศัพท์ องค์ประกอบต่าง ๆ ของตัวแปรในการวิจัย เพื่อให้ครอบคลุมและง่ายต่อการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2) กำหนดขอบเขตและนิยามการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ แต่ละด้าน กำหนดกรอบความหมายของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติว่ามีความหมายอย่างไร มีลักษณะอย่างไร วัตถุประสงค์ประกอบใดบ้าง เพื่อให้ครอบคลุมและง่ายต่อการสร้างข้อคำถาม

3) ดำเนินการสร้างข้อคำถามโดยพิจารณาจากการศึกษาค้นคว้าและนิยามเชิงปฏิบัติการแล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถาม ภาษาที่ใช้ พร้อมทั้งนำมาปรับปรุงแก้ไข

4) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในด้านความตรงเชิงเนื้อหา ครอบคลุมของเนื้อหาและความถูกต้องและชัดเจนของภาษา โดยใช้ดัชนี IOC (Item objective congruence) ใช้เกณฑ์การพิจารณาค่า IOC มากกว่า 0.5 ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ 1) ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 ท่าน 2) ผู้เชี่ยวชาญด้านเอกลักษณ์ของชาติ 1 ท่าน 3) ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กและเยาวชน 1 ท่าน 4) ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารมวลชน 1 ท่าน 5) ครูที่มีประสบการณ์สอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมากกว่า 10 ปี 1 ท่าน และ 6) ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา 1 ท่าน

5) รายงานผลความตรงเชิงเนื้อหา และคำแนะนำในการแก้ไขเครื่องมือวิจัยของผู้เชี่ยวชาญให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา จากนั้นทำการแก้ไขปรับปรุงต่อไป

6) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของครอนบาค (cronbach's alpha coefficient)

7) ผู้วิจัยตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) ของตัวแปรการมีอัตลักษณ์ของชาติ ความภูมิใจในชาติ ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคมไทย และปัจจัยด้านการเรียนการสอน โดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรให้ได้เมตริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบว่าเมตริกซ์สหสัมพันธ์แตกต่างจากศูนย์หรือไม่ถ้าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในเมตริกซ์ได้ไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือมี

ความสัมพันธ์กันน้อยแสดงว่าเมทริกซ์นั้นไม่มีองค์ประกอบร่วมกัน และไม่มีประโยชน์ที่จะนำเมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไปวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม LISREL 8.72

คุณภาพของเครื่องมือวิจัย

1) **ความตรงเชิงเนื้อหา** (content validity) จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 ท่าน ในด้านความครอบคลุมตามเนื้อหาสาระ ความถูกต้องเหมาะสมและความชัดเจนของภาษา ความเหมาะสมของรูปแบบการวัดตัวแปร ความเหมาะสมของสัดส่วนการวัดในแต่ละตัวแปร และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ พบว่าคุณภาพเครื่องมือในด้านความตรงเชิงเนื้อหา ของข้อคำถามแต่ละข้อมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ซึ่งแสดงว่าเครื่องมือในการวิจัยมีคุณภาพในด้านความตรงเชิงเนื้อหาเป็นไปตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ (ผลการวิเคราะห์แสดงในภาคผนวก)

2) **ความเที่ยง** (reliability) จากการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยที่ได้ปรับปรุงหลังจากตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหากับเยาวชนไทยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยง (reliability) ในการวัดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) สามารถสรุปค่าความเที่ยงของเครื่องมือวิจัยได้ดังตารางที่ 3.1

ตาราง 3.1 ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวิจัยทั้งฉบับและจำแนกตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	ค่าความเที่ยง
1. การมีอัตลักษณ์ของชาติ	0.9158
2. ความภูมิใจในชาติ	0.9435
3. ปัจจัยด้านครอบครัว	0.9722
4. ปัจจัยด้านสังคมไทย	0.9672
5. ปัจจัยด้านการเรียนการสอน	0.9749
รวมทั้งฉบับ	0.9892

3) **ความตรงเชิงโครงสร้าง** (construct validity) ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis: CFA) ของตัวแปรแฝงที่ใช้ในการวิจัย 5 ตัว ได้แก่ (1) ตัวแปรการมีอัตลักษณ์ของชาติ ซึ่งมีตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัวแปร ได้แก่ 1) ความอ่อนน้อมถ่อมตน 2) ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์ 3) ความเคารพต่อผู้อาวุโส 4) ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

โอบอ้อมอารี มีน้ำใจ 5) ความยิ้มแย้มแจ่มใส และ 6) ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ (2) ตัวแปรความภูมิใจในชาติ ซึ่งมีตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว ได้แก่ 1) ความรู้สึกที่ดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย 2) ความรู้สึกดีที่ประเทศมีเอกราช 3) การแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมตามวัฒนธรรมประเพณี และวิถีชีวิตไทย และ 4) ความรัก ชื่นชม และร่วมปกป้อง สิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย (3) ปัจจัยด้านครอบครัว ซึ่งมีตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว ได้แก่ 1) การอบรมและปลูกฝังเลี้ยงดูจากครอบครัว 2) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของบิดามารดา 3) ระดับการศึกษาของบิดามารดา และ 4) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (4) ปัจจัยด้านสังคมไทย ซึ่งมีตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัว ได้แก่ 1) ระดับการคล้อยตามเพื่อน และ 2) ระดับการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน และ (5) ปัจจัยด้านการเรียนการสอน ซึ่งมีตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัว ได้แก่ 1) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครู และ 2) การเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างหลังจากได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างแล้ว เพื่อวิเคราะห์น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแฝงว่ามีการวัดคุณลักษณะที่ได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นไปตามองค์ประกอบที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้นหรือไม่ และแต่ละองค์ประกอบมีค่าน้ำหนักอย่างไร ซึ่งการวิเคราะห์โมเดลการวัดองค์ประกอบมีทั้งหมด 5 โมเดล ได้แก่ โมเดลการวัดการมีอัตลักษณ์ของชาติ (IDENTITY) โมเดลการวัดความภูมิใจในชาติ (PRIDE) โมเดลการวัดปัจจัยด้านครอบครัว (FAMILY) โมเดลการวัดปัจจัยด้านสังคมไทย (SOCIAL) และโมเดลการวัดปัจจัยด้านการเรียนการสอน (SCHOOL) โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม LISREL 8.72 ผลการวิเคราะห์แต่ละองค์ประกอบมีดังนี้

การวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 18 ตัว พบว่า ตัวแปรความอ่อนน้อมถ่อมตน ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์ ความเคารพต่อผู้อาวุโส ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โอบอ้อมอารี มีน้ำใจ ความยิ้มแย้มแจ่มใส และความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงการมีอัตลักษณ์ของชาติ มีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.236 - 0.654 โดยคู่ที่มีค่าสหสัมพันธ์มากที่สุดคือ ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์ กับความเคารพต่อผู้อาวุโส มีค่าเท่ากับ 0.654 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตัวแปรความรู้สึกที่ดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย ความรู้สึกดีที่ประเทศมีเอกราช การแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตไทย และความรัก ชื่นชม และร่วมปกป้อง สิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย ซึ่งเป็นตัวแปรสังเกตได้ของความภูมิใจในชาติ มีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.554 - 0.871 โดยคู่ที่มีค่าสหสัมพันธ์มากที่สุดคือความรู้สึกที่ดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย กับความรู้สึกดีที่ประเทศมีเอกราช มีค่าเท่ากับ 0.871 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ 0.05 ตัวแปรการอบรมและปลูกฝังเลี้ยงดูจากครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งเป็นตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยด้านครอบครัว มีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.122 - 0.856 โดยคู่ที่มีค่าสหสัมพันธ์มากที่สุดคือ การอบรมและปลูกฝังเลี้ยงดูจากครอบครัว กับการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของบิดามารดา มีค่าเท่ากับ 0.856 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตัวแปรระดับการคล้อยตามเพื่อน และระดับการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน ซึ่งเป็นตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยด้านสังคมไทย มีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.654 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และตัวแปรการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครู และการเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา ซึ่งเป็นตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยด้านการเรียนการสอน มีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.674 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตาราง 3.2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3.2 ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 18 ตัวแปร

ตัวแปรสังเกตได้ของ การมีอัตลักษณ์ของชาติ	1	2	3	4	5	6
1.ความอ่อนน้อมถ่อมตน (humility)	1.000					
2.ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์ (grateful)	0.516*	1.000				
3.ความเคารพต่อผู้อาวุโส (respect)	0.530*	0.654*	1.000			
4.ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่อบอ้อมอารีมีน้ำใจ (generous)	0.484*	0.586*	0.550*	1.000		
5.ความยิ้มแย้มแจ่มใส (cheerful)	0.236*	0.400*	0.370*	0.395*	1.000	
6.ความจงรักภักดีต่อสถาบัน พระมหากษัตริย์ (loyalty)	0.237*	0.483*	0.420*	0.274*	0.411*	1.000
ตัวแปรสังเกตได้ของความภูมิใจในชาติ	1	2	3	4		
1.ความรู้สึที่ดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย (be Thai)	1.000					
2.ความรู้สึที่ดีที่ประเทศมีเอกราช (independent)	0.871*	1.000				
3.การแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตไทย (behavior)	0.554*	0.619*	1.000			
4.ความรัก ชื่นชม และร่วมปกป้อง สิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย (cultural)	0.610*	0.666*	0.682*	1.000		
ตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยด้านครอบครัว	1	2	3	4		
1.การอบรมและปลูกฝังเลี้ยงดูจากครอบครัว (raise)	1.000					
2.การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของบิดามารดา (parent)	0.856*	1.000				
3.ระดับการศึกษาของบิดามารดา (education)	0.173*	0.211*	1.000			
4.ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว (income)	0.122	0.136	0.687	1.000		
ตัวแปรปัจจัยสังเกตได้ของปัจจัยด้านสังคมไทย	1	2				
1.ระดับการคล้อยตามเพื่อน (friend)	1.000					
2.ระดับการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน (mass)	0.645*		1.000			
ตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยด้านการเรียนการสอน	1	2				
1.การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครู (teacher)	1.000					
2.การเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา (activity)	0.674*		1.000			

หมายเหตุ: * คือ มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า องค์ประกอบการมีอัตลักษณ์ของชาติ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัวแปรคือ ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความกตัญญูต่อบุพการีและครู

อาจารย์ ความเคารพต่อผู้อาวุโส ความเชื่อเพื่อแม่โอบอ้อมอารี มีน้ำใจ ความยิ้มแย้มแจ่มใส และความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 8.716 ค่าองศาอิสระเท่ากับ 5 โดยมีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ (p) เท่ากับ 0.122 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.995 ซึ่งแสดงว่าองค์ประกอบการมีอัตลักษณ์ของชาติและโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปร พบว่า ความอ่อนน้อมถ่อมตน มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.525 ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์ มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.625 ความเคารพต่อผู้อาวุโส มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.629 ความเชื่อเพื่อแม่โอบอ้อมอารีมีน้ำใจ มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.579 ความยิ้มแย้มแจ่มใส มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.483 และความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.440

องค์ประกอบความภูมิใจในชาติ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปรคือ ความรู้สึกที่ดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย ความรู้สึกดีที่ประเทศมีเอกราช การแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตไทย และความรัก ชื่นชม และร่วมปกป้อง สิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 0.669 มีค่าองศาอิสระเท่ากับ 1 โดยมีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ (p) 0.413 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.994 ซึ่งแสดงว่าองค์ประกอบความภูมิใจในชาติและโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปร พบว่า ความรู้สึกดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.565 ความรู้สึกดีที่ประเทศมีเอกราช มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.632 การแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตไทย มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.625 และความรัก ชื่นชม และร่วมปกป้อง สิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.580

องค์ประกอบปัจจัยด้านครอบครัว ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปรคือ การอบรมและปลูกฝังเลี้ยงดูจากครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ (χ^2) เท่ากับ 0.446 มีค่าองศาอิสระเท่ากับ 1 โดยมีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.504 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.996 ซึ่งแสดงว่าองค์ประกอบปัจจัยด้านครอบครัว และโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปร พบว่า การอบรมและปลูกฝังเลี้ยงดูจากครอบครัว

มีน้ำหนักองค์ประกอบ 0.549 การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของบิดามารดา มีน้ำหนักองค์ประกอบ 0.689 ระดับการศึกษาของบิดามารดา มีน้ำหนักองค์ประกอบ 0.393 และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว มีน้ำหนักองค์ประกอบ 0.182

องค์ประกอบปัจจัยด้านสังคมไทย ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปรคือระดับการคล้อยตามเพื่อน และระดับการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 1.770 มีค่าองศาอิสระเท่ากับ 1 โดยมีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.183 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.999 ซึ่งแสดงว่าองค์ประกอบปัจจัยด้านสังคมไทย และโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรระดับการคล้อยตามเพื่อน มีน้ำหนักองค์ประกอบ 0.500 และระดับการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน มีน้ำหนักองค์ประกอบ 0.431

องค์ประกอบปัจจัยด้านการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปรคือ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครู และการเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 0.251 ที่องศาอิสระเท่ากับ 2 โดยมีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.882 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.000 ซึ่งแสดงว่าองค์ประกอบปัจจัยด้านครอบครัว และโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครู มีน้ำหนักองค์ประกอบ 0.620 และการเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา มีน้ำหนักองค์ประกอบ 0.820

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรในโมเดลการวัดทั้ง 5 โมเดล สรุปได้ว่า องค์ประกอบและตัวแปรที่มุ่งวัดการมีอัตลักษณ์ของชาติ ความภูมิใจในชาติ ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคมไทย และปัจจัยด้านการเรียนการสอน มีความตรงเชิงโครงสร้าง แสดงให้เห็นว่าตัวแปรแฝงดังกล่าวสามารถวัดได้ด้วยตัวแปรสังเกตได้หรือองค์ประกอบในแต่ละโมเดลได้จริง รายละเอียดดังตารางที่ 3.3 และภาพ 3.1 – 3.5

ตาราง 3.3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดการมีอัตลักษณ์ของชาติ ความภูมิใจในชาติ ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคมไทย และปัจจัยด้านการเรียนการสอน

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ			R ²	ส.ป.ส. คะแนนองค์ประกอบ
	ส.ป.ส.	SE.	t		
ตัวแปรแฝง: การมีอัตลักษณ์ของชาติ					
ความอ่อนน้อมถ่อมตน	0.525	0.032	16.378	0.429	0.239
ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์	0.625	0.028	22.705	0.675	0.411

ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ			R ²	ส.ป.ส. คะแนนองค์ประกอบ
	ส.ป.ส.	SE.	t		
ความเคารพต่อผู้อาวุโส	0.629	0.030	21.137	0.608	0.305
ความเชื่อเพื่อเผื่อแผ่โอบอ้อมอารีมีน้ำใจ	0.579	0.031	18.751	0.521	0.293
ความขี้มเย้มแจ่มใส	0.483	0.041	11.669	0.247	0.074
ความจริงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์	0.440	0.033	13.223	0.318	0.219

$\chi^2=16.446$ df=6 p=0.116 GFI=0.991 AGFI=0.967 RMR=0.017

ตัวแปรแฝง: ความภูมิใจในชาติ

ความรู้สึที่ดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย	0.565	0.031	17.939	0.498	0.054
ความรู้สึที่ดีที่ประเทศมีเอกราช	0.632	0.031	20.583	0.604	0.299
การแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตไทย	0.625	0.030	21.175	0.632	0.389
ความรัก ชื่นชม และร่วมปกป้อง สิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย	0.580	0.025	23.301	0.736	0.682

$\chi^2=0.669$ df=1 p=0.413 GFI=0.999 AGFI=0.994 RMR=0.002

ตัวแปรแฝง: ปัจจัยด้านครอบครัว

การอบรมและปลูกฝังเลี้ยงดูจากครอบครัว	0.549	0.040	13.651	0.698	-0.239
การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของบิดามารดา	0.689	0.046	14.852	1.050	1.728
ระดับการศึกษาของบิดามารดา	0.393	0.082	4.778	0.042	-0.007
ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	0.182	0.058	3.154	0.017	0.001

$\chi^2=0.446$ df=1 p=0.504 GFI=1.000 AGFI=0.996 RMR=0.004

ตัวแปรแฝง: ปัจจัยด้านสังคมไทย

ระดับการคล้อยตามเพื่อน	0.500	<-- -->	<-- -->	0.930	1.100
ระดับการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน	0.431	<-- -->	<-- -->	0.908	0.948

$\chi^2=1.77$ df=1 p=0.183 GFI=1.000 AGFI=0.999 RMR=0.026

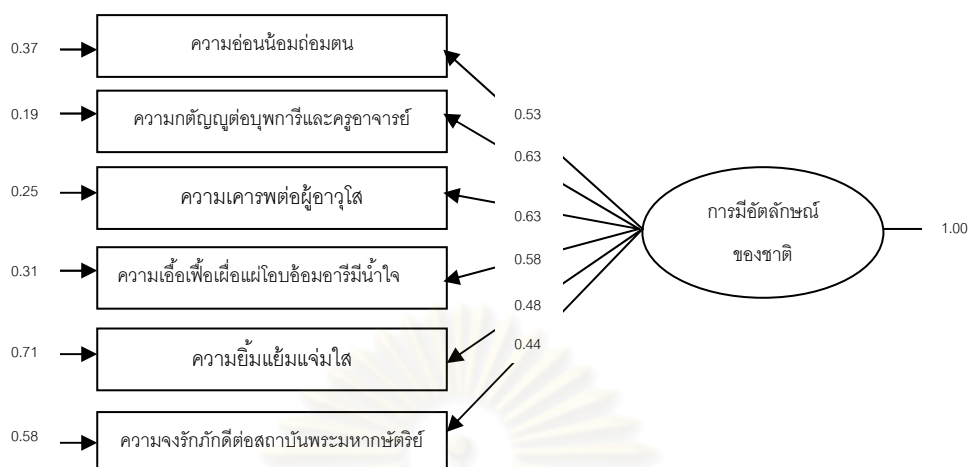
ตัวแปรแฝง: ปัจจัยด้านการเรียนการ

สอน

การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครู	0.620	<-- -->	<-- -->	0.614	0.477
การเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา	0.820	<-- -->	<-- -->	0.735	0.631

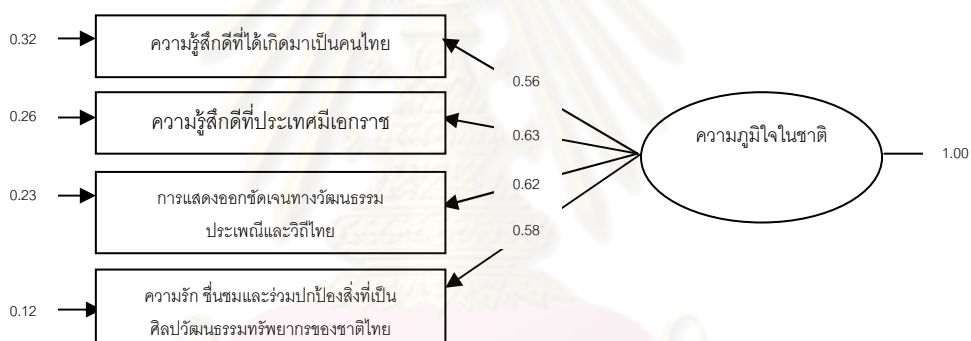
$\chi^2=0.251$ df=2 p=0.882 GFI=1.000 AGFI=0.999 RMR=0.008

หมายเหตุ: <-- --> คือ ไม่รายงานค่า SE. และ t เนื่องจากเป็นพารามิเตอร์บังคับ (constrained parameters)

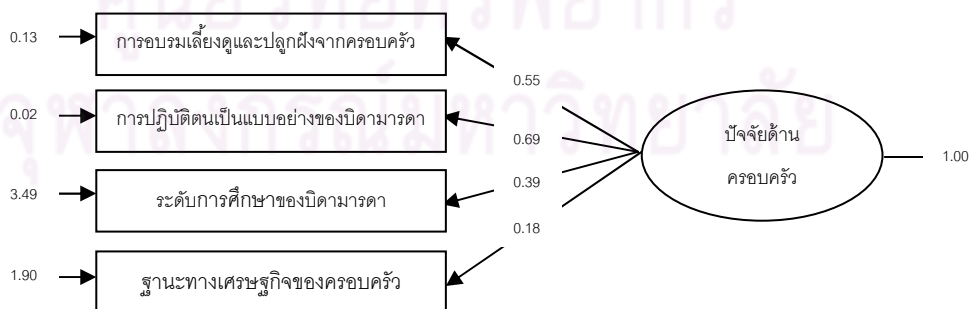
Chi-square=8.67, df=5, P-value=0.12289, RMSEA=0.036

ภาพ 3.1 โมเดลการวัดการมีอัตลักษณ์ของชาติ

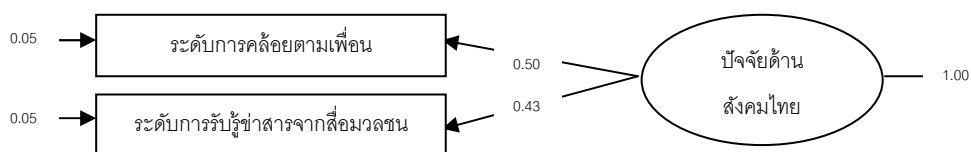
Chi-square=0.67, df=1, P-value=0.41340, RMSEA=0.000

ภาพ 3.2 โมเดลการวัดความภูมิใจในชาติ

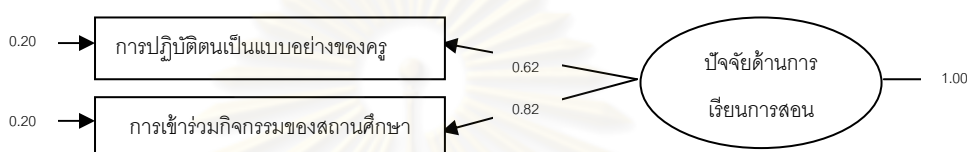
Chi-square=0.45, df=1, P-value=0.50429, RMSEA=0.000

ภาพ 3.3 โมเดลการวัดปัจจัยด้านครอบครัว

Chi-square=1.77, df=1, P-value=0.18379, RMSEA=0.036

ภาพ 3.4 โมเดลการวัดปัจจัยด้านสังคมไทย

Chi-square=0.25, df=2, P-value=0.88216, RMSEA=0.000

ภาพ 3.5 โมเดลการวัดปัจจัยด้านการเรียนการสอน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอไปยังผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาต และขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินเก็บข้อมูลการวิจัยในโรงเรียน

2) ผู้วิจัยทำการติดต่อประสานกับทางโรงเรียนอีกครั้งในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการส่งเครื่องมือวิจัยกลับคืนมายังผู้วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามรายละเอียด ดังนี้

1) วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ใช้ในการพัฒนาโมเดล ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 18 ตัวแปร เพื่อให้ทราบลักษณะของการแจกแจงและการกระจายของตัวแปรที่สังเกตได้ในงานวิจัย ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows

2) การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ และการวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติ

และความภูมิใจในชาติ จำแนกตามภูมิภาคหลังโดยใช้การวิเคราะห์สถิติที่แบบเป็นอิสระต่อกัน (t – test independent) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one - way ANOVA)

3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product – moment correlation coefficient) โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows

4) การวิเคราะห์ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของอัตลักษณ์ของชาติ และความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย ที่สร้างขึ้นจากแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยใช้โปรแกรม LISREL 8.72

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยในระดับมัธยมศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน 2) เพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย และ 3) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัย มี 3 ส่วนดังนี้ ส่วนที่ 1 ผลวิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยในระดับมัธยมศึกษาจำแนกตามภูมิลำเนาของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ เพื่อสร้างเมทริกซ์สหสัมพันธ์ในการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย และส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ

Mean, $\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
SD.	หมายถึง	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
χ^2	หมายถึง	ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืนประเภทค่าสถิติไค-สแควร์
GFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน
AGFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว
R^2	หมายถึง	สัมประสิทธิ์การทำนาย
df	หมายถึง	องศาอิสระ
p	หมายถึง	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
RMR	หมายถึง	ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยของส่วนที่เหลือ
TE	หมายถึง	ขนาดอิทธิพลรวม
ID	หมายถึง	ขนาดอิทธิพลทางอ้อม
DE	หมายถึง	ขนาดอิทธิพลทางตรง

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรแฝง

IDENTITY	หมายถึง	การมีอัตลักษณ์ของชาติ
PRIDE	หมายถึง	ความภูมิใจในชาติ
FAMILY	หมายถึง	ปัจจัยด้านครอบครัว
SOCIAL	หมายถึง	ปัจจัยด้านสังคมไทย
SCHOOL	หมายถึง	ปัจจัยด้านการเรียนการสอน

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปรสังเกตได้

HUMILITY	หมายถึง	ความอ่อนน้อมถ่อมตน
GRATEFUL	หมายถึง	ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์
RESPECT	หมายถึง	ความเคารพต่อผู้อาวุโส
GENEROUS	หมายถึง	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โอบอ้อมอารีมีน้ำใจ
CHEERFUL	หมายถึง	ความยิ้มแย้มแจ่มใส
LOYALTY	หมายถึง	ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
BE THAI	หมายถึง	ความรู้สึที่ดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย
INDEPENDENT	หมายถึง	ความรู้สึที่ดีที่ประเทศมีเอกราช
BEHAVIOR	หมายถึง	การแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมตาม วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตไทย
CULTURAL	หมายถึง	ความรัก ชื่นชม และร่วมปกป้อง สิ่งที่เป็น ศิลปวัฒนธรรมทรัพยากรของชาติไทย
RAISE	หมายถึง	การอบรมและปลูกฝังเลี้ยงดูจากครอบครัว
PARENT	หมายถึง	การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของบิดามารดา
EDUCATION	หมายถึง	ระดับการศึกษาของบิดามารดา
INCOME	หมายถึง	ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
FRIEND	หมายถึง	ระดับการคล้อยตามเพื่อน
MASS	หมายถึง	ระดับการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน
TEACHER	หมายถึง	การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครู
ACTIVITY	หมายถึง	การเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา

ส่วนที่ 1 ผลวิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยในระดับมัธยมศึกษาจำแนกตามภูมิภาคของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างคืนมาจำนวน 578 ฉบับ จากแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 810 ฉบับ คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 71.36 ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ค่าสถิติของตัวแปร ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ตอนที่ 2 ระดับความมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย และตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวนทั้งหมด 578 คน ส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (ร้อยละ 34.775) เพศหญิง (ร้อยละ 55.536) กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ร้อยละ 23.529) ระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสม 3.50-4.00 (ร้อยละ 33.688) ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง คือปริญญาตรี (ร้อยละ 24.301) รายได้รวมของผู้ปกครองต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาท (ร้อยละ 44.834) จำนวนพี่น้องในครอบครัว (รวมทั้งตนเอง) 2 คน (ร้อยละ 43.706) วิชาที่ชอบเรียนมากที่สุด คือ วิชาศิลปะ (ร้อยละ 22.671) เป็นเยาวชนไทยที่ไม่เคยเข้าร่วมการประกวดหรือได้รับรางวัลเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติ (ร้อยละ 76.655) และโรงเรียนที่เยาวชนไทยกำลังศึกษาอยู่เป็นโรงเรียนที่เน้นเอกลักษณ์ของชาติ (ร้อยละ 73.776) รายละเอียดดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปร	ประเภทโรงเรียน						รวม	
	สพฐ.		กทม.		สช.			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนผู้ให้ข้อมูล	198	34.256	179	30.969	201	34.775	578	100.000
เพศ								
ชาย	76	38.384	80	44.693	101	50.249	257	44.464
หญิง	122	61.616	99	55.307	100	49.751	321	55.536
รวม	198	100.000	179	100.000	201	100.000	578	100.000
ระดับชั้นที่กำลังศึกษา								
มัธยมศึกษาปีที่1	34	17.172	69	38.547	33	16.418	136	23.529
มัธยมศึกษาปีที่2	35	17.677	55	30.726	35	17.413	125	21.626

ตัวแปร	ประเภทโรงเรียน						รวม	
	สพฐ.		กทม.		สช.			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
มัธยมศึกษาปีที่3	33	16.667	55	30.726	34	16.915	122	21.107
มัธยมศึกษาปีที่4	34	17.172	0	0.000	36	17.910	70	12.111
มัธยมศึกษาปีที่5	33	16.667	0	0.000	38	18.905	71	12.284
มัธยมศึกษาปีที่6	29	14.646	0	0.000	25	12.438	54	9.343
รวม	198	100.000	179	100.000	201	100.000	578	100.000
ระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสม								
ต่ำกว่า1.50	7	3.571	5	2.941	7	3.535	19	3.369
1.50-1.99	11	5.612	33	19.412	11	5.556	55	9.752
2.00-2.49	15	7.653	24	14.118	21	10.606	60	10.638
2.50-2.99	24	12.245	27	15.882	43	21.717	94	16.667
3.00-3.49	60	30.612	34	20.000	52	26.263	146	25.887
3.50-4.00	79	40.306	47	27.647	64	32.323	190	33.688
รวม	196	100.000	170	100.000	198	100.000	564	100.000
ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง								
ไม่ได้เรียนหนังสือ	2	1.020	1	0.565	0	0.000	3	0.524
ประถมศึกษา	25	12.755	81	45.763	15	7.538	121	21.154
มัธยมศึกษาตอนต้น	17	8.673	45	25.424	12	6.030	74	12.937
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือปวช.	25	12.755	25	14.124	20	10.050	70	12.238
อนุปริญญาหรือปวส.	19	9.694	7	3.955	29	14.573	55	9.615
ปริญญาตรี	63	32.143	13	7.345	63	31.658	139	24.301
ปริญญาโท	35	17.857	4	2.260	55	27.638	94	16.434
ปริญญาเอก	10	5.102	1	0.565	5	2.513	16	2.797
รวม	196	100.000	177	100.000	199	100.000	572	100.000
รายได้รวมของผู้ปกครองต่อเดือน								
ต่ำกว่า5,000บาท	9	4.569	24	13.636	1	0.505	34	5.954
5,000-10,000บาท	38	19.289	83	47.159	9	4.545	130	22.767
10,001-15,000บาท	32	16.244	29	16.477	20	10.101	81	14.186
15,001-20,000บาท	27	13.706	26	14.773	17	8.586	70	12.259
มากกว่า20,000บาท	91	46.193	14	7.955	151	76.263	256	44.834
รวม	197	100.000	176	100.000	198	100.000	571	100.000
จำนวนพี่น้องในครอบครัว								
1คน	34	17.617	17	9.497	25	12.500	76	13.287
2คน	95	49.223	75	41.899	80	40.000	250	43.706
3คนขึ้นไป	64	33.161	87	48.603	95	47.500	246	43.007
รวม	193	100.000	179	100.000	200	100.000	572	100.000
วิชาที่ชอบเรียนมากที่สุด								
ภาษาไทย	13	6.736	12	6.742	7	3.535	32	5.624
คณิตศาสตร์	50	25.907	17	9.551	33	16.667	100	17.575
วิทยาศาสตร์	27	13.990	33	18.539	42	21.212	102	17.926

ตัวแปร	ประเภทโรงเรียน						รวม	
	สพฐ.		กทม.		สช.			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม	16	8.290	6	3.371	12	6.061	34	5.975
ภาษาต่างประเทศ	33	17.098	18	10.112	42	21.212	93	16.344
ศิลปะ	34	17.617	54	30.337	41	20.707	129	22.671
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	7	3.627	17	9.551	10	5.051	34	5.975
สุขศึกษาและพลศึกษา	13	6.736	21	11.798	11	5.556	45	7.909
รวม	193	100.000	178	100.000	198	100.000	569	100.000
ท่านเคยเข้าร่วมการประกวดหรือได้รับรางวัลเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติหรือไม่								
ไม่เคย	131	66.497	147	82.584	162	81.407	440	76.655
เคย	66	33.503	31	17.416	37	18.593	134	23.345
รวม	197	100.000	178	100.000	199	100.000	574	100.000
โรงเรียนที่ท่านกำลังศึกษาอยู่ เป็นโรงเรียนที่เน้นเอกลักษณ์ของชาติใช่หรือไม่								
ไม่ใช่	44	22.335	36	20.455	70	35.176	150	26.224
ใช่	153	77.665	140	79.545	129	64.824	422	73.776
รวม	197	100.000	176	100.000	199	100.000	572	100.000

ตอนที่ 2 ระดับความมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย

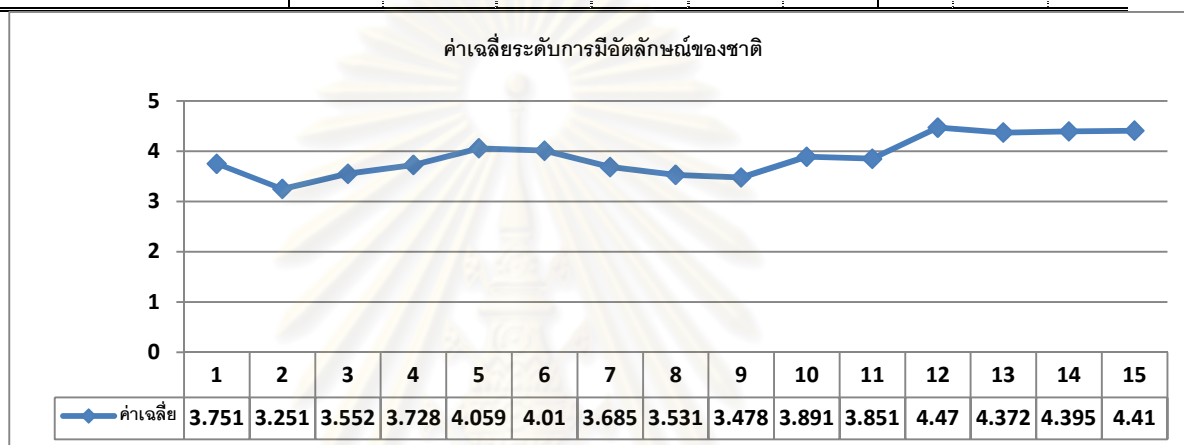
2.1 ระดับความมีอัตลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทย

ค่าเฉลี่ยระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทย พบว่ามีค่าเฉลี่ยในทุกเรื่องอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก ($\bar{X}$ ทุกข้ออยู่ระหว่าง 3.251 – 4.47) โดยเยาวชนไทยมีอัตลักษณ์ของชาติในเรื่องเกี่ยวกับความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์มากที่สุด ได้แก่ เยาวชนไทยมีความเทิดทูนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมากที่สุด ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมาได้แก่ มีความชื่นชมในพระอัจฉริยภาพและพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ($\bar{X} = 4.41$) มีความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ($\bar{X} = 4.395$) และมีรักและเทิดทูนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ($\bar{X} = 4.372$) และพบว่านักเรียนมีค่าเฉลี่ยของระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติในเรื่องการไม่ทำหน้าหรือเถียงเมื่อโดนผู้ใหญ่น้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.251$) ดังตาราง 4.2

ตาราง 4.2 ระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทย

ตัวแปร	ระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติ						N	Mean	SD.
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม			
ความอ่อนน้อมถ่อมตน									
1. ฉันเป็นคนมีสัมมาคารวะกับผู้ใหญ่	1.211	4.671	32.872	40.311	20.934	100.00	578	3.751	0.879
2. ฉันไม่ทำหน้าอหรือเลียงเมื่อถูกผู้ใหญ่ดู	2.946	16.811	41.421	29.809	9.012	100.00	577	3.251	0.940
ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์									
3. ฉันชอบช่วยเหลือ รับผิดชอบผู้ใหญ่	0.865	7.093	42.907	34.256	14.879	100.00	578	3.552	0.860
4. ฉันหาโอกาสตอบแทนผู้มีพระคุณเสมอ	1.040	7.626	32.582	35.009	23.744	100.00	577	3.728	0.943
5. ฉันมีความกตัญญูทุกเวทีต่อผู้มีพระคุณ	0.520	4.159	21.317	36.915	37.088	100.00	577	4.059	0.892
ความเคารพต่อผู้อาวุโส									
6. ฉันแสดงความเคารพต่อผู้ใหญ่ด้วยการไหว้และพูดสุภาพ	0.867	4.333	21.664	39.168	33.969	100.00	577	4.010	0.899
7. ฉันพูดมีหางเสียงกับผู้ใหญ่	1.730	7.439	31.488	39.273	20.069	100.00	578	3.685	0.933
ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้มีอำนาจ									
8. เมื่อมีคนเดือดร้อน ต้องการความช่วยเหลือ ฉันช่วยเหลือเสมอ	1.038	7.958	41.869	35.121	14.014	100.00	578	3.531	0.867
9. ฉันแบ่งปันสิ่งของที่มีต่อผู้ที่ยากจน	1.213	10.052	40.728	35.702	12.305	100.00	577	3.478	0.878
ความยิ้มแย้มแจ่มใส									
10. ฉันเป็นคนยิ้มง่าย	0.520	7.626	27.210	31.542	33.102	100.00	577	3.891	0.972
11. ฉันมีอารมณ์ที่แจ่มใส มีสีหน้าเป็นมิตร แม้กับคนทั่วไป	1.213	6.586	26.690	36.915	28.596	100.00	577	3.851	0.951
ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์									
12. ฉันรักและเทิดทูนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	0.521	2.951	11.632	18.750	66.146	100.00	576	4.470	0.850
13. ฉันมีความจงรักภักดีและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	1.384	1.903	13.495	24.567	58.651	100.00	578	4.372	0.886
14. ฉันดำเนินในพระมหากรุณาธิคุณของ	1.213	2.946	13.172	20.451	62.218	100.00	577	4.395	0.909

ตัวแปร	ระดับความมีอัตลักษณ์ของชาติ						N	Mean	SD.
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม			
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว									
15. ฉันชื่นชมในพระอัจฉริยภาพและพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	0.868	3.472	12.674	19.965	63.605	100.00	576	4.410	0.902

ภาพ 4.1 ระดับความมีอัตลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทย

หมายเหตุ

ความอ่อนน้อมถ่อมตน	ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โอบอ้อมอารีมีน้ำใจ
1. ฉันเป็นคนมีสัมมาคารวะกับผู้ใหญ่	8. เมื่อมีคนเดือดร้อน ต้องการความช่วยเหลือ ฉันช่วยเหลือเสมอ
2. ฉันไม่ทำหน้าอหรือเถียงเมื่อถูกผู้ใหญ่ดุ	9. ฉันแบ่งปันสิ่งของที่มีต่อผู้ที่ขาดแคลน
ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์	ความยิ้มแย้มแจ่มใส
3. ฉันชอบช่วยเหลือ รับผิดชอบต่อผู้ใหญ่	10. ฉันเป็นคนยิ้มง่าย
4. ฉันหาโอกาสตอบแทนผู้มีพระคุณเสมอ	11. ฉันมีอารมณ์ที่แจ่มใส มีสีหน้าเป็นมิตร แม้กับคนทั่วไป
5. ฉันมีความกตัญญูแก่ผู้ที่ต่อผู้มีพระคุณ	ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
ความเคารพผู้อาวุโส	12. ฉันรักและเทิดทูนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
6. ฉันแสดงความเคารพต่อผู้ใหญ่ด้วยการไหว้และพูดสุภาพ	13. ฉันมีความจงรักภักดีและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
7. ฉันพูดมีหางเสียงกับผู้ใหญ่	14. ฉันสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
	15. ฉันชื่นชมในพระอัจฉริยภาพและพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

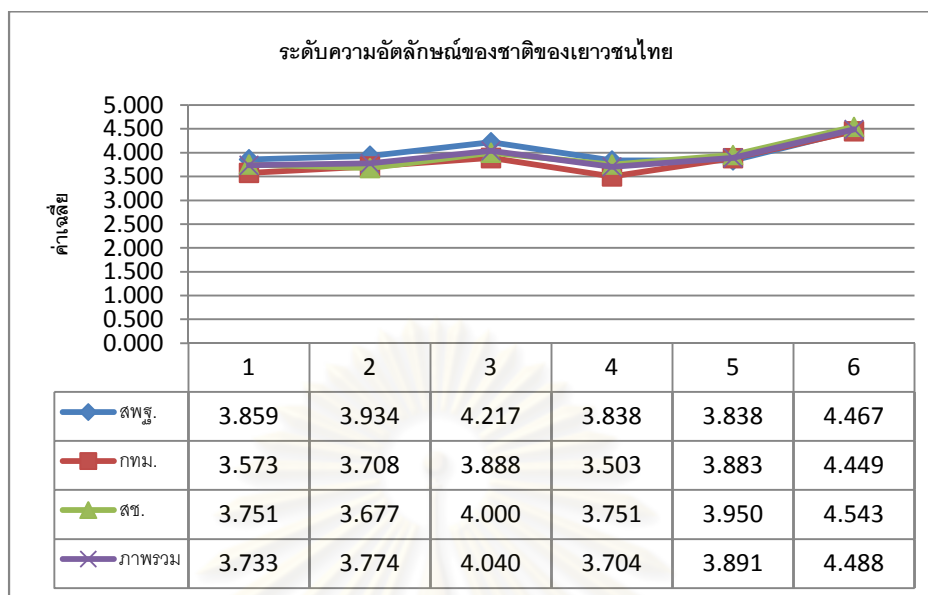
ผลการวิเคราะห์พบว่าระดับความมีอัตลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ ทุกข้ออยู่ระหว่าง 3.704 – 4.488) โดยเยาวชนไทยมีอัตลักษณ์ของชาติในด้านความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์สูงที่สุด ($\bar{X}$ = 4.488) รองลงมาคือความเคารพต่อผู้อาวุโส ($\bar{X}$ = 4.040) ความยิ้มแย้มแจ่มใส ($\bar{X}$ = 3.891) ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์ ($\bar{X}$ = 3.774)

ความอ่อนน้อมถ่อมตน ($\bar{X}=3.733$) และความเชื่อเพื่อเผื่อแผ่โอบอ้อมอารีมีน้ำใจ ($\bar{X}=3.704$) ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 4.3

ตาราง 4.3 ระดับความมีอัตลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทยในภาพรวม

ตัวแปร	ระดับความมีอัตลักษณ์ของชาติ						N	Mean	SD.
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม			
1. ความอ่อนน้อมถ่อมตน									
สพฐ.	0.000	4.040	28.283	45.455	22.222	100.000	198	3.859	0.806
กทม.	0.000	7.303	41.573	37.640	13.483	100.000	178	3.573	0.815
สช.	0.000	3.980	32.836	47.264	15.920	100.000	201	3.751	0.767
ภาพรวม	0.000	5.026	33.969	43.674	17.331	100.000	577	3.733	0.802
2. ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์									
สพฐ.	0.000	1.523	24.873	52.284	21.320	100.000	197	3.934	0.722
กทม.	0.000	6.742	32.584	43.820	16.854	100.000	178	3.708	0.826
สช.	0.000	4.975	31.841	53.731	9.453	100.000	201	3.677	0.714
ภาพรวม	0.000	4.340	29.688	50.174	15.799	100.000	576	3.774	0.761
3. ความเคารพต่อผู้อาวุโส									
สพฐ.	0.000	2.020	12.121	47.980	37.879	100.000	198	4.217	0.732
กทม.	0.000	5.028	27.933	40.223	26.816	100.000	179	3.888	0.860
สช.	0.000	3.000	22.500	46.000	28.500	100.000	200	4.000	0.796
ภาพรวม	0.000	3.293	20.624	44.887	31.196	100.000	577	4.040	0.806
4. ความเชื่อเพื่อเผื่อแผ่โอบอ้อมอารีมีน้ำใจ									
สพฐ.	0.000	2.030	32.487	45.178	20.305	100.000	197	3.838	0.765
กทม.	0.000	11.732	37.430	39.665	11.173	100.000	179	3.503	0.844
สช.	0.498	1.990	35.821	45.274	16.418	100.000	201	3.751	0.767
ภาพรวม	0.173	5.026	35.182	43.501	16.118	100.000	577	3.704	0.802
5. ความขี้มัวแฉ่แฉ่มใส									
สพฐ.	1.015	7.614	28.426	32.487	30.457	100.000	197	3.838	0.981
กทม.	0.559	8.939	26.257	30.168	34.078	100.000	179	3.883	1.002
สช.	0.000	6.468	26.866	31.841	34.826	100.000	201	3.950	0.937
ภาพรวม	0.520	7.626	27.210	31.542	33.102	100.000	577	3.891	0.972
6. ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์									
สพฐ.	0.513	1.538	7.179	32.308	58.462	100.000	195	4.467	0.741
กทม.	0.000	3.933	12.360	18.539	65.169	100.000	178	4.449	0.857
สช.	0.503	0.503	10.553	21.106	67.337	100.000	199	4.543	0.743
ภาพรวม	0.350	1.923	9.965	24.126	63.636	100.000	572	4.488	0.779

ภาพ 4.2 ระดับการมีอัตถัักษณ์ของชาติของเยาวชนไทยในภาพรวม

2.2 ระดับความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย

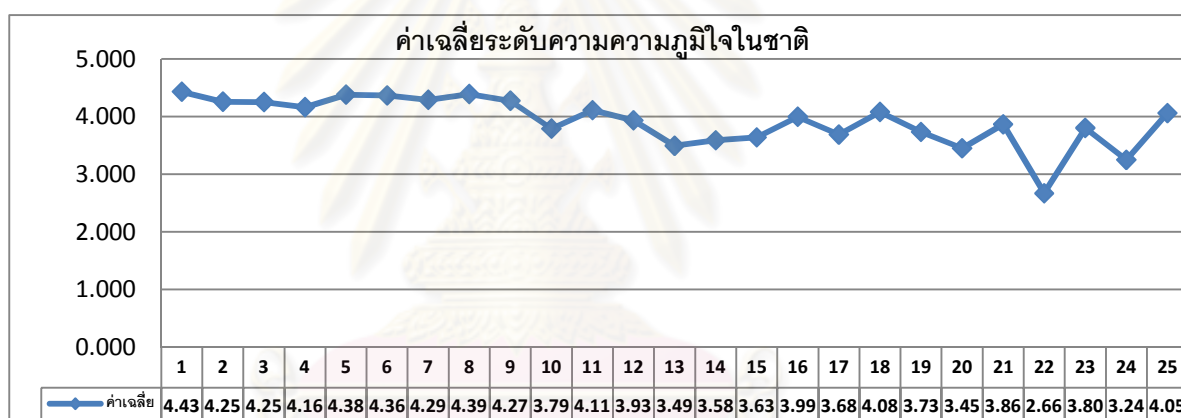
ค่าเฉลี่ยระดับความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย พบว่ามีค่าเฉลี่ยในทุกเรื่องอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก โดยเยาวชนไทยมีความภูมิใจในชาติในเรื่องเกี่ยวกับความรู้สึกดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทยที่มากที่สุดในเรื่องดีใจที่ได้เกิดหรืออาศัยบนผืนแผ่นดินไทยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.431$) รองลงมาได้แก่ ภูมิใจที่ประเทศไทยมีประวัติศาสตร์ยาวนาน ($\bar{X} = 4.39$) รักประเทศไทย ($\bar{X} = 4.381$) และภาคภูมิใจที่เป็นคนไทย ($\bar{X} = 4.365$) และพบว่าเยาวชนไทยมีค่าเฉลี่ยระดับความภูมิใจในชาติในเรื่องการแต่งกายด้วยชุดผ้าไทยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.251$) ดังตาราง 4.3

ตาราง 4.3 ระดับความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย

ตัวแปร	ระดับความภูมิใจในชาติ						N	Mean	SD.
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม			
ความรู้สึกดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย									
1. ฉันดีใจที่ได้เกิดหรืออาศัยบนผืนแผ่นดินไทย	1.038	3.114	10.208	23.010	62.630	100.00	578	4.431	0.873
2. ฉันอยากเกิดเป็นคนไทยมากกว่าเป็นคนชาติอื่น	1.733	2.773	15.771	27.383	52.340	100.00	577	4.258	0.940
3. ฉันเต็มใจที่จะประกาศให้คนอื่นได้รู้ว่าฉันเป็นคนไทย	1.391	2.609	16.870	27.652	51.478	100.00	575	4.252	0.922
4. ฉันคิดว่าการเป็นคนไทยไม่ได้ทำให้รู้สึกมีปมด้อยอะไร	2.768	3.806	16.782	27.682	48.962	100.00	578	4.163	1.017
5. ฉันรักประเทศไทย	2.422	2.249	10.208	25.260	0.000	100.00	578	4.381	0.933

ตัวแปร	ระดับความภูมิใจในชาติ						N	Mean	SD.
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม			
6. จำนวนภูมิใจที่เป็นคนไทย	1.038	3.114	13.149	23.702	58.997	100.00	578	4.365	0.899
ความรู้สึกดีที่ประเทศมีเอกราช									
7. จำนวนภูมิใจที่ประเทศไทยมีประวัติศาสตร์ยาวนาน	1.211	2.076	16.090	27.682	52.941	100.00	578	4.291	0.894
8. จำนวนภูมิใจที่ประเทศไทยมีภาษาเป็นของตนเอง	0.867	3.466	12.132	22.877	60.659	100.00	577	4.390	0.891
9. จำนวนภูมิใจที่ประเทศไทยมีเอกราชและอธิปไตย	1.557	2.941	17.647	22.318	55.536	100.00	578	4.273	0.957
การแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมทางวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตไทย									
10. จำนวนประพฤติตนเป็นคนดี มีจริยธรรม คุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต	1.213	5.546	30.849	37.782	24.610	100.00	577	3.790	0.918
11. จำนวนหลีกเลี่ยงอบายมุข สิ่งเสพติดทั้งปวง	2.768	7.266	17.647	20.761	51.557	100.00	578	4.111	1.105
12. จำนวนใช้สิทธิและหน้าที่ของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	0.867	4.853	25.650	37.262	31.369	100.00	577	3.934	0.916
13. จำนวนกล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจ	4.498	8.304	38.235	31.315	17.647	100.00	578	3.493	1.020
14. จำนวนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	2.768	6.747	38.581	32.699	19.204	100.00	578	3.588	0.964
15. จำนวนร่วมแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนๆ และในที่ประชุมเสมอ	2.426	8.666	34.315	31.889	22.704	100.00	577	3.638	1.003
ความรัก ชื่นชมและร่วมปกป้อง สิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย									
16. เมื่อมีการแข่งขันระหว่างประเทศเกิดขึ้น ฉันเชียร์คนไทยเสมอ	1.042	7.292	22.917	28.472	40.278	100.00	576	3.997	1.010
17. ฉันช่วยดูแลสถานที่ท่องเที่ยวหรือวัฒนธรรมไทย ไม่ให้ใครมาทำลาย	2.257	7.118	32.639	35.590	22.396	100.00	576	3.688	0.971
18. ฉันรู้สึกไม่พอใจ เมื่อรู้ว่าประเทศไทยถูกกล่าวหาในทางไม่ดี	0.693	5.719	18.024	36.049	39.515	100.00	577	4.080	0.928
19. ฉันมีส่วนร่วมในการรักษา ศิลปวัฒนธรรมและ ทรัพยากรของชาติ	1.389	6.597	31.771	37.847	22.396	100.00	576	3.733	0.928
20. ฉันสนใจและต้องการฝึกซ้อมศิลปะมวยไทยอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ	7.853	12.391	30.017	26.353	23.386	100.00	573	3.450	1.199

ตัวแปร	ระดับความภูมิใจในชาติ						N	Mean	SD.
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม			
21. ฉันรักภาษาไทย และจะใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสม	1.906	7.106	23.744	37.088	30.156	100.00	577	3.865	0.989
22. ฉันแต่งกายด้วยชุดผ้าไทย	20.624	26.690	27.903	14.731	10.052	100.00	577	2.669	1.239
23. ฉันชอบรับประทานอาหารไทยที่มีคุณค่าทางโภชนาการ	2.604	8.160	27.951	28.993	32.292	100.00	576	3.802	1.061
24. ฉันสนใจเรียน และบรรเลงดนตรีไทย	5.363	16.263	39.273	26.471	0.000	100.00	578	3.249	1.047
25. ฉันมีความภาคภูมิใจที่ได้ร้องเพลงชาติไทย	1.213	4.333	20.277	35.702	38.475	100.00	577	4.059	0.932

ภาพ 4.3 ระดับความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย

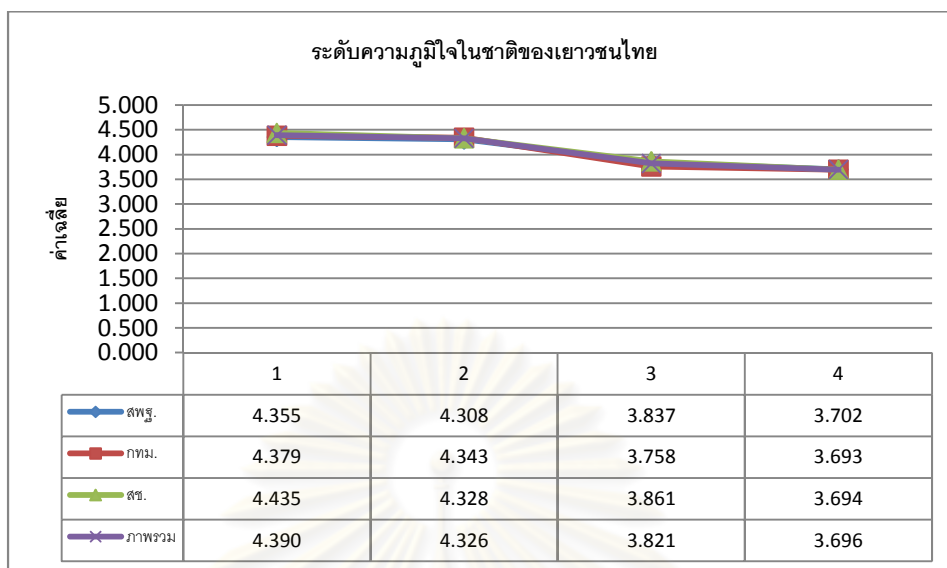
หมายเหตุ

1. ฉันรู้สึกดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย	13. ฉันกล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจ
2. ฉันตั้งใจได้เกิดหรืออาศัยบนผืนแผ่นดินไทย	14. ฉันเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
3. ฉันอยากเกิดเป็นคนไทย มากกว่าเป็นคนชาติอื่น	15. ฉันร่วมแสดงความเห็นกับเพื่อนๆ และในที่ประชุมเสมอ
4. ฉันเต็มใจที่จะประกาศให้คนอื่นได้รู้ว่าฉันเป็นคนไทย	ความรัก ชื่นชมและร่วมปกป้องสิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรมและ
5. ฉันคิดว่าความเป็นคนไทยไม่ได้ทำให้รู้สึกมีปมด้อยอะไร	ทรัพยากรของชาติไทย
6. ฉันรักประเทศไทย	16. เมื่อมีการแข่งขันระหว่างประเทศเกิดขึ้น ฉันเชียร์คนไทยเสมอ
7. ฉันภาคภูมิใจที่เป็นคนไทย	17. ฉันช่วยเหลือสถานที่ท่องเที่ยวหรือวัฒนธรรมไทย ไม่ให้ใครมาทำลาย
8. ฉันภูมิใจที่ประเทศไทยมีประวัติศาสตร์ยาวนาน	18. ฉันรู้สึกไม่พอใจ เมื่อรู้ว่าประเทศไทยถูกกล่าวหาในทางไม่ดี
ความรู้สึกดีที่ประเทศมีเอกราช	19. ฉันมีส่วนร่วมในการรักษาศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรของชาติ
8. ฉันภูมิใจที่ประเทศไทยมีภาษาเป็นของตนเอง	20. ฉันสนใจและต้องการฝึกซ้อมศิลปะมวยไทยอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ
9. ฉันตั้งใจที่ประเทศไทยมีเอกราชและอธิปไตย	21. ฉันรักภาษาไทย และจะใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสม
10. ฉันประพุดิตตนเป็นคนดี มีจริยธรรม คุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต	22. ฉันแต่งกายด้วยชุดผ้าไทย
การแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตไทย	23. ฉันชอบรับประทานอาหารไทยที่มีคุณค่าทางโภชนาการ
11. ฉันหลีกเลี่ยงอบายมุขสิ่งเสพติดทั้งปวง	24. ฉันสนใจเรียน และบรรเลงดนตรีไทย
12. ฉันใช้สิทธิและหน้าที่ของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	25. ฉันมีความภาคภูมิใจที่ได้ร้องเพลงชาติไทย

ผลการวิเคราะห์พบว่าระดับความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ ทุกตัว อยู่ระหว่าง 3.696-4.390) โดยเยาวชนไทยมีความภูมิใจในชาติในด้านความรู้สึกที่ดีที่เกิดขึ้นได้เกิดมาเป็น คนไทยสูงที่สุด ($\bar{X}=4.390$) รองลงมาคือ ความรู้สึกที่ดีประเทศมีเอกราช ($\bar{X}=4.326$) การ แสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมตามวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตไทย ($\bar{X}=3.821$) และความรัก ชื่นชม ร่วมปกป้องสิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย ($\bar{X}=3.696$) ตามลำดับ รายละเอียดดังตาราง 4.4

ตาราง 4.4 ระดับความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยในภาพรวม

ตัวแปร	ระดับความภูมิใจในชาติ						N	Mean	SD.
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม			
1. ความรู้สึกที่ดีที่เกิดขึ้นเป็นคนไทย									
สพฐ.	0.000	2.538	11.675	33.503	52.284	100.000	197	4.355	0.786
กทม.	0.000	3.390	11.299	29.379	55.932	100.000	177	4.379	0.818
สช.	0.500	2.500	9.000	29.000	59.000	100.000	200	4.435	0.799
ภาพรวม	0.174	2.787	10.627	30.662	55.749	100.000	574	4.390	0.800
2. ความรู้สึกที่ดีที่ประเทศมีเอกราช									
สพฐ.	0.505	1.515	13.131	36.364	48.485	100.000	198	4.308	0.794
กทม.	0.000	2.809	12.360	32.584	52.247	100.000	178	4.343	0.803
สช.	0.498	2.488	13.930	29.851	53.234	100.000	201	4.328	0.844
ภาพรวม	0.347	2.253	13.172	32.929	51.300	100.000	577	4.326	0.813
3. การแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมทางวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตไทย									
สพฐ.	0.000	2.551	27.041	54.592	15.816	100.000	196	3.837	0.712
กทม.	0.562	8.989	23.596	47.753	19.101	100.000	178	3.758	0.885
สช.	0.000	3.980	24.876	52.239	18.905	100.000	201	3.861	0.762
ภาพรวม	0.174	5.043	25.217	51.652	17.913	100.000	575	3.821	0.786
4. ความรัก ชื่นชมและร่วมปกป้อง สิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย									
สพฐ.	0.000	3.141	34.555	51.309	10.995	100.000	191	3.702	0.703
กทม.	0.000	3.977	32.955	52.841	10.227	100.000	176	3.693	0.707
สช.	0.000	3.061	30.102	61.224	5.612	100.000	196	3.694	0.623
ภาพรวม	0.000	3.375	32.504	55.240	8.881	100.000	563	3.696	0.676

ภาพ 4.4 ระดับความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย

2.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย

การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีอัตลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทยในด้านความอ่อนน้อมถ่อมตน ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์ ความเคารพต่อผู้อาวุโส ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โอบอ้อมอารีมีน้ำใจ ความยิ้มแย้มแจ่มใส และความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมทั้งเปรียบเทียบความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยในด้านความรู้สึกดีที่เกิดขึ้นมาเป็นคนไทย ความรู้สึกดีที่ประเทศมีเอกราช การแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมตามวัฒนธรรมประเพณีและวิถีไทย และความรัก ซินชมและร่วมปกป้อง สิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย โดยจะจำแนกตามภูมิภาคที่ต่างกัน ได้แก่ เพศ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา การเข้าร่วมการประกวดหรือได้รับรางวัลเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติ และการเน้นเรื่องเอกลักษณ์ของชาติโรงเรียน การวิเคราะห์ครั้งนี้ใช้การทดสอบทีแบบเป็นอิสระต่อกัน (t - test independent) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

2.3.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย จำแนกตามเพศ

การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ จำแนกตามเพศของเยาวชนไทย ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ t พบว่า เยาวชนไทยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยการมีอัตลักษณ์ของชาติในภาพรวมสูงกว่าเยาวชนไทยเพศชายอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t_{\text{การมีอัตลักษณ์ของชาติในภาพรวม}} = -3.073, df = 478.215, p = 0.002$) แสดงว่าเยาวชนไทยเพศหญิงมีอัตลักษณ์ของชาติสูงกว่าเพศชาย

สำหรับความภูมิใจในชาติ จำแนกตามเพศของเยาวชนไทย ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยสถิติ t พบว่า ความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความภูมิใจในชาติในภาพรวมสูงกว่าเยาวชนไทยเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t_{\text{ความภูมิใจในชาติในภาพรวม}} = -3.204, df = 465.370, p = 0.001$) แสดงว่าเยาวชนไทยเพศหญิงมีความภูมิใจในชาติสูงกว่าเพศชาย รายละเอียดดังตาราง 4.5

ตาราง 4.5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย จำแนกตามเพศ

ตัวแปร	N	Mean	SD.	Levene's Test for Equality of Variances			t	df	p
				F	Sig.	Equal variances			
การมีอัตลักษณ์ของชาติ									
1. ความอ่อนน้อมถ่อมตน									
ชาย	257	3.658	0.834	4.498	0.034	not assumed	-2.015	529.008	0.044
หญิง	320	3.794	0.773						
2. ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์									
ชาย	256	3.727	0.842	19.932	0.000	not assumed	-1.319	488.378	0.188
หญิง	320	3.813	0.687						
3. ความเคารพต่อผู้อาวุโส									
ชาย	256	3.926	0.885	10.117	0.002	not assumed	-2.992	489.704	0.003*
หญิง	321	4.131	0.726						
4. ความเชื่อเพื่อเผื่อแผ่โอบอ้อมอารีมีน้ำใจ									
ชาย	256	3.641	0.852	10.078	0.002	not assumed	-1.666	514.900	0.096
หญิง	321	3.754	0.757						
5. ความขี้มัวแหม่มแจ่มใส									
ชาย	256	3.777	1.022	11.297	0.001	not assumed	-2.487	519.108	0.013*
หญิง	321	3.981	0.922						
6. ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์									
ชาย	255	4.384	0.843	14.852	0.000	not assumed	-2.815	499.017	0.005*
หญิง	317	4.571	0.715						
ภาพรวม									
ชาย	252	3.856	0.618	12.692	0.000	not assumed	-3.073	478.215	0.002*
หญิง	315	4.004	0.501						
ความภูมิใจในชาติ									
1. ความรู้สึกที่ดีที่เกิดมาเป็นคนไทย									
ชาย	253	4.277	0.865	6.629	0.010	not assumed	-2.983	493.589	0.003*
หญิง	321	4.480	0.733						

ตัวแปร	N	Mean	SD.	Levene's Test for Equality of Variances			t	df	p
				F	Sig.	Equal variances			
2. ความรู้สึกดีที่ประเทศมีเอกราช									
ชาย	256	4.184	0.878	7.949	0.005	not assumed	-3.724	498.331	0.000*
หญิง	321	4.439	0.740						
3. การแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมทางวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตไทย									
ชาย	255	3.737	0.854	18.160	0.000	not assumed	-2.243	496.842	0.025*
หญิง	320	3.888	0.721						
4. ความรัก ซินชมและร่วมปกป้อง สิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย									
ชาย	246	3.606	0.672	2.319	0.128	assumed	-2.817	561.000	0.005*
หญิง	317	3.767	0.672						
ภาพรวม									
ชาย	242	3.971	0.675	7.302	0.007	not assumed	-3.204	465.370	0.001*
หญิง	316	4.143	0.563						

หมายเหตุ: * = $p < .05$

2.3.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของ เยาวชนไทย จำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษา

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีอัตลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทย จำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษาของเยาวชนไทย ผลการทดสอบความแตกต่างของสถิติ F พบว่า เยาวชนไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยการมีอัตลักษณ์ของชาติในภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F_{\text{การมีอัตลักษณ์ของชาติในภาพรวม}} = 2.027, p = 0.073$) แสดงว่าเยาวชนไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นที่ต่างกัน มีอัตลักษณ์ของชาติไม่แตกต่างกัน

สำหรับความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย จำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษาของเยาวชนไทย ผลการทดสอบความแตกต่างของสถิติ F พบว่า เยาวชนไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1-มัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยความภูมิใจในชาติในภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F_{\text{ความภูมิใจในชาติในภาพรวม}} = 0.209, p = 0.073$) แสดงว่าเยาวชนไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นที่ต่างกัน มีความภูมิใจในชาติไม่แตกต่างกัน รายละเอียดดังตาราง 4.6

ตาราง 4.6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย จำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษา

ตัวแปร	N	Mean	SD.	แหล่งความแปรปรวน	ss	df	MS	F	p	ทดสอบรายคู่
การมีอัตลักษณ์ของชาติ										
1. ความอ่อนน้อมถ่อมตน										
1) มัธยมศึกษาปีที่1	136	3.684	0.858	ระหว่างกลุ่ม	12.203	5	2.441	3.885	0.002*	4>3
2) มัธยมศึกษาปีที่2	124	3.645	0.746	ภายในกลุ่ม	358.695	571	0.628			6>3
3) มัธยมศึกษาปีที่3	122	3.574	0.842	รวม	370.898	576				
4) มัธยมศึกษาปีที่4	70	3.943	0.778							
5) มัธยมศึกษาปีที่5	71	3.845	0.710							
6) มัธยมศึกษาปีที่6	54	4.000	0.727							
รวม	577	3.733	0.802	Leven's test: F=3.805, df1=5, df2=571, p=0.002						
2. ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์										
1) มัธยมศึกษาปีที่1	136	3.787	0.783	ระหว่างกลุ่ม	3.735	5	0.747	1.295	0.265	
2) มัธยมศึกษาปีที่2	125	3.704	0.803	ภายในกลุ่ม	328.925	570	0.577			
3) มัธยมศึกษาปีที่3	120	3.700	0.784	รวม	332.660	575				
4) มัธยมศึกษาปีที่4	70	3.771	0.663							
5) มัธยมศึกษาปีที่5	71	3.859	0.682							
6) มัธยมศึกษาปีที่6	54	3.963	0.751							
รวม	576	3.774	0.761	Leven's test: F=2.370, df1=5, df2=570, p=0.038						
3. ความเคารพต่อผู้อาวุโส										
1) มัธยมศึกษาปีที่1	136	4.059	0.832	ระหว่างกลุ่ม	7.436	5	1.487	2.316	0.042*	1>3
2) มัธยมศึกษาปีที่2	124	4.032	0.806	ภายในกลุ่ม	366.647	571	0.642			4>3
3) มัธยมศึกษาปีที่3	122	3.844	0.853	รวม	374.083	576				5>3
4) มัธยมศึกษาปีที่4	70	4.114	0.790							6>3
5) มัธยมศึกษาปีที่5	71	4.169	0.737							
6) มัธยมศึกษาปีที่6	54	4.185	0.675							
รวม	577	4.040	0.806	Leven's test: F=0.758, df1=5, df2=571, p=0.580						
4. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โอบอ้อมอารีมีน้ำใจ										
1) มัธยมศึกษาปีที่1	135	3.570	0.851	ระหว่างกลุ่ม	7.369	5	1.474	2.318	0.042	6>1
2) มัธยมศึกษาปีที่2	125	3.784	0.809	ภายในกลุ่ม	362.954	571	0.636			
3) มัธยมศึกษาปีที่3	122	3.623	0.806	รวม	370.322	576				
4) มัธยมศึกษาปีที่4	70	3.714	0.745							
5) มัธยมศึกษาปีที่5	71	3.761	0.801							
6) มัธยมศึกษาปีที่6	54	3.944	0.656							
รวม	577	3.704	0.802	Leven's test: F=3.439, df1=5, df2=571, p=0.005						
5. ความขี้มัวขี้มั่วขี้แฉะ										
1) มัธยมศึกษาปีที่1	135	3.933	0.971	ระหว่างกลุ่ม	3.429	5	0.686	0.724	0.605	
2) มัธยมศึกษาปีที่2	125	3.824	1.017	ภายในกลุ่ม	540.692	571	0.947			
3) มัธยมศึกษาปีที่3	122	3.893	0.977	รวม	544.121	576				
4) มัธยมศึกษาปีที่4	70	3.771	0.995							
5) มัธยมศึกษาปีที่5	71	4.042	0.836							

ตัวแปร	N	Mean	SD.	แหล่งความแปรปรวน	ss	df	MS	F	p	ทดสอบรายคู่
6) มัธยมศึกษาปีที่6	54	3.889	1.003							
รวม	577	3.891	0.972	Leven's test: F=1.990, df1=5, df2=571, p.=0.078						

6. ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

1) มัธยมศึกษาปีที่1	135	4.526	0.721	ระหว่างกลุ่ม	1.964	5	0.393	0.645	0.666	
2) มัธยมศึกษาปีที่2	123	4.463	0.842	ภายในกลุ่ม	344.950	566	0.609			
3) มัธยมศึกษาปีที่3	121	4.405	0.832	รวม	346.914	571				
4) มัธยมศึกษาปีที่4	69	4.551	0.832							
5) มัธยมศึกษาปีที่5	70	4.571	0.734							
6) มัธยมศึกษาปีที่6	54	4.444	0.634							
รวม	572	4.488	0.779	Leven's test: F=1.349, df1=5, df2=566, p.=0.242						

ภาพรวม

1) มัธยมศึกษาปีที่1	133	3.924	0.547	ระหว่างกลุ่ม	3.152	5	0.630	2.027	0.073	
2) มัธยมศึกษาปีที่2	122	3.922	0.585	ภายในกลุ่ม	174.458	561	0.311			
3) มัธยมศึกษาปีที่3	119	3.832	0.602	รวม	177.610	566				
4) มัธยมศึกษาปีที่4	69	3.976	0.554							
5) มัธยมศึกษาปีที่5	70	4.038	0.550							
6) มัธยมศึกษาปีที่6	54	4.071	0.490							
รวม	567	3.939	0.560	Leven's test: F=0.809, df1=5, df2=561, p.=0.543						

ความภูมิใจในชาติ

1. ความรู้สึกที่ดีที่เกิดมาเป็นคนไทย

1) มัธยมศึกษาปีที่1	135	4.430	0.697	ระหว่างกลุ่ม	2.616	5	0.523	0.816	0.538	
2) มัธยมศึกษาปีที่2	123	4.317	0.917	ภายในกลุ่ม	363.970	568	0.641			
3) มัธยมศึกษาปีที่3	122	4.328	0.838	รวม	366.585	573				
4) มัธยมศึกษาปีที่4	70	4.400	0.841							
5) มัธยมศึกษาปีที่5	70	4.429	0.809							
6) มัธยมศึกษาปีที่6	54	4.537	0.573							
รวม	574	4.390	0.800	Leven's test: F=3.054, df1=5, df2=568, p.=0.010						

2. ความรู้สึกที่ดีที่ประเทศมีเอกราช

1) มัธยมศึกษาปีที่1	136	4.390	0.701	ระหว่างกลุ่ม	1.507	5	0.301	0.454	0.811	
2) มัธยมศึกษาปีที่2	124	4.347	0.902	ภายในกลุ่ม	379.239	571	0.664			
3) มัธยมศึกษาปีที่3	122	4.270	0.813	รวม	380.745	576				
4) มัธยมศึกษาปีที่4	70	4.357	0.901							
5) มัธยมศึกษาปีที่5	71	4.296	0.835							
6) มัธยมศึกษาปีที่6	54	4.241	0.725							
รวม	577	4.326	0.813	Leven's test: F=2.137, df1=5, df2=571, p.=0.060						

3. การแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมทางวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตไทย

1) มัธยมศึกษาปีที่1	136	3.772	0.825	ระหว่างกลุ่ม	0.764	5	0.153	0.246	0.942	
2) มัธยมศึกษาปีที่2	124	3.798	0.806	ภายในกลุ่ม	353.786	569	0.622			
3) มัธยมศึกษาปีที่3	121	3.835	0.778	รวม	354.550	574				
4) มัธยมศึกษาปีที่4	69	3.841	0.851							
5) มัธยมศึกษาปีที่5	71	3.873	0.716							
6) มัธยมศึกษาปีที่6	54	3.870	0.674							
รวม	575	3.821	0.786	Leven's test: F=1.954, df1=5, df2=569, p.=0.084						

ตัวแปร	N	Mean	SD.	แหล่งความแปรปรวน	ss	df	MS	F	p	ทดสอบรายคู่
4. ความรัก ซินชมและร่วมปกป้อง สิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย										
1) มัธยมศึกษาปีที่1	131	3.710	0.662	ระหว่างกลุ่ม	2.556	5	0.511	1.119	0.349	
2) มัธยมศึกษาปีที่2	121	3.628	0.743	ภายในกลุ่ม	254.507	557	0.457			
3) มัธยมศึกษาปีที่3	119	3.739	0.670	รวม	257.062	562				
4) มัธยมศึกษาปีที่4	69	3.710	0.709							
5) มัธยมศึกษาปีที่5	69	3.594	0.671							
6) มัธยมศึกษาปีที่6	54	3.833	0.505							
รวม	563	3.696	0.676	Leven's test: F=4.299, df1=5, df2=557, p.=0.001						
ภาพรวม										
1) มัธยมศึกษาปีที่1	130	4.096	0.544	ระหว่างกลุ่ม	0.404	5	0.081	0.209	0.959	
2) มัธยมศึกษาปีที่2	119	4.040	0.706	ภายในกลุ่ม	213.411	552	0.387			
3) มัธยมศึกษาปีที่3	119	4.048	0.642	รวม	213.816	557				
4) มัธยมศึกษาปีที่4	68	4.074	0.683							
5) มัธยมศึกษาปีที่5	68	4.055	0.618							
6) มัธยมศึกษาปีที่6	54	4.120	0.455							
รวม	558	4.069	0.620	Leven's test: F=2.539, df1=5, df2=552, p.=0.028						

หมายเหตุ: * = $p < .05$

2.3.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย จำแนกตามการเข้าร่วมการประกวดหรือได้รับรางวัลที่เกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทย

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีอัตลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทย จำแนกตามการเข้าร่วมการประกวดหรือได้รับรางวัลที่เกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทย ผลการทดสอบความแตกต่างของสถิติ t พบว่า เยาวชนไทยที่เคยเข้าร่วมและไม่เคยเข้าร่วมการประกวดหรือได้รับรางวัลที่เกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติ มีค่าเฉลี่ยการมีอัตลักษณ์ของชาติในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t_{\text{การมีอัตลักษณ์ของชาติในภาพรวม}} = -3.223, df = 561.000, p = 0.001$) แสดงว่าเยาวชนไทยที่เคยเข้าร่วมการประกวดหรือได้รับรางวัลที่เกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติมีอัตลักษณ์ของชาติสูงกว่าเยาวชนไทยที่ไม่เคยหรือไม่เข้าร่วม

สำหรับความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย จำแนกตามการเข้าร่วมการประกวดหรือได้รับรางวัลที่เกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทย ผลการทดสอบความแตกต่างของสถิติ t พบว่า เยาวชนไทยที่เคยเข้าร่วมและไม่เคยเข้าร่วมการประกวดหรือได้รับรางวัลที่เกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติ มีค่าเฉลี่ยความภูมิใจในชาติในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t_{\text{การมีอัตลักษณ์ของชาติในภาพรวม}} = -3.038, df = 246.339, p = 0.003$) แสดงว่าเยาวชนไทยที่เคยเข้าร่วมการประกวดหรือได้รับรางวัลที่เกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติมีความภูมิใจในชาติสูงกว่าเยาวชนไทยที่ไม่เคยหรือไม่เข้าร่วม รายละเอียดดังตาราง 4.7

ตาราง 4.7 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย จำแนกตามการเข้าร่วมการประกวดหรือได้รับรางวัลที่เกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทย

ตัวแปร	N	Mean	SD.	Levene's Test for Equality of Variances			t	df	p
				F	Sig.	Equal variances			
การมีอัตลักษณ์ของชาติ									
1. ความอ่อนน้อมถ่อมตน									
ไม่เคย	439	3.667	0.784	1.747	0.187	assume	-3.567	571.000	0.000*
เคย	134	3.948	0.835						
2. ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์									
ไม่เคย	438	3.735	0.779	18.836	0.000	not assume	-2.500	246.354	0.013*
เคย	134	3.910	0.688						
3. ความเคารพต่อผู้อาวุโส									
ไม่เคย	439	3.979	0.801	2.597	0.108	assume	-3.184	571.000	0.002*
เคย	134	4.231	0.803						
4. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โอบอ้อมอารีมีน้ำใจ									
ไม่เคย	439	3.651	0.799	3.875	0.050	not assume	-2.916	221.254	0.004*
เคย	134	3.881	0.795						
5. ความขี้มแย้มแจ่มใส									
ไม่เคย	440	3.861	0.990	6.243	0.013	not assume	-1.341	233.755	0.181
เคย	133	3.985	0.913						
6. ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์									
ไม่เคย	438	4.491	0.805	2.136	0.144	assume	0.080	566.000	0.936
เคย	130	4.485	0.685						
ภาพรวม									
ไม่เคย	434	3.898	0.562	1.068	0.302	assume	-3.223	561.000	0.001*
เคย	129	4.078	0.535						
ความภูมิใจในชาติ									
1. ความรู้สึกดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย									
ไม่เคย	437	4.364	0.831	7.320	0.007	not assume	-1.649	262.491	0.100
เคย	133	4.481	0.681						
2. ความรู้สึกดีที่ประเทศมีเอกราช									
ไม่เคย	439	4.317	0.834	1.544	0.215	assume	-0.518	571.000	0.605
เคย	134	4.358	0.740						
3. การแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมทางวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตไทย									
ไม่เคย	439	3.779	0.796	5.530	0.019	not assume	-2.460	231.050	0.015*
เคย	132	3.962	0.735						
4. ความรัก ชื่นชมและร่วมปกป้อง สิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย									
ไม่เคย	429	3.634	0.676	15.998	0.000	not assume	-4.213	223.156	0.000*
เคย	130	3.908	0.640						

ตัวแปร	N	Mean	SD.	Levene's Test for Equality of Variances			t	df	p
				F	Sig.	Equal variances			
ภาพรวม									
ไม่เคย	427	4.030	0.639	4.850	0.028	not assume	-3.038	246.339	0.003*
เคย	127	4.201	0.527						

หมายเหตุ: * = p < .05

2.3.4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของ เยาวชนไทย จำแนกตามประเภทโรงเรียนที่เน้นด้านเอกลักษณ์ของชาติ

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีอัตลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทย จำแนกประเภทโรงเรียนที่เน้นด้านเอกลักษณ์ของชาติ ผลการทดสอบความแตกต่างของสถิติ t พบว่า เยาวชนไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่เน้นและไม่เน้นด้านเอกลักษณ์ของชาติ มีค่าเฉลี่ยการมีอัตลักษณ์ของชาติในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t_{\text{การมีอัตลักษณ์ของชาติในภาพรวม}} = -4.021$, $df = 559.000$, $p = 0.000$) แสดงว่าเยาวชนไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่เน้นด้านเอกลักษณ์ของชาติมีอัตลักษณ์ของชาติสูงกว่าเยาวชนไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่ไม่เน้น

สำหรับความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย จำแนกประเภทโรงเรียนที่เน้นด้านเอกลักษณ์ของชาติ ผลการทดสอบความแตกต่างของสถิติ t พบว่า เยาวชนเยาวชนไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่เน้นและไม่เน้นด้านเอกลักษณ์ของชาติ มีค่าเฉลี่ยความภูมิใจในชาติในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t_{\text{การมีอัตลักษณ์ของชาติในภาพรวม}} = -3.641$, $df = 219.248$, $p = 0.000$) แสดงว่าเยาวชนไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่เน้นด้านเอกลักษณ์ของชาติมีความภูมิใจในชาติสูงกว่าเยาวชนไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่ไม่เน้น รายละเอียดดังตาราง 4.8

ตาราง 4.8 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย จำแนกตามประเภทโรงเรียนที่เน้นด้านเอกลักษณ์ของชาติ

ตัวแปร	N	Mean	SD.	Levene's Test for Equality of Variances			t	df	p
				F	Sig.	Equal variances			
การมีอัตลักษณ์ของชาติ									
1. ความอ่อนน้อมถ่อมตน									
ไม่เน้น	150	3.573	0.838	4.599	0.032	not assume	-2.808	247.370	0.005*
เน้น	421	3.793	0.782						
2. ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์									
ไม่เน้น	149	3.557	0.774	5.970	0.015	not assume	-4.050	250.305	0.000*
เน้น	421	3.853	0.741						

ตัวแปร	N	Mean	SD.	Levene's Test for Equality of Variances			t	df	p
				F	Sig.	Equal variances			
3. ความเคารพต่อผู้อาวุโส									
ไม่เห็น	150	3.920	0.855	0.829	0.363	assume	-2.101	569.000	0.036*
เห็น	421	4.081	0.786						
4. ความเชื่อเพื่อพ่อแม่โอบอ้อมอารีมีน้ำใจ									
ไม่เห็น	149	3.544	0.834	3.016	0.083	assume	-2.882	569.000	0.004*
เห็น	422	3.763	0.786						
5. ความขี้มึนขี้แ่มแจ่มใส									
ไม่เห็น	150	3.793	0.992	1.808	0.179	assume	-1.437	569.000	0.151
เห็น	421	3.926	0.967						
6. ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์									
ไม่เห็น	149	4.282	0.878	13.323	0.000	not assume	-3.511	224.084	0.001*
เห็น	417	4.564	0.725						
ภาพรวม									
ไม่เห็น	147	3.782	0.567	1.538	0.216	assume	-4.021	559.000	0.000*
เห็น	414	3.996	0.547						
ความภูมิใจในชาติ									
1. ความรู้สึกดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย									
ไม่เห็น	148	4.196	0.916	9.634	0.002	not assume	-3.153	219.272	0.002*
เห็น	420	4.460	0.745						
2. ความรู้สึกดีที่ประเทศมีเอกราช									
ไม่เห็น	149	4.174	0.928	7.106	0.008	not assume	-2.476	222.216	0.014*
เห็น	422	4.384	0.761						
3. การแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมทางวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตไทย									
ไม่เห็น	149	3.597	0.753	2.688	0.102	assume	-4.114	567.000	0.000*
เห็น	420	3.902	0.786						
4. ความรัก ชื่นชมและร่วมปกป้อง สิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย									
ไม่เห็น	142	3.528	0.660	1.784	0.182	assume	-3.543	555.000	0.000*
เห็น	415	3.759	0.674						
ภาพรวม									
ไม่เห็น	141	3.899	0.670	4.173	0.042	not assume	-3.641	219.248	0.000*
เห็น	411	4.130	0.591						

หมายเหตุ: * = p < .05

ส่วนที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ เพื่อใช้สร้างเมทริกซ์สหสัมพันธ์ในการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย

ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในโมเดลเชิงสาเหตุของมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย เป็นการวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้จำนวน 18 ตัวแปร ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 153 คู่ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 มีจำนวน 131 คู่ คิดเป็นร้อยละ 85.62 ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทั้งหมด มีค่าความสัมพันธ์แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 มีจำนวน 2 คู่ คิดเป็นร้อยละ 1.31 ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทั้งหมดค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ส่วนใหญ่มีทิศทางบวก ขนาดปานกลาง มีค่าพิสัยตั้งแต่ -0.045 ถึง .0871 ดังรายละเอียดในตาราง 4.9

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรด้านเดียวกัน พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มตัวแปรการมีอัตลักษณ์ของชาติ มีความสัมพันธ์เป็นทิศทางเดียวกัน โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือ ตัวแปรความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์ (GRATEFUL) กับความเคารพต่อผู้อาวุโส (RESPECT) ตัวแปร โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.654 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ถ้าเยาวชนไทยมีความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์สูงขึ้นก็จะมีแนวโน้มที่จะมีความเคารพต่อผู้อาวุโสสูงขึ้น ในขณะเดียวกันถ้าเยาวชนไทยมีความเคารพต่อผู้อาวุโสมากขึ้นก็จะมีแนวโน้มที่จะมีความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์สูงขึ้นด้วยเช่นกัน

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มตัวแปรความภูมิใจในชาติ มีความสัมพันธ์เป็นทิศทางเดียวกัน โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือ ตัวแปรความรู้สึกดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย (BE THAI) กับตัวแปรความรู้สึกดีที่ประเทศมีเอกราช (INDEPENDENT) โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.871 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ถ้าเยาวชนไทยมีความรู้สึกดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทยสูงขึ้นก็จะมีแนวโน้มที่จะมีความรู้สึกดีที่ประเทศมีเอกราชสูงขึ้นในขณะเดียวกันถ้าเยาวชนไทยมีความรู้สึกดีที่ประเทศมีเอกราชสูงขึ้น ก็จะมีแนวโน้มที่จะมีความรู้สึกดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทยสูงขึ้นด้วยเช่นกัน

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มตัวแปรปัจจัยด้านครอบครัว มีความสัมพันธ์เป็นทิศทางเดียวกัน โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือ ตัวแปรการอบรมปลูกฝังเลี้ยงดูจากครอบครัว (RAISE) กับตัวแปรการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของบิดามารดา (PARENT) โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.856 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า

หากครอบครัวมีการอบรมและปลูกฝังเลี้ยงดูเยาวชนสูงขึ้น บิดามารดาก็จะมีแนวโน้มที่จะการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างสูงขึ้นด้วย ในขณะที่เดียวกันหากบิดามารดามีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างสูงขึ้นก็จะมีแนวโน้มที่ครอบครัวจะมีการอบรมและปลูกฝังเลี้ยงดูเยาวชนสูงขึ้นด้วยเช่นกัน

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มตัวแปรปัจจัยด้านสังคมไทย มีความสัมพันธ์เป็นทิศทางเดียวกัน โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือตัวแปรระดับการคล้อยตามเพื่อน (FRIEND) กับตัวแปรระดับการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน (MASS) โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.645 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า หากเยาวชนไทยมีระดับการคล้อยตามเพื่อนสูงขึ้นก็จะมีแนวโน้มที่จะมีระดับการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชนสูงขึ้นด้วยเช่นกัน ในขณะที่เดียวกัน หากเยาวชนไทยมีระดับการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชนสูงขึ้น ก็จะมีแนวโน้มที่จะมีระดับการคล้อยตามเพื่อนสูงขึ้นด้วยเช่นกัน

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในกลุ่มตัวแปรปัจจัยด้านการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์เป็นทิศทางเดียวกัน โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือตัวแปรการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครู (TEACHER) กับตัวแปรการเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา (ACTIVITY) โดยมีขนาดความสัมพันธ์เท่ากับ 0.674 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า หากครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างสูงขึ้น เยาวชนไทยก็จะมีแนวโน้มเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษาสูงขึ้นด้วยเช่นกัน ในขณะที่เดียวกัน หากเยาวชนไทยเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษาสูงขึ้น ครูก็จะมีแนวโน้มปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างสูงขึ้นด้วยเช่นกัน

กล่าวโดยสรุป ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ 18 ตัวแปร รวม 153 คู่ ทั้งที่อยู่ในตัวแปรแฝงภายในและตัวแปรแฝงภายนอกทุกตัว พบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในส่วนของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ทุกคู่พบว่า แตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรที่วัดได้มีความสัมพันธ์ภายในต่อกัน และค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวแปรอิสระแต่ละคู่ มีค่าไม่เกิน 0.8 แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวเป็นตัวแปรอิสระของข้อมูลชุดนี้ไม่มีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) จึงเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล (LISREL Model) ที่มีโมเดลการวัด (Measurement Model) ซึ่งอาศัยหลักการวิเคราะห์องค์ประกอบที่ตัวแปรควรมีความสัมพันธ์ภายในต่อกัน แต่ไม่ควรมีขนาดความสัมพันธ์กันสูง ดังนั้น จะเห็นได้ว่าข้อมูลชุดนี้มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลลิสเรลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ต่อไป

ตาราง 4.9 เมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย

ตัวแปร	HUMILITY	GRATEFUL	RESPECT	GENEROUS	CHEERFUL	LOYALTY	BE THAI	INDEPENDENT	BEHAVIOR
HUMILITY	1.000								
GRATEFUL	0.516**	1.000							
RESPECT	0.530**	0.654**	1.000						
GENEROUS	0.484**	0.586**	0.550**	1.000					
CHEERFUL	0.236**	0.400**	0.370**	0.395**	1.000				
LOYALTY	0.237**	0.483**	0.420**	0.274**	0.411**	1.000			
BE THAI	0.254**	0.471**	0.371**	0.287**	0.436**	0.814**	1.000		
INDEPENDENT	0.271**	0.482**	0.377**	0.285**	0.396**	0.840**	0.871**	1.000	
BEHAVIOR	0.386**	0.625**	0.494**	0.511**	0.419**	0.559**	0.554**	0.619**	1.000
CULTURAL	0.320**	0.598**	0.433**	0.426**	0.374**	0.555**	0.610**	0.666**	0.682**
RAISE	0.375**	0.620**	0.515**	0.360**	0.312**	0.684**	0.490**	0.712**	0.672**
PARENT	0.383**	0.587**	0.458**	0.348**	0.313**	0.663**	0.440**	0.671**	0.403**
EDUCATION	0.210**	0.149	0.190**	0.283**	0.114**	0.137*	0.072	0.064	0.160*
INCOME	0.130**	0.059	0.069	0.158**	0.062	0.134*	0.123	0.067	0.119
FRIEND	0.315**	0.550**	0.416**	0.294**	0.283**	0.546**	0.336**	0.566**	0.389**
MASS	0.227**	0.467**	0.313**	0.219**	0.169**	0.438**	0.271**	0.451**	0.297**
TEACHER	0.339**	0.561**	0.392**	0.302**	0.280**	0.564**	0.405**	0.602**	0.425**
ACTIVITY	0.295**	0.455**	0.321**	0.268**	0.176**	0.395**	0.256**	0.411**	0.348**
Mean	3.733	3.774	4.040	3.704	3.891	4.488	4.390	4.326	3.821
SD.	0.802	0.761	0.806	0.802	0.972	0.779	0.800	0.813	0.786

ตัวแปร	CULTURAL	RAISE	PARENT	EDUCATION	INCOME	FRIEND	MASS	TEACHER	ACTIVITY
CULTURAL	1.000								
RAISE	0.728**	1.000							
PARENT	0.657**	0.856**	1.000						
EDUCATION	0.082	0.173**	0.211**	1.000					
INCOME	0.019	0.122	0.136	0.687	1.000				
FRIEND	0.599**	0.736**	0.752**	0.118	0.033	1.000			
MASS	0.495**	0.594**	0.595**	0.019	-0.045	0.645**	1.000		
TEACHER	0.575**	0.760**	0.741**	0.070	0.002	0.731**	0.674**	1.000	
ACTIVITY	0.484**	0.571**	0.519**	0.024	-0.066	0.570**	0.619**	0.674**	1.000
Mean	3.696	4.013	4.061	4.619	3.673	4.895	3.690	3.994	3.767
SD.	0.676	0.657	0.672	1.908	1.390	0.896	0.814	0.726	0.864

หมายเหตุ: ** = p < .01, * = p < .05

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ ของชาติความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล
เชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย ตามสมมติฐานกับ
ข้อมูลเชิงประจักษ์ การวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรภายนอกแฝง จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ตัวแปรปัจจัยด้าน
ครอบครัว (FAMILY) ตัวแปรปัจจัยด้านสังคม (SOCIAL) และตัวแปรปัจจัยด้านการเรียนการสอน
(SCHOOL) และตัวแปรแฝงภายใน จำนวน 2 ตัว ได้แก่ ตัวแปรการมีอัตลักษณ์ของชาติ
(IDENTITY) และตัวแปรความภูมิใจในชาติ (PRIDE) โดยตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูลทั้งหมดมีจำนวน 18 ตัวแปร

การทดสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความ
ภูมิใจในชาติตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยกำหนดให้ความคลาดเคลื่อนในการวัดไม่
สัมพันธ์กัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า โมเดลตามสมมติฐานไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิง
ประจักษ์โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 2876.388 ค่าองศาอิสระเท่ากับ 125
และค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .000 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.691 และ
ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.578 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของ
ส่วนที่เหลือ (RMR) เท่ากับ 0.152

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำการปรับโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์
ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย โดยยอมให้ความคลาดเคลื่อนมีความสัมพันธ์กัน
ได้ ซึ่งการปรับโมเดลในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยพิจารณาจากดัชนีดัดแปรโมเดล (Modification Indices)
และผลจากการปรับโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของ
เยาวชนไทยที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีรายละเอียดดังตาราง 4.10

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและ
ความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย พบว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจาก
ค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 58.994 ค่าองศาอิสระเท่ากับ 49 และค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ
0.188 ซึ่งแสดงว่าผลการทดสอบค่าไค-สแควร์ (χ^2) ไม่แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
คือยอมรับสมมติฐานโมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับ
ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.989 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1.000 ดัชนี
วัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.962 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1.000 ค่าดัชนีราก
กำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือ (RMR) เท่ากับ 0.025 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์

สำหรับค่าความเที่ยงของตัวแปรสังเกตได้ พบว่าตัวแปรที่มีค่าความเที่ยงสูงสุดคือตัวแปร การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของบิดามารดา (PARENT) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 1.666 รองลงมา คือ ความรัก ซินชมและร่วมปกป้องสิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรมทรัพยากรของชาติไทย (CURTURAL) ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ (LOYALTY) ความรู้สึกดีที่ประเทศมีเอกราช (INDEPANDENT) และการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครู (TEACHER) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 1.005, 0.969, 0.921 และ 0.905 ตามลำดับ

ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R-square) ตัวแปรการมีอัตลักษณ์ของชาติ (IDENTITY) มีค่าเท่ากับ 0.445 และตัวแปรความภูมิใจในชาติ (PRIDE) คือมีค่าเท่ากับ 0.671 แสดงว่าตัวแปรในโมเดลซึ่งประกอบด้วยปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้านการเรียนการสอน สามารถอธิบายความแปรปรวนของการมีอัตลักษณ์ของชาติได้ร้อยละ 44.50 และตัวแปรในโมเดลซึ่งประกอบด้วยปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านการเรียนการสอน และการมีอัตลักษณ์ของชาติสามารถอธิบายความแปรปรวนของความภูมิใจในชาติได้ร้อยละ 67.10

เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผลต่อการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ พบว่าการมีอัตลักษณ์ของชาติ (IDENTITY) ได้รับอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) จากตัวแปรปัจจัยด้านครอบครัว (FAMILY) ปัจจัยด้านสังคมไทย (SOCIAL) และปัจจัยด้านการเรียนการสอน (SCHOOL) โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.190, 0.360 และ 0.207 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าหากเยาวชนไทยได้รับการอบรมและปลูกฝังเลี้ยงดูจากครอบครัว และได้เห็นการปฏิบัติตามคุณลักษณะที่เป็นอัตลักษณ์ของชาติของบิดามารดา ได้คบเพื่อนที่มีลักษณะและมีพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการมีอัตลักษณ์ของชาติ ได้รับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชนเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของชาติ พร้อมทั้งมีครูที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างตามอัตลักษณ์ของชาติ และเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ของชาติของสถานศึกษา ก็จะช่วยส่งผลให้เยาวชนไทยมีพฤติกรรมหรือแสดงออกตามคุณลักษณะที่เป็นอัตลักษณ์ของชาติสูง

เมื่อพิจารณาตัวแปรความภูมิใจในชาติ (PRIDE) พบว่า ได้รับอิทธิพลทางตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) จากตัวแปรปัจจัยด้านครอบครัว (FAMILY) ปัจจัยด้านสังคมไทย (SOCIAL) ปัจจัยด้านการเรียนการสอน (SCHOOL) และการมีอัตลักษณ์ของชาติ (IDENTITY) โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.091, 0.142, 0.160 และ 0.546 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าหากเยาวชนไทยได้รับการอบรมและปลูกฝังเลี้ยงดูจากครอบครัว และได้เห็นการแสดงออกถึงความภูมิใจในชาติของบิดามารดา ได้คบเพื่อนที่มีลักษณะและมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความภูมิใจในชาติ ได้รับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชนเกี่ยวกับความภูมิใจในชาติ พร้อมทั้งมีครูที่แสดงออกให้เห็นว่ามี

ความภูมิใจในชาติ และเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความภูมิใจในชาติของสถานศึกษา รวมทั้งเยาวชนไทยมีพฤติกรรมหรือแสดงออกตามคุณลักษณะที่เป็นอัตลักษณ์ของชาติสูง ที่มีก็จะส่งผลให้เยาวชนไทยมีการแสดงออกถึงความภูมิใจในชาติสูง

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ที่ส่งผลต่อตัวแปรความภูมิใจในชาติ (PRIDE) พบว่าตัวแปรตัวแปรปัจจัยด้านครอบครัว (FAMILY) ปัจจัยด้านสังคมไทย (SOCIAL) และปัจจัยด้านการเรียนการสอน (SCHOOL) มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความภูมิใจในชาติ (PRIDE) โดยส่งผ่านตัวแปรการมีอัตลักษณ์ของชาติ (IDENTITY) โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.104, 0.196 และ 0.113 ตามลำดับ ให้ค่าขนาดอิทธิพลรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ต่อตัวแปรความภูมิใจในชาติ (PRIDE) เท่ากับ 0.195, 0.338, 0.273 และ 0.546 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงมีค่าอยู่ระหว่าง 0.439 – 0.868 โดยตัวแปรทุกคู่เป็นความสัมพันธ์แบบทิศทางเดียวกัน (ค่าความสัมพันธ์เป็นบวก) ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.868 ได้แก่ ตัวแปรปัจจัยด้านการเรียนการสอน (SCHOOL) และตัวแปรปัจจัยด้านสังคมไทย (SOCIAL) แสดงให้เห็นว่า ถ้าเยาวชนได้อยู่ในสถานศึกษาที่มีครูที่แสดงออกให้เห็นถึงการมีอัตลักษณ์ของชาติและมีความภูมิใจในชาติ และเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของสถานศึกษา เยาวชนก็จะเลือกคบเพื่อนที่มีลักษณะและมีพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ เลือกรับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชนเกี่ยวกับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ ตัวแปรคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รองลงมา ได้แก่ ความภูมิใจในชาติ (PRIDE) และการมีอัตลักษณ์ของชาติ (IDENTITY) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.778 แสดงว่าเยาวชนไทยที่แสดงออกถึงความภูมิใจในชาติ เป็นเยาวชนที่มีพฤติกรรมหรือแสดงออกตามคุณลักษณะที่เป็นอัตลักษณ์ของชาติสูง

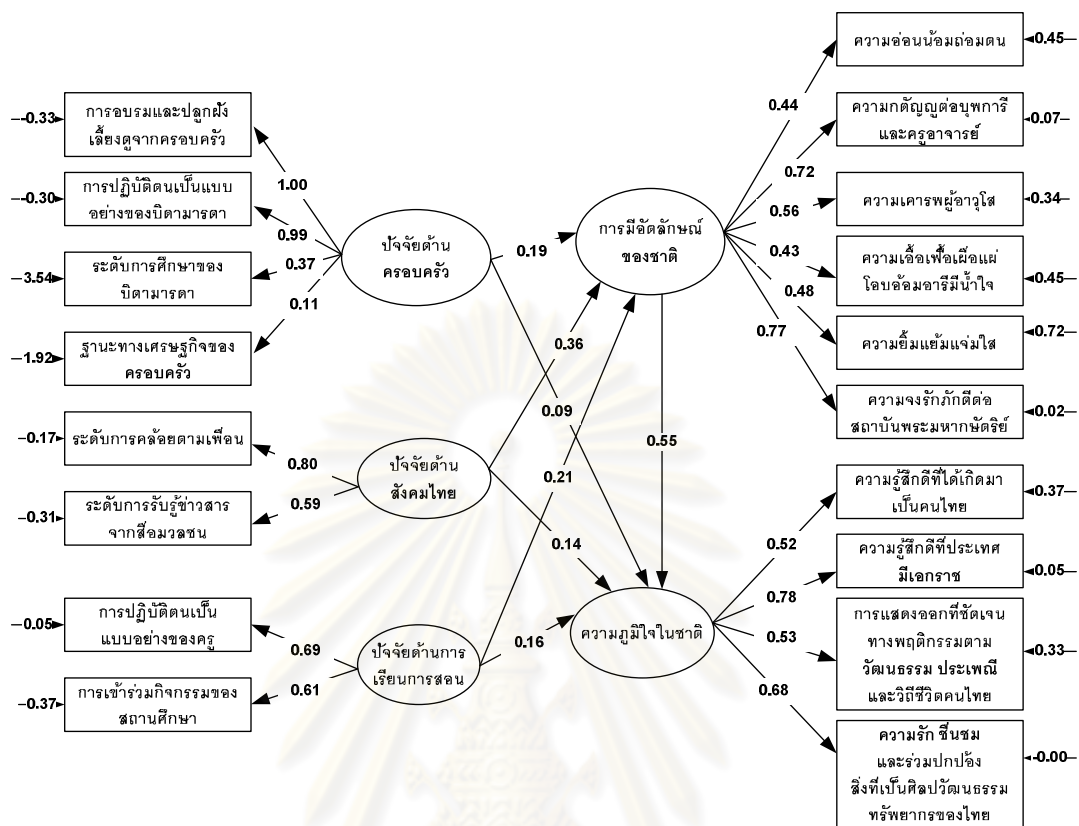
จากผลการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย พบว่า ครอบครัวทางด้านครอบครัวเป็นปัจจัยหนึ่งสำคัญต่อการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย กล่าวคือ การที่เยาวชนไทยจะเกิดพฤติกรรมดังกล่าวจะต้องเป็นเยาวชนที่พื้นฐานครอบครัวที่ดี มีการอบรมเลี้ยงดูปลูกฝัง รวมทั้งได้เห็นการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของบิดามารดา จะส่งผลให้เยาวชนไทยจะแสดงออกถึงพฤติกรรมการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ นอกจากนี้เยาวชนไทยยังต้องได้คบเพื่อนที่มีลักษณะและมี

พฤติกรรมที่ดี ได้รับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชนที่เหมาะสม พร้อมทั้งมีครูที่แสดงออกให้เห็นว่ามีความภูมิใจในชาติ และเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความภูมิใจในชาติของสถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญต่อการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติสูงของเยาวชนไทย ดังตาราง 4.10

ตาราง 4.10 การวิเคราะห์แยกค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงและการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย

ตัวแปรผล	การมีอัตลักษณ์ของชาติ			ความภูมิใจในชาติ		
	อิทธิพลรวม (TE)	อิทธิพลทางอ้อม (IE)	อิทธิพลทางตรง (DE)	อิทธิพลรวม (TE)	อิทธิพลทางอ้อม (IE)	อิทธิพลทางตรง (DE)
ปัจจัยด้านครอบครัว	0.190* (0.076)	-	0.190* (0.076)	0.195** (0.076)	0.104* (0.042)	0.091* (0.040)
ปัจจัยด้านสังคมไทย	0.360** (0.084)	-	0.360** (0.084)	0.338** (0.084)	0.196** (0.051)	0.142* (0.068)
ปัจจัยด้านการเรียนการสอน	0.207** (0.073)	-	0.207** (0.073)	0.273** (0.080)	0.113** (0.042)	0.160* (0.060)
การมีอัตลักษณ์ของชาติ	-	-	-	0.546** (0.076)	-	0.546** (0.076)
ค่าสถิติ						
ไค-สแควร์=58.994	df=49	p=0.188	GFI=0.989	AGFI=0.962	RMR=0.025	
ตัวแปร	HUMILITY	GRATEFUL	RESPECT	GENEROUS	CHEERFUL	LOYALTY
ความเที่ยง	0.300	0.885	0.484	0.296	0.242	0.969
ตัวแปร	BE THAI	INDEPENDENT	BEHAVIOR	CULTURAL	RAISE	PARENT
ความเที่ยง	0.424	0.921	0.460	1.005	0.776	1.666
ตัวแปร	EDUCATION	INCOME	FRIEND	MASS	TEACHER	ACTIVITY
ความเที่ยง	0.028	0.005	0.788	0.528	0.905	0.506
สมการโครงสร้างของตัวแปร	การมีอัตลักษณ์ของชาติ		ความภูมิใจในชาติ			
R ²	0.445		0.671			
เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร						
ตัวแปรแฝง	การมีอัตลักษณ์ของชาติ	ความภูมิใจในชาติ	ปัจจัยด้านครอบครัว	ปัจจัยด้านสังคมไทย	ปัจจัยด้านการเรียนการสอน	
การมีอัตลักษณ์ของชาติ	1.000					
ความภูมิใจในชาติ	0.777	1.000				
ปัจจัยด้านครอบครัว	0.516	0.546	1.000			
ปัจจัยด้านสังคมไทย	0.643	0.681	0.625	1.000		
ปัจจัยด้านการเรียนการสอน	0.619	0.668	0.602	0.866	1.000	

หมายเหตุ: ** = p < .01, * = p < .05

ภาพ 4.5 โมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์และเปรียบเทียบระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยในระดับมัธยมศึกษาที่มีภูมิหลังต่างกัน 2) เพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย และ 3) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้คือ นักเรียนมัธยมศึกษา ของโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยใช้การสุ่มจำนวน 2 ขั้นตอน (Two-Stage Random Sampling) โดยมีรายละเอียดขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ ขั้นที่ 1 สุ่มโรงเรียนที่จะศึกษาโดยแยกตามสังกัด ซึ่งมี 3 สังกัด ได้แก่ (1) โรงเรียนรัฐบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ (2) โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และ (3) โรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กระทรวงมหาดไทย (กทม.) โดยในแต่ละเขตทำการสุ่มโรงเรียนมาสังกัดละ 3 โรงเรียนเท่าๆ กัน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ขั้นที่ 2 การสุ่มนักเรียนมัธยมศึกษา ในแต่ละโรงเรียน ใช้หน่วยของการสุ่มคือ ระดับชั้น โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แยกเป็น นักเรียนระดับชั้น ม.1- ม.6 (สังกัด สพฐ. และ สช.) ระดับชั้นละ 15 คน และ ม.1-3 (สังกัด กทม.) ระดับชั้นละ 30 คน รวมเป็น 90 คน รวมทั้งสิ้น 810 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 578 คน คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 71.36

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย และแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีส่งผลต่อการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีอัตลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทย 6 ด้าน คือ ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์ ความเคารพต่อผู้อาวุโส ความเชื่อเพื่อแผ่โอบอ้อมอารีมีน้ำใจ ความยิ้มแย้มแจ่มใส และความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย 4 ด้าน ได้แก่ ความรู้สึกที่ดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย มีการแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตไทย และมีความรัก ชื่นชม และร่วมปกป้อง สิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย และตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ

การมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยครอบคลุมปัจจัยทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านครอบครัว ด้านสังคมไทย และด้านการเรียนการสอน

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในด้านความตรงเชิงเนื้อหา ภาษา และโครงสร้าง รวมทั้งตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือกับเยาวชนไทยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ผลการตรวจสอบพบว่า เครื่องมือมีความตรงเชิงเนื้อหาของทุกข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.800 – 1.000 มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.9892 และผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างหลังจากได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างแล้วพบว่า การวิเคราะห์เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 18 ตัว พบว่า ตัวแปรความอ่อนน้อมถ่อมตน ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์ ความเคารพต่อผู้อาวุโส ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โอบอ้อมอารี มีน้ำใจ ความยิ้มแย้มแจ่มใส และความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงการมีอัตลักษณ์ของชาติ มีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.236 - 0.654 โดยคู่ที่มีค่าสหสัมพันธ์มากที่สุดคือ ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์ กับความเคารพต่อผู้อาวุโส มีค่าเท่ากับ 0.654 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตัวแปรความรู้สึกที่ดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย ความรู้สึกดีที่ประเทศมีเอกราช การแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตไทย และความรัก ชื่นชม และร่วมปกป้อง สิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย ซึ่งเป็นตัวแปรสังเกตได้ของความภูมิใจในชาติ มีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.554 – 0.871 โดยคู่ที่มีค่าสหสัมพันธ์มากที่สุดคือความรู้สึกดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย กับความรู้สึกดีที่ประเทศมีเอกราช มีค่าเท่ากับ 0.871 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตัวแปรการอบรมและปลูกฝัง เลี้ยงดูจากครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งเป็นตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยด้านครอบครัว มีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.122 – 0.856 โดยคู่ที่มีค่าสหสัมพันธ์มากที่สุดคือ การอบรมและปลูกฝัง เลี้ยงดูจากครอบครัว กับการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของบิดามารดา มีค่าเท่ากับ 0.856 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตัวแปรระดับการคล้อยตามเพื่อน และระดับการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน ซึ่งเป็นตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยด้านสังคมไทย มีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.654 โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และตัวแปรการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครู และการเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา ซึ่งเป็นตัวแปรสังเกตได้ของปัจจัยด้านการเรียนการสอน มีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.674 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า องค์ประกอบการมีอัตลักษณ์ของชาติ องค์ประกอบความภูมิใจในชาติ องค์ประกอบปัจจัยด้านครอบครัว องค์ประกอบปัจจัยด้านสังคมไทย และองค์ประกอบปัจจัยด้านการเรียนการสอน มีความตรง

เชิงโครงสร้าง แสดงให้เห็นว่าตัวแปรแฝงดังกล่าวสามารถวัดได้ด้วยตัวแปรสังเกตได้หรือองค์ประกอบในแต่ละโมเดลได้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น เพื่อศึกษาลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรในงานวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติอนุมาน เช่น การวิเคราะห์สถิติที่แบบเป็นอิสระต่อกัน (t – test independent) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one – way ANOVA) การวิเคราะห์หาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล (LISREL) ด้วยโปรแกรม LISREL 8.72

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้ ส่วนที่ 1 ระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยในระดับมัธยมศึกษาจำแนกตามภูมิภาคของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ส่งผลต่อการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย และส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตอนที่ 1 ระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย

1.1 ระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทย

ผลการวิเคราะห์พบว่าระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเยาวชนไทยมีอัตลักษณ์ของชาติในด้านความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ สูงที่สุด รองลงมาคือความเคารพต่อผู้อาวุโส ความยิ้มแย้มแจ่มใส ความกตัญญูต่อบุพการีและครู อาจารย์ ความอ่อนน้อมถ่อมตน และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ใบบ่อ้อมอารีมีน้ำใจ

1.2 ระดับความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย

ผลการวิเคราะห์พบว่าระดับความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยอยู่ในระดับมาก โดยเยาวชนไทยมีความภูมิใจในชาติในด้านความรู้สึกดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทยสูงที่สุด รองลงมาคือความรู้สึกดีที่ประเทศมีเอกราช การแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมตามวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตไทย และความรัก ชื่นชม ร่วมปกป้องสิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย

1.3 ความแตกต่างของอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติจำแนกตามภูมิภาค หลังของนักเรียน

- (1) เยาวชนไทยเพศหญิงมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติในภาพรวมสูงกว่า เยาวชนไทยเพศชาย
- (2) เยาวชนไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นที่ต่างกัน มีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 2 ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ส่งผลต่อการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจใน ชาติของเยาวชนไทย

โมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย ประกอบด้วย ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อการมีอัตลักษณ์ของชาติคือ ปัจจัยด้านสังคมไทย สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อความภูมิใจในชาติ คือ การมีอัตลักษณ์ของชาติ สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมสูงสุดต่อความภูมิใจในชาติคือ ปัจจัยด้านสังคมไทย

ตอนที่ 3 โมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย พบว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 58.994 ค่าองศาอิสระเท่ากับ 49 และค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .188

จากผลการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย พบว่า ด้านครอบครัวเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย กล่าวคือ การที่เยาวชนไทยจะเกิดพฤติกรรมดังกล่าว จะต้องเป็นเยาวชนที่พื้นฐานครอบครัวที่ดี มีการอบรมเลี้ยงดูปลูกฝัง รวมทั้งได้เห็นการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของบิดามารดา จะส่งผลให้เยาวชนไทยจะแสดงออกถึงพฤติกรรมการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ นอกจากนี้เยาวชนไทยยังต้องได้คบเพื่อนที่มีลักษณะและมีพฤติกรรมที่ดี ได้รับรู้ข่าวสารจากสื่อสารมวลชนที่เหมาะสม พร้อมทั้งมีครูที่แสดงออกให้เห็นว่ามีความภูมิใจในชาติ และเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความภูมิใจในชาติของสถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญต่อการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติสูงของเยาวชนไทย

ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R-square) ตัวแปรการมีอัตลักษณ์ของชาติ มีค่าเท่ากับ 0.445 และตัวแปรความภูมิใจในชาติ คือมีค่าเท่ากับ 0.671 แสดงว่าตัวแปรในโมเดลซึ่งประกอบด้วยปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้านการเรียนการสอน สามารถอธิบายความแปรปรวนของการมีอัตลักษณ์ของชาติได้ร้อยละ 44.50 และตัวแปรในโมเดลซึ่งประกอบด้วยปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านการเรียนการสอน และการมีอัตลักษณ์ของชาติสามารถอธิบายความแปรปรวนของความภูมิใจในชาติได้ร้อยละ 67.10

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่น่าเสนอข้างต้น โดยภาพรวมแล้วสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย อย่างไรก็ตามผลการวิเคราะห์ดังกล่าวยังมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่สร้างจากนิยามเชิงปฏิบัติการที่ได้มาจากการศึกษาเอกสารและแนวคิดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ ซึ่งการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือฉบับนี้ ได้พิจารณาจากความตรงเชิงเนื้อหาของทุกข้อคำถามอยู่ระหว่าง 0.800 – 1.000 ซึ่งหมายความว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกับข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พร้อมกันนี้ยังได้มีการเพิ่มข้อคำถามขึ้น ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญด้านเอกลักษณ์ของชาติ นั่นก็คือ สำนักงานส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติ ซึ่งคำแนะนำนี้เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยอย่างมาก เนื่องจากข้อคำถามที่ได้เพิ่มเติมเข้ามานั้น ทำให้ผู้วิจัยสามารถวัดระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย และรวมทั้งปัจจัยที่ส่งผลต่อการอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และเมื่อผู้วิจัยได้ปรับปรุงและเพิ่มข้อคำถามในแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยจึงได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับเยาวชนไทยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.9892 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเพิ่มจำนวนข้อคำถามทำให้ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงสูงขึ้น (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552) และผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่า องค์ประกอบการมีอัตลักษณ์ของชาติ องค์ประกอบความภูมิใจในชาติ องค์ประกอบปัจจัยด้านครอบครัว องค์ประกอบปัจจัยด้านสังคมไทย และองค์ประกอบปัจจัยด้านการเรียนการสอน มีความตรงเชิงโครงสร้าง แสดงให้เห็นว่าตัวแปรแฝงดังกล่าวสามารถวัดได้ด้วยตัวแปรสังเกตได้หรือองค์ประกอบในแต่ละโมเดลได้จริง

2. จุดเด่นของการมีอัตลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทย

ระดับความมีอัตลักษณ์ของชาติของเยาวชนไทยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเยาวชนไทยมีอัตลักษณ์ของชาติในด้านความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์สูงที่สุด รองลงมาคือ ความเคารพต่อผู้อาวุโส ความยิ้มแย้มแจ่มใส ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์ ความอ่อนน้อมถ่อมตน และความเชื่อเพื่อเผื่อแผ่โอบอ้อมอารีมีน้ำใจ เหตุที่เยาวชนไทยมีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์สูงที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถาบันพระมหากษัตริย์นั้นเป็นสถาบันที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนชาวไทย ประเทศไทยนั้นมีระบอบการปกครองโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นราชธานี トラบกระทั่งสมัยปัจจุบัน รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจใหญ่ๆ เพื่อพสกนิกรของพระองค์ รวมทั้งทรงเป็นแบบอย่างที่ดีในดำเนินชีวิตให้ประชาชนได้ยึดถือเป็นแบบอย่าง รวมเยาวชนไทยยังมีอัตลักษณ์ของชาติทั้งด้านอื่นๆ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของคนไทย โดยเยาวชนไทยก็มีการปฏิบัติตนอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ (2511; อ้างถึงใน ยุทธศักดิ์ ชื่นใจ, 2548) ทรงกล่าวถึง อัตลักษณ์ของคนไทย ในด้านจงรักภักดีในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คนไทยนั้นรักในหลวง จะกระทำการใดก็นึกถึงท่าน เลียนแบบท่านในคุณความดี ความรักที่มีถวายแด่พระองค์ท่าน จึงไม่สามารถเปรียบกับความรักอื่นใดในโลกได้ ยังผลให้เกิดความร่วมเย็นเป็นสุขและความสมัครสมานสามัคคีขึ้นในชาติ ด้านความอ่อนน้อมถ่อมตน ถือเป็นอัตลักษณ์เด่นที่มีควบคู่กับอุปนิสัยของคนไทยมาช้านาน คนไทยจะชอบถ่อมตน สุขุม และซื่อเกรงใจ และความกตัญญูรู้คุณบุพการีและครูอาจารย์ เป็นรูปแบบของความเป็นคนดี จะทำ การอะไรต้องคำนึงถึงคำ สั่งสอนของบิดามารดา ครูอาจารย์ ผู้มีพระคุณ ต้องไม่ทำ ให้ท่านเศร้าโศกเสียใจเช่น ไม่เสพยาเสพติด ไม่พูดเท็จไม่ทุจริตคดโกง แผ่นดิน เคารพกฎระเบียบ ไม่ดูหมิ่นดูแคลนเพื่อนมนุษย์

3. จุดเด่นของความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย

ผลการวิเคราะห์พบว่าระดับความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยอยู่ในระดับมาก โดยเยาวชนไทยมีความภูมิใจในชาติในด้านความรู้สึกดีที่ได้เกิดมาเป็นคนไทยสูงที่สุด รองลงมาคือ ความรู้สึกที่ดีประเทศมีเอกราช การแสดงออกชัดเจนทางพฤติกรรมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตไทย และความรัก ชื่นชม ร่วมปกป้องสิ่งที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรของชาติไทย ซึ่งเยาวชนไทยจะรู้สึกดีใจที่เกิดเป็นไทยและเต็มใจที่จะประกาศให้คนอื่นได้รู้ว่าเป็นคนไทย แตกต่างกับงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552) ที่ได้ร่วมกับศูนย์เครือข่ายวิชาการเพื่อสังเกตการณ์และวิจัยความสุขชุมชน หรือศูนย์วิจัยความสุขชุมชน

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ดำเนินการสำรวจ พบว่ามีนักเรียน นักศึกษา ร้อยละ 52.8 มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และจากการสำรวจนักเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) พบว่า นักเรียนมีภูมิใจในความเป็นไทยร้อยละ 38 ส่วนใหญ่ร้อยละ 92.5 ภูมิใจที่ได้เกิดเป็นคนไทย ซึ่งการความภูมิใจในชาตินั้นคนไทยมีความภูมิใจหลายด้าน ได้แก่ การเกิดเป็นคนไทย การมีเอกราช รวมทั้งประเทศไทยยังถือว่าเป็นหนึ่งในประเทศที่มีความสำคัญ ไม่ได้มีน้อยกว่าชาติใด ดังนั้นจึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่คนไทยจะมีความภูมิใจในชาติ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Tom (อ้างถึงใน Chung และ Choe, 2008) กล่าวถึงความรู้สึกภูมิใจในความเป็นชาติ ว่าเป็นความรู้สึกในแง่บวกที่พลเมืองของประเทศรู้สึก และDecker, Malova และ Hoogendorn (2003: อ้างถึงในดุจเดือน พันธุมนาวิน, 2551) ได้ให้ความหมายของ ความรู้สึกภูมิใจในความเป็นชาติ ว่าเป็นความรู้สึกว่า ตนดีใจหรือภูมิใจที่ได้เป็นสมาชิกของชาติที่ตนเองอยู่ รวมทั้งเป็นความรู้สึกเกี่ยวกับชาติในขั้นที่สองที่พัฒนาการมาจากขั้นที่หนึ่งคือความรักชาติ คนไทยทุกคนจะถูกปลูกฝังให้รักสามสถาบันหลักของประเทศ นั่นคือสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ อีกประเด็นหนึ่งที่น่าสังเกตจากการวิจัยพบว่าเยาวชนไทยมีความภูมิใจเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง แต่พบว่ามีเยาวชนไทยเพียงร้อยละ 5 ที่ชอบเรียนวิชาภาษาไทย และมีความภูมิใจในชาติเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทย ซึ่งพบว่าเยาวชนไทยเพียงร้อยละ 5 เช่นกันที่ชอบเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สะท้อน

เห็นถึงความไม่สอดคล้องของผลการวิจัย ส่วนหนึ่งนั้นอาจจะมาจากเนื้อหาของรายวิชาภาษาไทยที่เรียนเกี่ยวกับหลักภาษา การใช้ภาษา ที่มีความซับซ้อน และรายวิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับเรื่องประวัติศาสตร์ ที่ใช้วิธีการเรียนแบบท่องจำ และมีเนื้อหาจำนวนมาก จึงทำให้มีเยาวชนไทยชอบเรียนวิชาดังกล่าวเป็นจำนวนน้อย

4. ความแตกต่างของมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน

4.1 เพศ

ผลการวิเคราะห์พบว่าเยาวชนที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติสูงเยาวชนไทยเพศหญิงมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติสูงกว่าเพศชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คุณลักษณะเฉพาะตัวของเพศหญิงที่มีความละเอียดอ่อน อ่อนน้อมถ่อมตน และปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณีได้ดีกว่าเพศชาย อันจะส่งผลให้เพศหญิงมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติมากกว่าเพศชาย สอดคล้องกับแนวคิดของโสภณัท นุชนาถ

(2542) ที่กล่าวว่าความเป็นเพศหญิงหรือเพศชายทำให้เรามีค่านิยมหรือแนวความคิดต่อสิ่งต่างๆ แตกต่างกัน จะเห็นได้ว่าเพศหญิงจะสนใจเรื่องราวความประณีตละเอียดอ่อนมากกว่าเพศชาย และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Evans และ Kelley (2002) ที่กล่าวว่าเพศชายจะมีความภูมิใจน้อยกว่าเพศหญิงในด้านศิลปะและวรรณคดี

4.2 ระดับชั้น

ผลการวิเคราะห์พบว่าเยาวชนไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นที่ต่างกัน มีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติไม่แตกต่างกัน แสดงว่าในโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้นมีลักษณะคล้ายคลึงกัน และสามารถหล่อหลอมให้เยาวชนไทยมีอัตลักษณ์และความภูมิใจในชาติที่ใกล้เคียงกัน รวมทั้งปัจจุบันได้มีการสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของชาติ ความรักชาติ และความภูมิใจในชาติ เข้ามาในเนื้อหารายวิชาในทุกๆระดับชั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพวงเพชร สุรัตน์กวีกุลและสุพัตรา เพชรมณี (2521) ที่กล่าวว่าระดับชั้นที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ต่างกัน ไม่มีผลต่อความสำนึกต่อชาติและความรักชาติ ซึ่งหมายรวมถึงการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติด้วย

5. การพัฒนาและเสริมสร้างการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติแก่เยาวชนไทย

โมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยซึ่งผลจากการวิเคราะห์หัตถิพลทางตรงและทางอ้อมที่ส่งผลต่อการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย พบว่า การมีอัตลักษณ์ของชาติได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรปัจจัยด้านสังคมไทยมากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการเรียนการสอน และปัจจัยด้านครอบครัว โดยมีขนาดอิทธิพลทางบวก สำหรับความภูมิใจในชาติได้รับอิทธิพลทางตรงจากตัวแปรการมีอัตลักษณ์ของชาติมากที่สุด รองลงมาคือปัจจัยด้านสังคมไทย ปัจจัยด้านสังคมไทย และปัจจัยด้านครอบครัว และได้รับปัจจัยทางอ้อมจากปัจจัยด้านสังคมไทยมากที่สุด ปัจจัยที่มีอิทธิพลรวมสูงสุดต่อความภูมิใจในชาติ ได้แก่ การมีอัตลักษณ์ของชาติ ในประเด็นนี้ผู้วิจัยอภิปรายตามขนาดอิทธิพลของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ

5.1 ปัจจัยด้านสังคมไทย

ปัจจัยด้านสังคมไทยมีอิทธิพลทางตรงสูงสุดในทิศทางบวกต่อการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย และมีอิทธิพลทางตรงสูงสุดและมีอิทธิพลทางอ้อมในทิศ

ทางบวกต่อความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย วัดจากตัวแปรสังเกตได้ ได้แก่ ระดับการคล้อยตามเพื่อน และระดับการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน แสดงให้เห็นว่าเยาวชนไทยเห็นเพื่อนปฏิบัติตนที่แสดงถึงการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ และได้รับข้อมูลข่าวสารที่แสดงให้เห็นเกี่ยวกับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ ทำให้เห็นได้ว่าเพื่อนและสื่อมวลชนเป็นอิทธิพลที่สำคัญที่จะทำให้เยาวชนสามารถปฏิบัติตนตามอย่าง ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกออกถึงพฤติกรรมความอ่อนน้อมถ่อมตน ความกตัญญูแก่ต่อบุพการีและครูอาจารย์ ความเคารพต่อผู้อาวุโส เป็นต้น เป็นไปตามแนวคิดของพีระพล ยศธสาร (2543) และกฤติกา ลีลาพตะ (2544) ที่กล่าวถึง การคบเพื่อนมีอิทธิพลให้ทำให้ค่านิยมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เมื่อบุคคลรู้จักคบเพื่อนในคุณสมบัติต่างๆ และบุคคลก็จะปฏิบัติตนให้มีคุณสมบัติเช่นนั้นด้วย และแนวคิดของ พีระพล ยศธสาร (2543) ดำรง วรรณสิงห์ (2545) และ Sasaki (2004) ที่พบว่าสื่อมวลชนมีส่วนต่อค่านิยมที่จะเกิดขึ้นต่อตัวเด็กเป็นอย่างมาก เช่น ไทรทัศน์ วิฑูรย์ หนังสือพิมพ์ วารสาร โดยสื่อมวลชนจะทำหน้าที่ในการเสนอสิ่งใหม่ในสังคม ซึ่งจะทำให้สมาชิกในสังคมได้รับการปลูกฝังค่านิยมอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีอิทธิพลทั้งทางดีและไม่ดี เด็กก็จะได้รับค่านิยมจากสื่อมวลชนทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว เช่น ละครโทรทัศน์ หรือภาพยนตร์ ซึ่งทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากสาเหตุ 2 ประการ ดังนี้

ประการแรก เยาวชนไทยมีการรับรู้เกี่ยวกับการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเพื่อน และรับรู้เกี่ยวกับนำเสนอข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนต่างๆ ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์ต่างๆ สูง พร้อมกับวัยของเยาวชนไทย เป็นช่วงวัยรุ่นเป็นวัยที่ยังมีพัฒนาการทางด้านจิตใจที่ยังไม่เติบโตเท่าที่ควร มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ยึดถือความคิดของตนเอง ไม่คำนึงถึงคนรอบข้าง มักทำอะไรตามใจตนเอง จึงมักจะถูกชักจูงจากเพื่อนหรือสื่อต่างๆ ได้โดยง่าย

ประการที่สอง ในปัจจุบันสื่อมวลชนมีการนำเสนอข้อมูลที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติเพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะสอดแทรกมาในเนื้อหาของรายการทางโทรทัศน์ วิทยุ ละคร ภาพยนตร์ หรือหนังสือ ที่สร้างสรรคส่งเสริมความรักชาติ ความภูมิใจในชาติ ซึ่งเป็นข้อดีของการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน แต่ก็ยังมีสื่อในบางแง่มุมที่พบว่าเนื้อหาของรายการส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ที่ดีงามของวัฒนธรรมไทย แม้กระทั่งรายการที่มีวัตถุประสงค์ส่งเสริมความรู้และศิลปวัฒนธรรมไทยก็อาจจะมีกรนำเสนอเนื้อหาของวัฒนธรรมตะวันตก จึงสามารถกล่าวได้ว่าสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีบทบาทและอิทธิพลที่ทำให้อัตลักษณ์ไทยที่ดีเลือนหายไป ซึ่งอาจจะทำให้คนไทยละทิ้งหรือละเลยการมีอัตลักษณ์ของชาติ ซึ่งส่งผลสำคัญต่อความภูมิใจในชาติเช่นกัน

5.2 ปัจจัยด้านการเรียนการสอน

ปัจจัยด้านการเรียนการสอนมีอิทธิพลทางตรงในทิศทางบวกต่อการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย และมีอิทธิพลทางทางตรงและทางอ้อมในทิศทางบวกต่อความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย ซึ่งวัดจากตัวแปรสังเกตได้ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของครู และการเข้าร่วมกิจกรรมของสถานศึกษา แสดงว่าเยาวชนไทยได้รับแบบอย่างพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติจากครู และได้เข้าร่วมกิจกรรมของชาติของสถานศึกษา ที่ส่งเสริมให้เยาวชนไทยมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ โดยครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดที่คอยช่วยเหลือดูแล ให้ความรู้แนะนำสั่งสอนให้นักเรียนเห็นความสำคัญและเป็นต้นแบบที่ดีในการปฏิบัติตนตามอย่างตามของอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ สอดคล้องกับแนวคิดของ Jackson (1986; อ้างถึงในชนะศึก นิษานนท์, 2544) ที่ว่าครูเป็นบุคคลหนึ่งที่สำคัญในโรงเรียนที่มีผลต่ออิทธิพลต่อคุณลักษณะต่างๆ ของนักเรียน โดยนักเรียนมักจะยึดครูเป็นต้นแบบในความคิดและการกระทำ เนื่องจากครูชอบใช้อำนาจในห้องเรียนทำให้นักเรียนรับรู้ว่าคุณครูเป็นบุคคลที่มีอำนาจและยึดเป็นต้นแบบ และแนวคิดของซูซีพ อ่อนโคกสูง (2522) ที่ว่า ครูเป็นบุคคลสำคัญที่จะเป็นผู้ปลูกฝังและสนับสนุนให้นักเรียนยึดถือเป็นแบบอย่าง เพราะโดยปกตินักเรียนมีแนวโน้มจะเลียนแบบครูอยู่แล้ว ครูที่มีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน ทำตัวให้นักเรียนยึดถือ ชื่นชม เป็นผู้ที่เข้าใจนักเรียน ยอมรับและให้ความอบอุ่นต่อจิตใจของนักเรียน ครูผู้นั้นจะสามารถปลูกฝังสิ่งต่างๆ ให้กับนักเรียนได้ง่ายขึ้น จรินทร์ สกุดถาวร (2542) กล่าวถึงอิทธิพลของโรงเรียนว่า เด็กอยู่ในโรงเรียนวันละหลายชั่วโมง ครูจึงมีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างและปลูกฝังลักษณะนิสัยบางอย่างให้แก่เด็กได้ และบรรเทา กิตติศักดิ์ (2548) ที่กล่าวถึง การศึกษาจากสถาบันศึกษามีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังและเปลี่ยนแปลงลักษณะนิสัยแก่นักเรียน บางทีอาจจะมียุทธศาสตร์มากกว่าครอบครัวเสียอีก เพราะสภาพการเรียนในโรงเรียน นักเรียนจะอยู่ในโรงเรียน เป็นเวลานาน และสถาบันการศึกษาส่วนมากจะปลูกฝังลักษณะนิสัยใหม่ให้กับเด็ก ในด้านการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาในรูปแบบต่างๆ ทั้ง การจัดการเรียนการสอน กิจกรรม ชุมนุม หรือชมรม โครงการหรือแม้แต่การทัศนศึกษา ซึ่งช่วยให้เยาวชนไทยเกิดความรู้สึกรักและหวงแหนในศิลปวัฒนธรรมอันดีของชาติ และก่อให้เกิดการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ โดยโรงเรียนควรมีแผนการจัดกิจกรรมที่มีเป้าหมายที่เกี่ยวกับสถาบันชาติ คือให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจและหวงแหนในเอกราชและอธิปไตยของชาติ ด้านสถาบันศาสนา คือ เพื่อให้เป็นพลเมืองดีโดยปฏิบัติตามหลักศาสนา และด้านสถาบันพระมหากษัตริย์ คือ ให้จงรักภักดีและเทิดทูนสถาบัน พระมหากษัตริย์ ส่วนการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างสถาบันชาติ ที่เน้นวินัยของคนใน

ชาติ สถาบันศาสนาเน้นที่ความสำคัญของศาสนาแต่ละศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ที่เน้นพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ พระราชดำรัส โดยจัดกิจกรรมในวันสำคัญของชาติ วันสำคัญของศาสนา และวันสำคัญของพระมหากษัตริย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมิลินทรา ยินดีสุข (2547) ที่กล่าวถึงการเสนอการจัดกิจกรรมของบлумที่สามารถปลูกฝังค่านิยมเกี่ยวกับชาติแก่เด็กปฐมวัยได้ก็คือการปลูกฝังให้รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และราชวงศ์ ภาษาไทย ประเพณีไทย มารยาทไทย อาหารไทย การแต่งกายไทย ดนตรีไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น

5.3 ปัจจัยด้านครอบครัว

ปัจจัยด้านครอบครัวมีอิทธิพลทางตรงในทิศทางบวกต่อการมีอัตลักษณ์ของชาติ และมีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมต่อความภูมิใจในชาติ ซึ่งวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ การอบรมและปลูกฝังเลี้ยงดูสั่งสอนจากครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดามารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว แสดงว่าเยาวชนไทยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูปลูกฝังจากครอบครัวเป็นอย่างดี มีบิดามารดาที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี บิดามารดามีระดับการศึกษาที่ดี และมีฐานะทางเศรษฐกิจในครอบครัวดี จะทำให้เยาวชนไทยมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ โดยผ่านการปลูกฝังอบรม การฝึกฝนด้านมารยาทและลักษณะที่เป็นอัตลักษณ์ของชาติ และปลูกฝังความภูมิใจในชาติให้แก่เยาวชนไทย รวมทั้งบิดามารดาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้บุตรหลานได้เห็นและปฏิบัติตาม มีระดับการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีก็จะสามารถสั่งสอนและให้บุตรหลานเห็นว่าสิ่งใดควรทำหรือไม่ควรทำ สอดคล้องกับผลการวิจัยของกฤติกา ลีลาพตะ (2544) ทศนีย์ คำเสมอ (2545) และขวัญใจ ถนนมปัญญาลักษณ์ (2551) ที่กล่าวถึงปัจจัยด้านครอบครัวที่ส่งผลกับความนิยมไทยของนักเรียน พบว่านักเรียนมีความนิยมไทยโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยตัวแปรด้านปัจจัยภูมิหลังที่มีผลคือภูมิฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง การปฏิบัติเป็นแบบอย่างของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับความนิยมไทย และแนวคิดของ Chung และ Choe (2008) ที่ว่าลักษณะการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวที่ต่างกันก็ทำให้ประชาชนชาวเกาหลีใต้มีความภูมิใจในชาติที่แตกต่างกัน โดยครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูและดูแลบุตรอย่างใกล้ชิด ก็จะทำให้บุตรสามารถซึมซับและหล่อหลอมเกิดเป็นพฤติกรรมที่ดีที่ลักษณะอันพึงประสงค์ที่สังคมต้องการ พิรพล ยศธสาร (2534) ได้ให้ความเห็นว่าครอบครัวเป็นสถาบันแห่งแรกที่มีอิทธิพลต่อเด็ก ซึ่งครอบครัวก็คือบิดามารดาจะเป็นผู้กำหนดการปฏิบัติตนให้แก่สมาชิกในครอบครัว เช่น เรื่องของความรัก ความสามัคคี รวมทั้งมารยาท เป็นต้น จรินทร์ สุกุลถาวร (2542) กล่าวว่า บ้านเป็นแหล่ง

สำคัญในการปลูกฝังการปฏิบัติตนของเด็ก พ่อแม่มีการปฏิบัติตนอย่างไร ก็จะถ่ายทอดการปฏิบัติตนเหล่านั้นให้บุตร และถึงแม้ว่าการปฏิบัติตนของเด็กอาจจะเปลี่ยนแปลงไปเมื่อเด็กมีประสบการณ์ แต่การปฏิบัติตนที่ได้รับจากบิดามารดาจะยังคงมีอิทธิพลอยู่ ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าครอบครัวมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตนที่บุคคลจะยึดถือ และบรรเทา กิตติศักดิ์ (2548) ได้กล่าวว่าแบบแผนการเลี้ยงดูและการอบรมจากครอบครัวเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมและการปฏิบัติตน เพราะครอบครัวมีอิทธิพลอย่างมากในการกำหนดแบบแผนพฤติกรรมของเด็ก บุคลิกภาพ และค่านิยมที่บุคคลยึดถือ ย่อมเนื่องมาจากอิทธิพลของการอบรมจากครอบครัว

5.4 การมีอัตลักษณ์ของชาติ

การมีอัตลักษณ์ของชาติเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงสูงที่สุดทางบวกต่อความภูมิใจในชาติ ซึ่งวัดจากตัวแปรสังเกตได้ ความอ่อนน้อมถ่อมตน ความกตัญญูต่อบุพการีและครูอาจารย์ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โอบอ้อมอารียิ้มแย้มแจ่มใส และความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ แสดงว่าเยาวชนไทยที่ได้รับการปลูกฝังในด้านการมีอัตลักษณ์ของชาติในแต่ละด้าน จะเป็นผู้ที่มีความภูมิใจในชาติ เนื่องจากการมีอัตลักษณ์ของชาตินั้นเป็นการแสดงถึงลักษณะสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นคนไทย ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่เยาวชนไทยได้รับการหล่อหลอมมาจากสังคมไทย ระบบการศึกษา และครอบครัวมาโดยตลอด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Smith (2001 อ้างถึงใน Carwyn Fowler, 2002) ที่กล่าวว่าการศึกษาจากการสัมผัสภาษาถิ่นประชาชนชาวเยอรมันทั้งจากตะวันออกและตะวันตก ผลปรากฏว่า ความรู้สึกที่ชาตินิยมของชนมีอัตลักษณ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญกับลักษณะชาตินิยม และความรู้สึกจงรักภักดีต่อชาติ ความภูมิใจในชาติ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย พบว่าตัวแปรด้านสังคมไทย ด้านการเรียนการสอน และด้านครอบครัว ล้วนมีผลส่งถึงการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาเยาวชนไทยให้มีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและส่งเสริมการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย ดังนี้

1.1 สถานศึกษาควรมีการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกเรื่องการเมืองมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรของสาระการเรียนรู้ต่างๆ พร้อมทั้งมีการจัดบูรณาการในต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ และจัดทำหลักสูตรและวิธีการสอนด้านประวัติศาสตร์ไทยที่น่าสนใจ รวมทั้งเพิ่มเติมวิชาเกี่ยวกับมารยาท คุณธรรม และจริยธรรมเข้าไปในบทเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ เกิดแรงจูงใจที่จะยอมรับและเห็นคุณค่าของการมีอัตลักษณ์ของชาติ และจะนำไปสู่การปฏิบัติตนที่เหมาะสมด้านการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ

1.2 โรงเรียนมีการจัดบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ อันได้แก่ จัดกิจกรรมเสริมบทเรียนเพื่อให้นักเรียนได้แสดงออกถึงการมีอัตลักษณ์ของชาติและเกิดความภูมิใจในชาติของผู้เรียน เช่น การทัศนศึกษาสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ชาติ กิจกรรมชุมนุม ชมรม หรือโครงการที่เน้นเกี่ยวกับด้านอัตลักษณ์ของชาติ และความภูมิใจในชาติ

2. บิดามารดาและผู้ปกครองควรเข้ามามีส่วนร่วมกับการเรียนในการส่งเสริมคุณลักษณะที่แสดงถึงการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ เพื่อร่วมกันหาแนวทางสนับสนุนและส่งเสริมการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ เพื่อให้ผู้ปกครองได้ทราบถึงบทบาทในการอบรมสั่งสอนเลี้ยงดู มีการเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อบุตร คอยดูแลด้านการคบเพื่อนและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน

3. ครอบคลุม สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการสนับสนุนและปลูกฝังการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ ให้แก่เยาวชนไทยเพศชายให้เพิ่มมากขึ้น อาทิ ด้านมารยาท คุณธรรมและจริยธรรมต่างๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับบทบาทของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ช่วยเหลือหลอมให้เยาวชนไทยเกิดการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก มีความละเอียด อันนำไปสู่การพัฒนาการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทยได้

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. ข้อมูลสถิติ กระทรวงศึกษาธิการ. [ออนไลน์]. 2553. แหล่งที่มา: http://www.moe.go.th/data_stat/ [2553, สิงหาคม 26]
- กฤติกา ลีลาพตะ. (2544). การศึกษาความนิยมไทยและแนวทางในการเสริมสร้างความนิยมไทยของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ขวัญใจ ถนอมปัญญารักษ์. (2551). การศึกษาความนิยมไทย การเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลี และสภาพแวดล้อมทางสังคมของวัยรุ่น. สารนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรินทร์ สกุลถาวร. (2542). จิตวิทยาวัยรุ่นกับการศึกษา. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชนะศึก นิชานนท์. (2544). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของคุณลักษณะที่พึงปรารถนาของชายและหญิงไทยตามการรับรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. (2522). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ดวงกมล จันทร์สม. (2526). การศึกษาการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดุจเดือน พันธุมนาวิน. (2551). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมในประเทศไทยและต่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหาร และพัฒนาองค์ความรู้.
- ดำรง วรณสิงห์. (2545). ความสำนึกในชาตินิยมของนักเรียนนายร้อย โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า. วิทยานิพนธ์ ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ทัศนีย์ คำเสมอ. (2545). *การศึกษาเกี่ยวกับความนิยมไทยของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- นงเยาว์ เสถียรวัฒน์. (2529). *ความคิดเห็นของเยาวชนเกี่ยวกับกิจกรรมการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของ
ชาติในสถานศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาสารัตถศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพดล กรรณิกา และ คณะ. (2548). *โครงการสำรวจภาคสนาม เรื่อง โครงการศึกษาความภูมิใจ
ในความเป็นไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- บรรเทา กิตติศักดิ์. (2548). *เอกสารประกอบการสอนวิชาจริยธรรมทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร:
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปณิตา สระวาสี. (2546). *การสร้างสำนึกความเป็นชาติของรัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว โดยผ่านแบบเรียนชั้นประถมศึกษา ตั้งแต่ ค.ศ. 1975-2000*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาภูมิภาคศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประคอง กรรณสูต. (2523). *การจัดระดับคะแนนเป็นตัวอักษร*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- พงษ์ศักดิ์ ปกป้อง และ คณะ. (2526). *หนังสือประกอบการเรียนวิชา ส.6 สร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต 6*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- พวงเพชร สุรัตน์กีกุล และ สุพัตรา เพชรมณี. (2521). *ความคิดเห็นของนักเรียนประโยค
มัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีต่อการปลูกฝังความรักชาติ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต,
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พีระพล ยศธสาร. (2543). *จริยธรรมสำหรับพัฒนาสังคม*. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภาณุภัทร ลิ้มจำรูญ. (2551). *การพัฒนาเครื่องมือวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนต้น*. ปริญญาวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดและประเมินผล
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- มิลินทรา ยินดีสุข. (2547). *รูปแบบกิจกรรมการปลูกฝังค่านิยมความรักชาติของเด็กปฐมวัย*.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยุทธศักดิ์ ชื่นใจ. (2548). *เปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคกับ
 พนักงานบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เรื่องความคิดเห็นนิยม*. วิทยานิพนธ์ปริญญา
 โทบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร:
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์ปฏิบัติการกระทรวงศึกษา. *นักเรียน นักศึกษาไทย ไม่ถึงร้อยละ 60 เป็นคนดีและภูมิใจในความ
 เป็นไทย*. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.moc.moe.go.th/node/164> [2553, สิงหาคม
 26]
- สุพจน์ พรหมสุทธิรักษ์. (2526). *การศึกษาความสำนึกต่อชาติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
 ตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษาประจำอำเภอชายแดนในจังหวัดอุบลราชธานี*.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุวรรณณี กุลวิจิตรรังสี. (2520). *ความสำนึกต่อความรักชาติของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่ง
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสภณัท นุชนาถ. (2542). *ค่านิยม (Value)*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สำนักวิจัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.(2547) *ค่านิยม ทศนคติของเยาวชนไทยต่อ
 เอกลักษณ์ของชาติ*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ภาษาต่างประเทศ

- Andrew, R., McGlynn, C., and Mycock, A. (2010). National pride and students' attitudes
 history: an exploratory study. *Education Studies*, 36, 299-309.

- Barrett, M. (1997). *The development of national identity in childhood and adolescence*. Paper presented at the 8th European Conference on Developmental Psychology, Rennes, France, September 1997.
- Chung, K. and Choe, H. (2008). South Korean national pride: determinants, changes, and suggestions. *Asian Perspective*, 32, 99-127
- Coenders, M., and Scheeper, P. (2003). The effect of education on nationalism and ethnic exclusionism: An international comparison. *Political Psychology*, 24, 345-376.
- Decker, H., Malova, D., and Hoogendorn, S. (2003). Nationalism and its explanations. *Political Psychology*, 24, 345-376
- Evans, M. D. R., and Kelly J. (2002). National pride in the development world: survey data from 24 nations. *International Journal of Public Opinion Research*, 14, 330-338.
- Fowler, C. (2002) *A Durable Concept: Anthony Smith's concept of 'National Identity' and the case of Wales*. University of Wales, Cardiff.
- Hjern, M. 1998. National identities, national pride and xenophobia: a comparison of four Western countries. *Acta Sociologica*, 41, 335-47.
- Muller-Peters, A. (1998). The significance of national pride and national identity to the attitude toward the single European currency: A Europe-wide comparison. *Journal of Economic Psychology*, 19, 701-719.
- Sasaki, M. (2004). Globalization and national identity in Japan. *International Journal of Japanese Sociology*, 13, 69-87.
- Smith, T. W. (2006). *National pride in specific domains*. GSS Cross-National Report, 27.
- Smith, T. W., and Kim, S. (2006). National pride in cross-national and temporal perspective. *International Journal of Public Opinion Research*, 16, 127-136.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก (Appendix A)

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	สถาบัน/หน่วยงาน
1. รศ. ดร.สมพงษ์ จิตระดับ	ภาคหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผศ. ดร.ณัฐภรณ์ หลาวทอง	ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผศ. ดร.บุปผา เมฆศรีทองคำ	ภาควิชาวารสารศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
4. อ.อุราภรณ์ สุจริตจันทร์	โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่าย ประถม
5. คุณสรียา โชติธรรม	คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของ ชาติ	สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักงาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข (Appendix B)

หนังสือขอความร่วมมือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2755)/ว.
มหาวิทยาลัย
10330

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ

26 พฤศจิกายน 2553

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เอกสารประกอบการตรวจสอบเครื่องมืองานวิจัย 1 เล่ม

ด้วย นางสาวชลธิศ โลศิริ นิสิตปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังอยู่ระหว่างขั้นตอนการวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ภาควิชาเห็นว่าท่านมีความรู้และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่นิสิตสร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับการวิจัย โดยรายละเอียดต่าง ๆ นิสิตจะติดต่อประสานงานกับท่านต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องดังกล่าวด้วย ภาควิชาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้าเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงมล ไตรวิจิตรคุณ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2218-2581-97 ต่อ 800, 820 ; 08-9220-3980 (นิต)

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โทรศัพท์ 0-2218-2581-97 ต่อ 800, 820 โทรสารต่อ 801, 821 โทรศัพท์เคลื่อนที่ 08-9220-3980
(นิติต)

ที่ ศธ 0512.6(2755)/ว.

วันที่ 26 พฤศจิกายน 2553

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน

ด้วย นางสาวชลธิศ โลศิริ นิสิตปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา กำลังอยู่ระหว่างขั้นตอนการวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ภาควิชาฯ เห็นว่าท่านมีความรู้และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่นิติตสร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับการวิจัย ทั้งนี้ได้แนบนิยามศัพท์เฉพาะ ข้อคำถามสำหรับการวิจัย และแบบบันทึกความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาพร้อมด้วยแล้ว โดยรายละเอียดต่าง ๆ นิติตจะติดต่อประสานงานกับท่านต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องดังกล่าวด้วย ภาควิชาฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบคุณล่วงหน้าเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ที่ ศธ 0512.6(2755)/

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

5 มกราคม 2554

เรื่อง ขอความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวชลธิศ โลศิริ นิสิตปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังอยู่ระหว่างขั้นตอนการวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือวิจัยเพื่อเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับนักเรียน ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ นางสาวชลธิศ โลศิริ ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อเป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป และขอขอบพระคุณมาในโอกาสนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
ขอแสดงความนับถือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงมด ไตรวิจิตรคุณ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2218-2581-97 ต่อ 800, 820 ; 08-9220-3980 (นิสิต)

ที่ ศธ 0512.6(2755)/

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

18 มกราคม 2554

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวชลธิศ โลศิริ นิสิตปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังอยู่ระหว่างขั้นตอนการวิจัยเพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติของเยาวชนไทย โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ว่องวาณิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้สถิติมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับนักเรียน ทั้งนี้ผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ นางสาวชลธิศ โลศิริ ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อเป็นประโยชน์ในทางวิชาการต่อไป และขอขอบพระคุณมาในโอกาสนี้

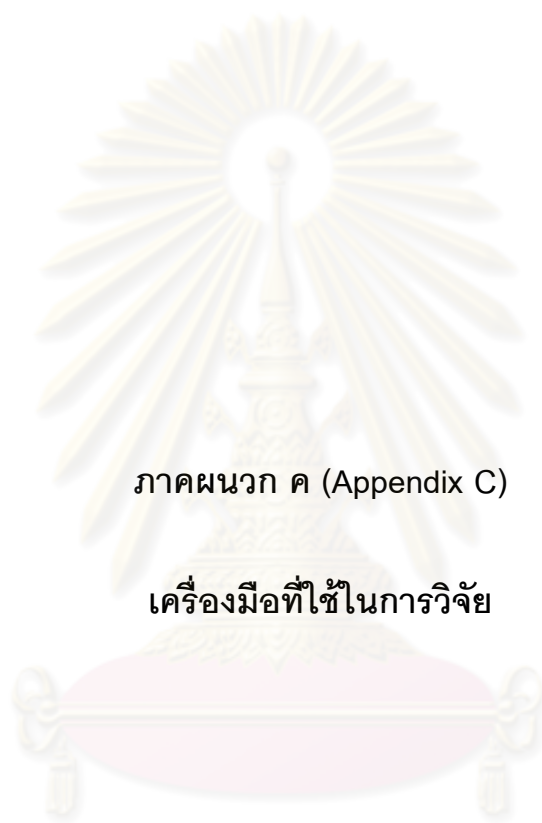
ศูนย์วิทยพัชระ
ขอแสดงความนับถือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงมด ไตรวิจิตรคุณ)

หัวหน้าภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

โทรศัพท์ 0-2218-2581-97 ต่อ 800, 820 ; 08-9220-3980 (นิต)

ภาคผนวก ค (Appendix C)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามความคิดเห็นและการปฏิบัติของนักเรียน

คำชี้แจงในการตอบ

๑. แบบสอบถามฉบับนี้ให้นักเรียนเลือกตอบเพียงคำตอบเดียวที่ตรงกับความจริงมากที่สุด
๒. คำตอบของนักเรียนจะไม่มีคำตอบที่ตัดสินว่าถูกหรือผิด แต่จะบอกให้ทราบว่านักเรียนมีลักษณะเช่นไร แต่ละคำตอบของนักเรียนจะมีค่าอย่างยิ่งต่อการวิจัยในครั้งนี้
๓. แบบสอบถามฉบับนี้จะมีไม่ผลกระทบบใด ๆ ต่อนักเรียนและข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับขอขอบคุณนักเรียนเป็นอย่างยิ่งที่ได้เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลและทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับความจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียน

๑. เพศ

- ๑) ชาย ๒) หญิง

๒. ระดับชั้นที่กำลังศึกษา

- ๑) มัธยมศึกษาปีที่ ๑ ๒) มัธยมศึกษาปีที่ ๒ ๓) มัธยมศึกษาปีที่ ๓
 ๔) มัธยมศึกษาปีที่ ๔ ๕) มัธยมศึกษาปีที่ ๕ ๖) มัธยมศึกษาปีที่ ๖

๓. ระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสม

- ๑) ต่ำกว่า ๑.๕๐ ๒) ๑.๕๐ - ๑.๙๙ ๓) ๒.๐๐ - ๒.๔๙
 ๔) ๒.๕๐ - ๒.๙๙ ๕) ๓.๐๐ - ๓.๔๙ ๖) ๓.๕๐ - ๔.๐๐

๔. ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง

- ๑) ไม่ได้เรียนหนังสือ ๒) ประถมศึกษา ๓) มัธยมศึกษาตอนต้น
 ๔) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ๕) อนุปริญญาหรือปวส. ๖) ปริญญาตรี
 ๗) ปริญญาโท ๘) ปริญญาเอก

๕. รายได้รวมของผู้ปกครองต่อเดือน

- ๑) ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท ๒) ๕,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท ๓) ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท
 ๔) ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท ๕) มากกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท

๖. จำนวนพี่น้องในครอบครัว (รวมทั้งตัวท่าน)

- ๑) ๑ คน ๒) ๒ คน ๓) ๓ คนขึ้นไป

๗. วิชาที่ท่านชอบเรียนมากที่สุด

- ๑) ภาษาไทย ๒) คณิตศาสตร์ ๓) วิทยาศาสตร์
 ๔) สังคมศึกษา ๕) ภาษาต่างประเทศ ๖) ศิลปะ
 ๗) การงานอาชีพ ๘) สุขศึกษาและพลศึกษา

๘. ท่านเคยเข้าร่วมการประกวดหรือได้รับรางวัลเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติหรือไม่

- ๑) ไม่เคย ๒) เคย

๙. โรงเรียนที่ท่านกำลังศึกษาอยู่ เป็นโรงเรียนที่เน้นเอกลักษณ์ของชาติหรือไม่

- ๑) ไม่ใช่ ๒) ใช่

ตอนที่ ๒ การมีอัตลักษณ์ของชาติ

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้ ตรงกับการกระทำหรือการปฏิบัติของนักเรียนในระดับใด ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดย ๕ = มากที่สุด เมื่อเทียบกับผู้อื่น, ๔ = มาก เมื่อเทียบกับผู้อื่น, ๓ = ปานกลาง เมื่อเทียบกับผู้อื่น, ๒ = น้อย เมื่อเทียบกับผู้อื่น และ ๑ = น้อยที่สุด เมื่อเทียบกับผู้อื่น

ข้อความ		ระดับการปฏิบัติ				
		๑	๒	๓	๔	๕
๑.	ฉันเป็นคนมีสัมมาคารวะกับผู้ใหญ่					
๒.	ฉันไม่ทำหน้าอหรือเถียงเมื่อถูกผู้ใหญ่ดุ					
๓.	ฉันชอบช่วยเหลือ รับผิดชอบต่อผู้ใหญ่					
๔.	ฉันหาโอกาสตอบแทนผู้มีพระคุณเสมอ					
๕.	ฉันมีความกตัญญูทเวที่ต่อผู้มีพระคุณ					
๖.	ฉันแสดงความเคารพต่อผู้ใหญ่ด้วยการไหว้และพูดสุวิติ					
๗.	ฉันพูดมีหางเสียงกับผู้ใหญ่					
๘.	เมื่อมีคนเดือดร้อน ต้องการความช่วยเหลือ ฉันช่วยเหลือเสมอ					
๙.	ฉันแบ่งปันสิ่งของที่มีต่อผู้ที่ขาดแคลน					
๑๐.	ฉันเป็นคนยิ้มง่าย					
๑๑.	ฉันมีอารมณ์ที่แจ่มใส สนิหน้าเป็นมิตร แม้กับคนทั่วไป					
๑๒.	ฉันรักและเทิดทูนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว					
๑๓.	ฉันมีความจงรักภักดีและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์					
๑๔.	ฉันสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว					
๑๕.	ฉันชื่นชมในพระอัจฉริยภาพและพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว					

ตอนที่ ๓ ความภูมิใจในชาติ

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้ **ตรงกับการกระทำหรือการปฏิบัติของนักเรียนในระดับใด** ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด โดย ๕ = มากที่สุด เมื่อเทียบกับผู้อื่น, ๔ = มาก เมื่อเทียบกับผู้อื่น, ๓ = ปานกลาง เมื่อเทียบกับผู้อื่น, ๒ = น้อย เมื่อเทียบกับผู้อื่น และ ๑ = น้อยที่สุด เมื่อเทียบกับผู้อื่น

ข้อความ		ระดับการปฏิบัติ				
		๑	๒	๓	๔	๕
๑.	ฉันดีใจที่ได้เกิดหรืออาศัยบนผืนแผ่นดินไทย					
๒.	ฉันอยากเกิดเป็นคนไทย มากกว่าเป็นคนชาติอื่น					
๓.	ฉันเต็มใจที่จะประกาศให้คนอื่นได้รู้ว่าฉันเป็นคนไทย					
๔.	ฉันคิดว่าการเป็นคนไทยไม่ได้ทำให้รู้สึกมีปมด้อยอะไร					
๕.	ฉันรักประเทศไทย					
๖.	ฉันภาคภูมิใจที่เป็นคนไทย					
๗.	ฉันภูมิใจที่ประเทศไทยมีประวัติศาสตร์ยาวนาน					
๘.	ฉันภูมิใจที่ประเทศไทยมีภาษาเป็นของตนเอง					
๙.	ฉันดีใจที่ประเทศไทยมีเอกราชและอธิปไตย					
๑๐.	ฉันประพุดิตตนเป็นคนดี มีจริยธรรม คุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต					
๑๑.	ฉันหลีกเลี่ยงอบายมุขสิ่งเสพติดทั้งปวง					
๑๒.	ฉันใช้สิทธิและหน้าที่ของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม					
๑๓.	ฉันกล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจ					
๑๔.	ฉันเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี					
๑๕.	ฉันร่วมแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนๆ และในที่ประชุมเสมอ					
๑๖.	เมื่อมีการแข่งขันระหว่างประเทศเกิดขึ้น ฉันเชียร์คนไทยเสมอ					
๑๗.	ฉันช่วยดูแลสถานที่ท่องเที่ยวหรือวัฒนธรรมไทย ไม่ให้ใครมาทำลาย					
๑๘.	ฉันรู้สึกไม่พอใจ เมื่อรู้ว่าประเทศไทยถูกกล่าวหาในทางไม่ดี					
๑๙.	ฉันมีส่วนร่วมในการรักษาศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรของชาติ					
๒๐.	ฉันสนใจและต้องการฝึกซ้อมศิลปะมวยไทยอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ					
๒๑.	ฉันรักภาษาไทย และจะใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสม					
๒๒.	ฉันแต่งกายด้วยชุดผ้าไทย					

ข้อความ		ระดับการปฏิบัติ				
		๑	๒	๓	๔	๕
๒๓.	ฉันชอบรับประทานอาหารไทยที่มีคุณค่าทางโภชนาการ					
๒๔.	ฉันสนใจเรียน และบรรเลงดนตรีไทย					
๒๕.	ฉันมีความภาคภูมิใจที่ได้ร้องเพลงชาติไทย					

ตอนที่๔ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้ ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนในระดับใด ให้นักเรียนทำ

เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดของนักเรียนมากที่สุด โดย ๕ = มากที่สุด, ๔ = มาก, ๓ = ปานกลาง, ๒ = น้อย และ ๑ = น้อยที่สุด

ข้อความ		ระดับความคิดเห็น				
		๑	๒	๓	๔	๕
พ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนในการอบรมสั่งสอนท่านในเรื่องต่อไปนี้มาน้อยเพียงใด						
๑.	ตักเตือนเมื่อฉันแสดงกิริยาที่ไม่ดี					
๒.	ให้ช่วยเหลือแบ่งเบาภาระของผู้ใหญ่					
๓.	ให้ฉันกล่าวทักทายและไหว้ เมื่อพบผู้ใหญ่					
๔.	ให้รู้จักการช่วยเหลือ แบ่งปันสิ่งของต่างๆ ให้แก่ผู้อื่นอย่างเต็มใจ					
๕.	ตอกย้ำให้ภาคภูมิใจที่ได้เกิดบนผืนแผ่นดินไทย					
๖.	มีความจงรักภักดีและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์					
๗.	สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว					
๘.	น้อมนำพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ					
๙.	รักประเทศไทย					
๑๐.	มีความสามัคคี ประองดองสมานฉันท์					
๑๑.	ภาคภูมิใจที่เป็นคนไทย					
๑๒.	มีมารยาท					
๑๓.	ใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสม					
๑๔.	แต่งกายด้วยชุดผ้าไทย					
๑๕.	รับประทานอาหารไทยที่มีคุณค่าทางโภชนาการ					
๑๖.	ภาคภูมิใจที่ได้ร้องเพลงชาติไทย					

ข้อความ		ระดับความคิดเห็น				
		๑	๒	๓	๔	๕
๑๗.	ขับร้องเพลงไทยและบรรเลงดนตรีไทย					
๑๘.	ประพฤติตนเป็นคนดี มีจริยธรรม คุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต					
๑๙.	กตัญญูทวดเวทิต่อผู้มีพระคุณ					
๒๐.	หมั่นทำความดี ละเว้นความชั่ว					
๒๑.	หลีกเลี่ยงอบายมุขสิ่งเสพติดทั้งปวง					
๒๒.	ใช้สิทธิและหน้าที่ของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม					
๒๓.	กล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจ					
๒๔.	เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี					
๒๕.	ร่วมแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนๆ และในที่ประชุมเสมอ					
พ่อแม่ผู้ปกครองของท่านปฏิบัติตนในเรื่องต่อไปนี้ อย่างน้อยเพียงใด						
๒๖.	วางตัวและแต่งกายถูกต้องเหมาะสมตามโอกาส					
๒๗.	เอาใจใส่และดูแลญาติผู้ใหญ่เป็นอย่างดี					
๒๘.	ช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน					
๒๙.	ยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาไพเราะ					
๓๐.	มีความจงรักภักดีและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์					
๓๑.	สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว					
๓๒.	น้อมนำพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ					
๓๓.	รักประเทศไทย					
๓๔.	มีความสามัคคี ประองดองสมานฉันท์					
๓๕.	ภาคภูมิใจที่เป็นคนไทย					
๓๖.	มีมารยาท					
๓๗.	ใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสม					
๓๘.	แต่งกายด้วยชุดผ้าไทย					
๓๙.	รับประทานอาหารไทยที่มีคุณค่าทางโภชนาการ					
๔๐.	ภาคภูมิใจที่ได้ร้องเพลงชาติไทย					
๔๑.	ขับร้องเพลงไทยและบรรเลงดนตรีไทย					
๔๒.	ประพฤติตนเป็นคนดี มีจริยธรรม คุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต					
๔๓.	กตัญญูทวดเวทิต่อผู้มีพระคุณ					

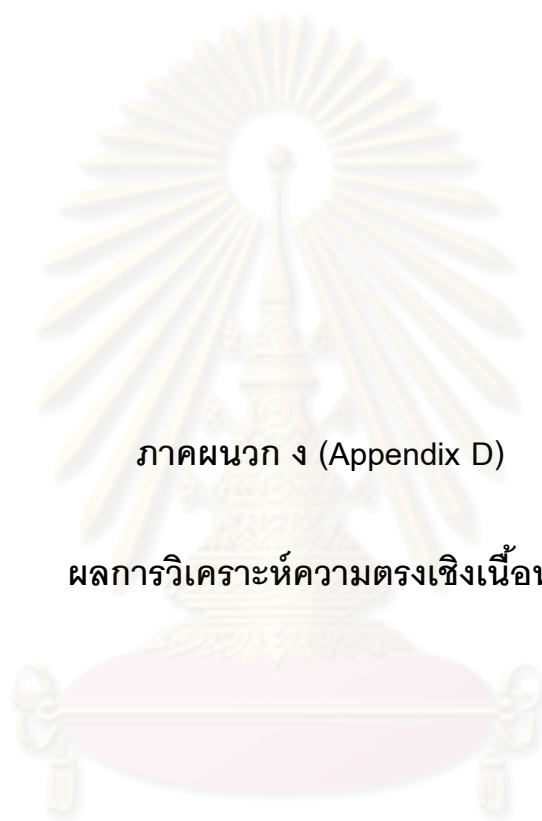
ข้อความ		ระดับความคิดเห็น				
		๑	๒	๓	๔	๕
๔๔.	หมั่นทำความดี ละเว้นความชั่ว					
๔๕.	หลีกเลี่ยงอบายมุขสิ่งเสพติดทั้งปวง					
๔๖.	ใช้สิทธิและหน้าที่ของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม					
๔๗.	กล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจ					
๔๘.	เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี					
๔๙.	ร่วมแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนๆ และในที่ประชุมเสมอ					
ท่านมีเพื่อนมากน้อยเพียงใดที่มีการแสดงพฤติกรรมหรือแสดงการกระทำต่อท่านในเรื่องต่อไปนี้						
๕๐.	ยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาติ ทักทายเมื่อพบเจอกัน					
๕๑.	แสดงน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อฉัน					
๕๒.	ชวนฉันให้ไปร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่แสดงความรักชาติ					
๕๓.	ชักชวนกันทำกิจกรรมทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย					
๕๔.	ประพฤติตนตามแบบฉบับของคนไทย					
๕๕.	มีความจงรักภักดีและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์					
๕๖.	สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว					
๕๗.	น้อมนำพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ					
๕๘.	รักประเทศไทย					
๕๙.	มีความสามัคคี ประองดองสมานฉันท์					
๖๐.	ภาคภูมิใจที่เป็นคนไทย					
๖๑.	มีมารยาท					
๖๒.	ใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสม					
๖๓.	แต่งกายด้วยชุดผ้าไทย					
๖๔.	รับประทานอาหารไทยที่มีคุณค่าทางโภชนาการ					
๖๕.	ภาคภูมิใจที่ได้ร้องเพลงชาติไทย					
๖๖.	จับร้องเพลงไทยและบรรเลงดนตรีไทย					
๖๗.	ประพฤติตนเป็นคนดี มีจริยธรรม คุณธรรม ชื่อสัตย์สุจริต					
๖๘.	กตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ					
๖๙.	หมั่นทำความดี ละเว้นความชั่ว					
๗๐.	หลีกเลี่ยงอบายมุขสิ่งเสพติดทั้งปวง					

ข้อความ		ระดับความคิดเห็น				
		๑	๒	๓	๔	๕
๗๑.	ใช้สิทธิและหน้าที่ของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม					
๗๒.	กล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจ					
๗๓.	เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี					
สื่อมวลชนต่างๆ นำเสนอข้อมูลข่าวสารจากในเรื่องต่อไปนี้ มาน้อยเพียงใด						
๗๔.	ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติ					
๗๕.	ละคร/ภาพยนตร์สร้างสรรค์สังคม หรือส่งเสริมความรักชาติไทย และความมีเอกลักษณ์ของชาติ					
๗๖.	สถานีโทรทัศน์นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับความสำคัญของสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์					
๗๗.	สถานีวิทยุกระจายเสียงนำเสนอบทความเกี่ยวกับการเสริมสร้าง เอกลักษณ์ของชาติ					
๗๘.	หนังสือ สิ่งพิมพ์ที่นำเสนอเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติ					
๗๙.	โฆษณาเชิญชวน รณรงค์การการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการ เสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ					
๘๐.	ส่งเสริมสนับสนุน ยกย่องผู้กระทำความดีอันประจักษ์แก่สังคม และประเทศชาติ					
ครูของท่านแสดงพฤติกรรมต่อไปนี้ให้ท่านเห็นมาน้อยเพียงใด						
๘๑.	พูดจาไพเราะ					
๘๒.	ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง					
๘๓.	ปลูกฝังมารยาทไทยให้นักเรียนเสมอ					
๘๔.	สอนและสอดแทรกเรื่องเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติในบทเรียน					
๘๕.	ชักชวนนักเรียนไปลงนามถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัว เพื่อแสดงความจงรักภักดี					
๘๖.	ปลูกฝังให้นักเรียนรักชาติ มีความสามัคคี ปกป้องสมานฉันท์ มี ความจงรักภักดีและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์					
๘๗.	รักประเทศไทย					
๘๘.	มีมารยาท					
๘๙.	แต่งกายด้วยชุดผ้าไทย					
๙๐.	นิยมใช้สินค้าไทย					

ข้อความ		ระดับความคิดเห็น				
		๑	๒	๓	๔	๕
๙๑.	รับประทานอาหารไทยที่มีคุณค่าทางโภชนาการ					
๙๒.	ภาคภูมิใจที่ได้ร้องเพลงชาติไทย					
๙๓.	จับร้องเพลงไทยและบรรเลงดนตรีไทย					
๙๔.	ภาคภูมิใจที่เป็นคนไทย					
๙๕.	ชักชวนนักเรียนระดับธงชาติไทยตามอาคารบ้านเรือน					
๙๖.	ประพฤติตนเป็นคนดี มีจริยธรรม คุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต					
๙๗.	ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุขสิ่งเสพติดทั้งปวง					
๙๘.	กตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณ					
๙๙.	ใช้สิทธิและหน้าที่ของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม					
๑๐๐.	กล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจ					
๑๐๑.	เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี					
ท่านเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด						
๑๐๒.	การเรียนการสอนที่เน้นเอกลักษณ์ของชาติ					
๑๐๓.	กิจกรรมส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติ					
๑๐๔.	ชุมนุมหรือชมรมที่เน้นเอกลักษณ์ของชาติ					
๑๐๕.	โครงการที่ส่งเสริมเน้นเอกลักษณ์ของชาติ					
๑๐๖.	ทัศนศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม					

“ขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม”

ศูนย์วิทยทรัพยากร
นางสาวชลธิศ โลศิริ
นิสิตปริญญาโท สาขาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง (Appendix D)

ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 6.1 ค่า IOC สรุปคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และข้อคำถามที่ปรับแก้ตามผู้เชี่ยวชาญ ตัวแปรการมีอัต
ลักษณ์ของชาติ

รายการ		IOC	ข้อเสนอแนะ/ปรับปรุง
1.	ฉันเป็นคนมีสัมมาคารวะกับผู้ใหญ่	1.00	
2.	ฉันไม่ทำหน้าองหรือเถียงเมื่อถูกผู้ใหญ่ดู	1.00	
3.	ฉันขอความช่วยเหลือ รับผิดชอบต่อผู้ใหญ่	0.80	
4.	ฉันหาโอกาสตอบแทนผู้มีพระคุณเสมอ	0.80	
5.	ฉันแสดงความเคารพต่อผู้ใหญ่ด้วยการไหว้และพูด สุภาพดี	1.00	
6.	ฉันพูดมีหางเสียงกับผู้ใหญ่	1.00	
7.	เมื่อมีคนเดือดร้อน ต้องการความช่วยเหลือ ฉัน ช่วยเหลือเสมอ	1.00	
8.	ฉันแบ่งปันสิ่งของที่มีต่อผู้ที่ขาดแคลน	1.00	
9.	ฉันเป็นคนยิ้มง่าย แจ่มใส สีสหน้าเป็นมิตร แม้กับคน ทั่วไป	1.00	แก้ไขฉันเป็นคนยิ้มง่าย และ ฉันมี อารมณ์ที่แจ่มใส สีสหน้าเป็นมิตร แม้กับ คนทั่วไป
10.	ฉันรักและเทิดทูนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	0.80	

โดยมีการเพิ่มข้อคำถามจากข้อเสนอแนะของสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ดังนี้

เพิ่มข้อคำถาม
ฉันมีความกตัญญูทเวที่ต่อผู้มีพระคุณ
ฉันมีความจงรักภักดีและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
ฉันสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ฉันชื่นชมในพระอัจฉริยภาพและพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ตาราง 6.2 ค่า IOC สรุปคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และข้อคำถามที่ปรับแก้ตามผู้เชี่ยวชาญ ตัวแปรความภูมิใจในชาติ

	รายการ	IOC	ข้อเสนอแนะ/ปรับปรุง
1.	ฉันดีใจที่ได้เกิดหรืออาศัยบนผืนแผ่นดินไทย	1.00	
2.	ฉันอยากเกิดเป็นคนไทย มากกว่าเป็นคนชาติอื่น	0.80	
3.	ฉันภูมิใจที่ประเทศไทยมีประวัติศาสตร์ยาวนาน	0.80	
4.	ฉันเต็มใจที่จะประกาศให้คนอื่นได้รู้ว่าฉันเป็นคนไทย	1.00	
5.	ฉันคิดว่าการเป็นคนไทยไม่ได้ทำให้รู้สึกมีปมด้อยอะไร	1.00	
6.	ฉันภูมิใจที่ประเทศไทยมีภาษาเป็นของตนเอง	1.00	
7.	เมื่อมีการแข่งขันระหว่างประเทศเกิดขึ้น ฉันเชียร์คนไทยเสมอ	1.00	
8.	ฉันช่วยดูแลและอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวหรือวัฒนธรรมไทย ไม่ให้ใครมาทำลาย	1.00	แก้เป็น ฉันช่วยดูแลสถานที่ท่องเที่ยวหรือวัฒนธรรมไทย ไม่ให้ใครมาทำลาย
9.	ฉันรู้สึกไม่พอใจ เมื่อรู้ว่าประเทศไทยถูกกล่าวหาในทางไม่ดี	1.00	
10.	ฉันมีส่วนร่วมในการรักษาศิลปวัฒนธรรมและทรัพยากรของชาติ	0.80	

โดยมีการเพิ่มข้อคำถามจากข้อเสนอแนะของสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ดังนี้

เพิ่มข้อคำถาม
ฉันรักประเทศไทย
ฉันภาคภูมิใจที่เป็นคนไทย
ฉันดีใจที่ประเทศไทยมีเอกราชและอธิปไตย
ฉันประพฤติตนเป็นคนดี มีจริยธรรม คุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต
ฉันหลีกเลี่ยงอบายมุขสิ่งเสพติดทั้งปวง
ฉันใช้สิทธิและหน้าที่ของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
ฉันกล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจ
ฉันเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
ฉันร่วมแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนๆ และในที่ประชุมเสมอ
ฉันสนใจและต้องการฝึกซ้อมศิลปะมวยไทยอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ
ฉันรักภาษาไทย และจะใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสม
ฉันแต่งกายด้วยชุดผ้าไทย
ฉันชอบรับประทานอาหารไทยที่มีคุณค่าทางโภชนาการ
ฉันสนใจเรียน และบรรเลงดนตรีไทย
ฉันมีความภาคภูมิใจที่ได้ร้องเพลงชาติไทย

ตาราง 6.3 ค่า IOC สรุปคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และข้อคำถามที่ปรับแก้ตามผู้เชี่ยวชาญ ตัวแปรปัจจัย ด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคมไทย และปัจจัยด้านการเรียนการสอน

รายการ		IOC	ข้อเสนอแนะ/ปรับปรุง
พ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการอบรมสั่งสอนท่านในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด			
1.	ตักเตือนเมื่อฉันแสดงกิริยาที่ไม่ดี	1.00	
2.	ให้ช่วยเหลือแบ่งเบาภาระของผู้ใหญ่	1.00	
3.	ให้ฉันกล่าวทักทายและไหว้ เมื่อพบผู้ใหญ่	1.00	
4.	รู้จักการช่วยเหลือ แบ่งปันสิ่งของต่างๆ ให้แก่ผู้อื่นอย่างเต็มใจ	0.80	
5.	ตอกย้ำให้ภาคภูมิใจที่ได้เกิดบนผืนแผ่นดินไทย	0.80	
พ่อแม่ผู้ปกครองของท่านปฏิบัติตนในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด			
6.	วางตัวและแต่งกายถูกต้องเหมาะสมตามโอกาส	1.00	
7.	เอาใจใส่และดูแลผู้เยาว์เป็นอย่างดี	1.00	แก้เป็น เอาใจใส่และดูแลญาติผู้ใหญ่เป็นอย่างดี
8.	ช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน	1.00	
9.	ยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาไพเราะ	0.80	
10.	รักและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	1.00	
ท่านมีเพื่อนมากน้อยเพียงใดที่มีการแสดงพฤติกรรมหรือแสดงการกระทำต่อท่านในเรื่องต่อไปนี้			
11.	ยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาดี ทักทาย	0.80	แก้เป็น ยิ้มแย้มแจ่มใส พุดจาดี ทักทายเมื่อพบเจอกัน
12.	แสดงน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อฉัน	1.00	
13.	ชอบชวนให้ไปร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่แสดงความรักชาติ	1.00	
14.	ชักชวนกันทำกิจกรรมทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไทย	1.00	
15.	ประพฤติตนตามแบบฉบับของคนไทย	0.80	
สื่อมวลชนต่างๆ นำเสนอข้อมูลข่าวสารจากในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด			
16.	ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณีไทย	1.00	แก้เป็น ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติ
17.	ละคร/ภาพยนตร์สร้างสรรค์สังคม หรือส่งเสริมความรักชาติไทย และความมีเอกลักษณ์ของชาติ	1.00	
18.	หนังสือ สิ่งพิมพ์ที่นำเสนอเกี่ยวกับเอกลักษณ์และความเป็นไทย	1.00	แก้เป็น หนังสือ สิ่งพิมพ์ที่นำเสนอเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติ

รายการ		IOC	ข้อเสนอแนะ/ปรับปรุง
19.	โฆษณาเชิญชวน รณรงค์การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมไทย	1.00	แก้เป็น โฆษณาเชิญชวน รณรงค์การการเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ
20.	ยกย่องเชิดชูผู้ที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเยาวชนตามวัฒนธรรมไทย	1.00	แก้เป็น ส่งเสริมสนับสนุน ยกย่องผู้กระทำ ความดีอันประจักษ์แก่สังคมและประเทศชาติ
ครูของท่านแสดงพฤติกรรมต่อไปนี้ให้ท่านเห็นอย่างน้อยเพียงใด			
21.	พูดจาไพเราะ	1.00	
22.	ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง	1.00	
23.	ปลูกฝังมารยาทไทยให้แก่นักเรียนเสมอ	1.00	
24.	สอดแทรกความเป็นไทยเข้าในทุกบทเรียน	1.00	แก้เป็น สอนและสอดแทรกเรื่องเกี่ยวกับเอกลักษณ์ของชาติในบทเรียน
25.	ปลูกฝังให้มีความรักต่อสถาบันชาติและพระมหากษัตริย์	1.00	แก้เป็น ปลูกฝังให้นักเรียนรักชาติ มีความสามัคคี ปกป้องสงเสริมสถาบันที่มีความจงรักภักดีและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
ท่านเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดต่อไปนี้มีอย่างน้อยเพียงใด			
26.	การเรียนการสอนที่เน้นความเป็นไทย	0.80	แก้เป็น การเรียนการสอนที่เน้นเอกลักษณ์ของชาติ
27.	กิจกรรมส่งเสริมเอกลักษณ์ และวัฒนธรรมไทย	1.00	แก้เป็น กิจกรรมส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติ
28.	ชุมนุมหรือชมรมที่เน้นเอกลักษณ์ของไทย	1.00	แก้เป็น ชุมนุมหรือชมรมที่เน้นเอกลักษณ์ของชาติ
29.	โครงการที่ส่งเสริมเน้นเอกลักษณ์ไทย	1.00	แก้เป็น โครงการที่ส่งเสริมเน้นเอกลักษณ์ของชาติ
30.	ทัศนศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของไทย	1.00	แก้เป็น ทัศนศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม

โดยมีการเพิ่มข้อคำถามจากข้อเสนอแนะของสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ ดังนี้

เพิ่มข้อคำถาม
พ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนในการอบรมสั่งสอนท่านในเรื่องต่อไปนี้มีอย่างน้อยเพียงใด
มีความจงรักภักดีและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เพิ่มข้อความ
น้อมนำพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ
รักประเทศไทย
มีความสามัคคี ปรงดองสมานฉันท์
ภาคภูมิใจที่เป็นคนไทย
มีมารยาท
ใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสม
แต่งกายด้วยชุดผ้าไทย
รับประทานอาหารไทยที่มีคุณค่าทางโภชนาการ
ภาคภูมิใจที่ได้ร้องเพลงชาติไทย
ขับร้องเพลงไทยและบรรเลงดนตรีไทย
ประพฤติตนเป็นคนดี มีจริยธรรม คุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต
กตัญญูกตเวทิต่อผู้มีพระคุณ
หมั่นทำความดี ละเว้นความชั่ว
หลีกเลี่ยงอบายมุขสิ่งเสพติดทั้งปวง
ใช้สิทธิและหน้าที่ของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
กล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจ
เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
ร่วมแสดงความเห็นกับเพื่อนๆ และในที่ประชุมเสมอ
พ่อแม่ผู้ปกครองของท่านปฏิบัติตนในเรื่องต่อไปนี้มาน้อยเพียงใด
สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
น้อมนำพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ
รักประเทศไทย
มีความสามัคคี ปรงดองสมานฉันท์
ภาคภูมิใจที่เป็นคนไทย
มีมารยาท
ใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสม
แต่งกายด้วยชุดผ้าไทย
รับประทานอาหารไทยที่มีคุณค่าทางโภชนาการ
ภาคภูมิใจที่ได้ร้องเพลงชาติไทย
ขับร้องเพลงไทยและบรรเลงดนตรีไทย

เพิ่มข้อความ
ประพุดิตนเป็นคนดี มีจริยธรรม คุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต
กตัญญูทเวที่ต่อผู้มีพระคุณ
หมั่นทำความดี ละเว้นความชั่ว
หลีกเลี่ยงอบายมุขสิ่งเสพติดทั้งปวง
ใช้สิทธิและหน้าที่ของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
กล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจ
เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
ร่วมแสดงความเห็นกับเพื่อนๆ และในที่ประชุมเสมอ
ท่านมีเพื่อนมากน้อยเพียงใดที่มีการแสดงพฤติกรรมหรือแสดงการกระทำต่อท่านในเรื่องต่อไปนี้
มีความจงรักภักดีและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
น้อมนำพระราชดำริสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ
รักประเทศไทย
มีความสามัคคี ประองดองสมานฉันท์
ภาคภูมิใจที่เป็นคนไทย
มีมารยาท
ใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสม
แต่งกายด้วยชุดผ้าไทย
รับประทานอาหารไทยที่มีคุณค่าทางโภชนาการ
ภาคภูมิใจที่ได้ร้องเพลงชาติไทย
ขับร้องเพลงไทยและบรรเลงดนตรีไทย
ประพุดิตนเป็นคนดี มีจริยธรรม คุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต
กตัญญูทเวที่ต่อผู้มีพระคุณ
หมั่นทำความดี ละเว้นความชั่ว
หลีกเลี่ยงอบายมุขสิ่งเสพติดทั้งปวง
ใช้สิทธิและหน้าที่ของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
กล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจ
เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
มีความจงรักภักดีและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
สื่อมวลชนต่างๆ นำเสนอข้อมูลข่าวสารจากในเรื่องต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด
สถานีโทรทัศน์นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับความสำคัญของสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

เพิ่มข้อความ
สถานีวิทยุกระจายเสียงนำเสนอบทความเกี่ยวกับการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ
ครูของท่านแสดงพฤติกรรมต่อไปนี้ให้ท่านเห็นอย่างน้อยเพียงใด
มีความจงรักภักดีและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
ปลูกฝังให้นักเรียนรักชาติ มีความสามัคคี ปกป้องดองสมานฉันท์ มีความจงรักภักดีและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
รักประเทศไทย
มีมารยาท
แต่งกายด้วยชุดผ้าไทย
นิยมใช้สินค้าไทย
รับประทานอาหารไทยที่มีคุณค่าทางโภชนาการ
ภาคภูมิใจที่ได้ร้องเพลงชาติไทย
ขับร้องเพลงไทยและบรรเลงดนตรีไทย
ภาคภูมิใจที่เป็นคนไทย
ชักชวนนักเรียนระดับธงชาติไทยตามอาคารบ้านเรือน
ประพฤติตนเป็นคนดี มีจริยธรรม คุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต
ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุขสิ่งเสพติดทั้งปวง
กตัญญูตบแต่งที่ต่อผู้มีพระคุณ
ใช้สิทธิและหน้าที่ของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
กล้าแสดงออกและกล้าตัดสินใจ
เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ (Appendix E)

โมเดลเชิงสาเหตุของการมีอัตลักษณ์ของชาติและความภูมิใจในชาติ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DATE: 3/16/2011
TIME: 0:38

L I S R E L 8.72

BY

Karl G. J"reskog & Dag S"rbom

This program is published exclusively by
Scientific Software International, Inc.
7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100
Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.
Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140
Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2005
Use of this program is subject to the terms specified in the
Universal Copyright Convention.
Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\Users\USER\Desktop\thesis_finish
model.lpj:

TI
DA NI=18 NO=578 MA=CM
LA
HUMILITY GRATEFULNESS RESPECT GENEROUS CHEERFUL LOYALTY BETHAI INDEPENDENT BEHAVIOR
CULTUARAL
RAISE PARENT EDUCATION INCOME FRIEND MASS TEACHER ACTIVITY
KM
1.000
0.516 1.000
0.530 0.654 1.000
0.484 0.586 0.550 1.000
0.236 0.400 0.370 0.395 1.000
0.237 0.483 0.420 0.274 0.411 1.000
0.254 0.471 0.371 0.287 0.436 0.814 1.000
0.271 0.482 0.377 0.285 0.396 0.840 0.871 1.000
0.386 0.625 0.494 0.511 0.419 0.559 0.554 0.619 1.000
0.320 0.598 0.433 0.426 0.374 0.555 0.610 0.666 0.682 1.000
0.375 0.620 0.515 0.360 0.312 0.684 0.490 0.712 0.672 0.728 1.000
0.383 0.587 0.458 0.348 0.313 0.663 0.440 0.671 0.403 0.657 0.856 1.000
0.210 0.149 0.190 0.283 0.114 0.137 0.072 0.064 0.160 0.082 0.173 0.211 1.000
0.130 0.059 0.069 0.158 0.062 0.134 0.123 0.067 0.119 0.019 0.122 0.136 0.687 1.000
0.315 0.550 0.416 0.294 0.283 0.546 0.336 0.566 0.389 0.599 0.736 0.752 0.118 0.033
1.000
0.227 0.467 0.313 0.219 0.169 0.438 0.271 0.451 0.297 0.495 0.594 0.595 0.019 -0.045
0.645 1.000
0.339 0.561 0.392 0.302 0.280 0.564 0.405 0.602 0.425 0.575 0.760 0.741 0.070 0.002
0.731 0.674 1.000
0.295 0.455 0.321 0.268 0.176 0.395 0.256 0.411 0.348 0.484 0.571 0.519 0.024 -0.066
0.570 0.619 0.674 1.000
ME
3.733 3.774 4.040 3.704 3.891 4.488 4.390 4.326 3.821 3.696 4.013 4.061 4.619 3.673
4.895 3.690 3.994 3.767
SD
0.802 0.761 0.806 0.802 0.972 0.779 0.800 0.813 0.786 0.676 0.657 0.672 1.908 1.390
0.896 0.814 0.726 0.864

MO NX=8 NY=10 NK=3 NE=2 BE=FU GA=FI PS=SY TE=SY TD=SY TH=SY
LE
IDENTITY PRIDE
LK
FAMILY SOCIAL SCHOOL
SE
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18
FR LY(1,1) LY(2,1) LY(3,1) LY(4,1) LY(5,1) LY(6,1) LY(7,2) LY(8,2) LY(9,2)
FR LY(10,2)
VA 1.00 LX(1,1)
FR LX(2,1) LX(3,1) LX(4,1) LX(5,2) LX(6,2) LX(7,3) LX(8,3)

FR BE(2,1) GA(1,1) GA(1,2) GA(1,3) GA(2,1) GA(2,2) GA(2,3) TE(8,7) TH(2,9) TE(6,4)
 TE(6,2)
 FR TE(4,1) TE(3,1) TH(1,4) TE(6,1) TE(6,3) TD(4,3) TE(8,3) TH(2,1) TD(8,6) TD(2,1)
 TD(7,6) TH(1,5) TE(5,2) TE(5,1) TE(7,6) TE(10,1) TH(1,2) TE(10,6) TE(9,6) TH(2,7)
 FR TE(7,5) TE(10,1) TE(10,7) TE(8,2) TE(8,6) TD(8,2) TH(5,7) TE(8,4) TH(6,2) TH(6,7)
 FR TE(9,7) TE(8,1) TE(4,3) TE(9,4) TH(4,7) TE(10,2) TE(6,5) TH(1,9) TE(10,3) TE(10,8)
 FR TE(9,5) TD(3,1) TH(3,4) TD(4,2) TE(5,4) TE(4,2) TH(7,10) TE(9,1) TE(9,2) TD(5,1)
 FR TD(5,2) TE(9,3) TD(5,3) TE(9,8) TH(1,3) TD(8,4) TD(6,2) TH(4,4) TH(2,10) TH(2,2)
 FR TE(8,5) TH(4,3) TH(3,1) TH(4,1) TH(3,3) TD(7,4) TD(8,5) TD(6,4) TD(6,3) TH(3,2)
 TE(7,1) TH(3,8) TH(4,6)
 PD
 OU PC RS EF FS SS SC XM ND=3 MI AD=OFF
 TI

Number of Input Variables 18
 Number of Y - Variables 10
 Number of X - Variables 8
 Number of ETA - Variables 2
 Number of KSI - Variables 3
 Number of Observations 578

TI

Covariance Matrix

	HUMILITY	GRATEFUL	RESPECT	GENEROUS	CHEERFUL	LOYALTY
HUMILITY	0.643					
GRATEFUL	0.315	0.579				
RESPECT	0.343	0.401	0.650			
GENEROUS	0.311	0.358	0.356	0.643		
CHEERFUL	0.184	0.296	0.290	0.308	0.945	
LOYALTY	0.148	0.286	0.264	0.171	0.311	0.607
BETHAI	0.163	0.287	0.239	0.184	0.339	0.507
INDEPEND	0.177	0.298	0.247	0.186	0.313	0.532
BEHAVIOR	0.243	0.374	0.313	0.322	0.320	0.342
CULTUARA	0.173	0.308	0.236	0.231	0.246	0.292
RAISE	0.198	0.310	0.273	0.190	0.199	0.350
PARENT	0.206	0.300	0.248	0.188	0.204	0.347
EDUCATIO	0.321	0.216	0.292	0.433	0.211	0.204
INCOME	0.145	0.062	0.077	0.176	0.084	0.145
FRIEND	0.226	0.375	0.300	0.211	0.246	0.381
MASS	0.148	0.289	0.205	0.143	0.134	0.278
TEACHER	0.197	0.310	0.229	0.176	0.198	0.319
ACTIVITY	0.204	0.299	0.224	0.186	0.148	0.266

Covariance Matrix

	BETHAI	INDEPEND	BEHAVIOR	CULTUARA	RAISE	PARENT
BETHAI	0.640					
INDEPEND	0.566	0.661				
BEHAVIOR	0.348	0.396	0.618			
CULTUARA	0.330	0.366	0.362	0.457		
RAISE	0.258	0.380	0.347	0.323	0.432	
PARENT	0.237	0.367	0.213	0.298	0.378	0.452
EDUCATIO	0.110	0.099	0.240	0.106	0.217	0.271
INCOME	0.137	0.076	0.130	0.018	0.111	0.127
FRIEND	0.241	0.412	0.274	0.363	0.433	0.453
MASS	0.176	0.298	0.190	0.272	0.318	0.325
TEACHER	0.235	0.355	0.243	0.282	0.363	0.362
ACTIVITY	0.177	0.289	0.236	0.283	0.324	0.301

Covariance Matrix

	EDUCATIO	INCOME	FRIEND	MASS	TEACHER	ACTIVITY
EDUCATIO	3.640					
INCOME	1.822	1.932				
FRIEND	0.202	0.041	0.803			
MASS	0.030	-0.051	0.470	0.663		
TEACHER	0.097	0.002	0.476	0.398	0.527	

ACTIVITY   0.040   -0.079   0.441   0.435   0.423   0.746

TI

Parameter Specifications

LAMBDA-Y

	IDENTITY	PRIDE
	-----	-----
HUMILITY	0	0
GRATEFUL	1	0
RESPECT	2	0
GENEROUS	3	0
CHEERFUL	4	0
LOYALTY	5	0
BETHAI	0	0
INDEPEND	0	6
BEHAVIOR	0	7
CULTUARA	0	8

LAMBDA-X

	FAMILY	SOCIAL	SCHOOL
	-----	-----	-----
RAISE	0	0	0
PARENT	9	0	0
EDUCATIO	10	0	0
INCOME	11	0	0
FRIEND	0	12	0
MASS	0	13	0
TEACHER	0	0	14
ACTIVITY	0	0	15

BETA

	IDENTITY	PRIDE
	-----	-----
IDENTITY	0	0
PRIDE	16	0

GAMMA

	FAMILY	SOCIAL	SCHOOL
	-----	-----	-----
IDENTITY	17	18	19
PRIDE	20	21	22

PHI

	FAMILY	SOCIAL	SCHOOL
	-----	-----	-----
FAMILY	23		
SOCIAL	24	0	
SCHOOL	25	26	0

PSI

	IDENTITY	PRIDE
	-----	-----
	27	28

THETA-EPS

	HUMILITY	GRATEFUL	RESPECT	GENEROUS	CHEERFUL	LOYALTY
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
HUMILITY	29					
GRATEFUL	0	30				
RESPECT	31	0	32			
GENEROUS	33	34	35	36		
CHEERFUL	37	38	0	39	40	
LOYALTY	41	42	43	44	45	46

BETHAI	47	0	0	0	48	49
INDEPEND	51	52	53	54	55	56
BEHAVIOR	59	60	61	62	63	64
CULTUARA	68	69	70	0	0	71

THETA-EPS

	BETHAI	INDEPEND	BEHAVIOR	CULTUARA
	-----	-----	-----	-----
BETHAI	50			
INDEPEND	57	58		
BEHAVIOR	65	66	67	
CULTUARA	72	73	0	74

THETA-DELTA-EPS

	HUMILITY	GRATEFUL	RESPECT	GENEROUS	CHEERFUL	LOYALTY
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
RAISE	0	75	76	77	78	0
PARENT	81	82	0	0	0	0
EDUCATIO	88	89	90	91	0	0
INCOME	95	0	96	97	0	98
FRIEND	0	0	0	0	0	0
MASS	0	108	0	0	0	0
TEACHER	0	0	0	0	0	0
ACTIVITY	0	0	0	0	0	0

THETA-DELTA-EPS

	BETHAI	INDEPEND	BEHAVIOR	CULTUARA
	-----	-----	-----	-----
RAISE	0	0	79	0
PARENT	83	0	84	85
EDUCATIO	0	92	0	0
INCOME	99	0	0	0
FRIEND	103	0	0	0
MASS	109	0	0	0
TEACHER	0	0	0	114
ACTIVITY	0	0	0	0

THETA-DELTA

	RAISE	PARENT	EDUCATIO	INCOME	FRIEND	MASS
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
RAISE	80					
PARENT	86	87				
EDUCATIO	93	0	94			
INCOME	0	100	101	102		
FRIEND	104	105	106	0	107	
MASS	0	110	111	112	0	113
TEACHER	0	0	0	115	0	116
ACTIVITY	0	118	0	119	120	121

THETA-DELTA

	TEACHER	ACTIVITY
	-----	-----
TEACHER	117	
ACTIVITY	0	122

TI

Number of Iterations =157

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-Y

	IDENTITY	PRIDE
	-----	-----
HUMILITY	0.439	- -

GRATEFUL	0.717 (0.057) 12.556	- -
RESPECT	0.560 (0.039) 14.219	- -
GENEROUS	0.433 (0.042) 10.394	- -
CHEERFUL	0.478 (0.055) 8.750	- -
LOYALTY	0.766 (0.073) 10.425	- -
BETHAI	- -	0.520
INDEPEND	- -	0.780 (0.034) 22.646
BEHAVIOR	- -	0.529 (0.044) 12.160
CULTUARA	- -	0.678 (0.043) 15.601

LAMBDA-X

	FAMILY	SOCIAL	SCHOOL
	-----	-----	-----
RAISE	1.000	- -	- -
PARENT	0.992 (0.027) 37.187	- -	- -
EDUCATIO	0.367 (0.129) 2.837	- -	- -
INCOME	0.112 (0.056) 1.987	- -	- -
FRIEND	- -	0.795 (0.033) 23.920	- -
MASS	- -	0.590 (0.031) 18.804	- -
TEACHER	- -	- -	0.691 (0.025) 28.036
ACTIVITY	- -	- -	0.615 (0.032) 19.118

BETA

	IDENTITY	PRIDE
IDENTITY	- -	- -
PRIDE	0.546 (0.076) 7.203	- -

GAMMA

	FAMILY	SOCIAL	SCHOOL
IDENTITY	0.190 (0.076) 2.504	0.360 (0.084) 4.272	0.207 (0.073) 2.846
PRIDE	0.091 (0.040) 2.248	0.142 (0.068) 2.093	0.160 (0.060) 2.650

Covariance Matrix of ETA and KSI

	IDENTITY	PRIDE	FAMILY	SOCIAL	SCHOOL
IDENTITY	1.000				
PRIDE	0.777	1.000			
FAMILY	0.451	0.478	0.766		
SOCIAL	0.643	0.681	0.547	1.000	
SCHOOL	0.619	0.668	0.526	0.866	1.000

PHI

	FAMILY	SOCIAL	SCHOOL
FAMILY	0.766 (0.169) 4.521		
SOCIAL	0.547 (0.026) 21.298	1.000	
SCHOOL	0.526 (0.024) 22.122	0.866 (0.026) 32.931	1.000

PSI

Note: This matrix is diagonal.

IDENTITY	PRIDE
0.555 (0.083) 6.711	0.329 (0.068) 4.859

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

IDENTITY	PRIDE
0.445	0.671

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

IDENTITY	PRIDE
0.445	0.505

Reduced Form

	FAMILY	SOCIAL	SCHOOL
IDENTITY	0.190 (0.076) 2.504	0.360 (0.084) 4.272	0.207 (0.073) 2.846
PRIDE	0.195 (0.076) 2.563	0.338 (0.087) 3.864	0.273 (0.080) 3.397

THETA-EPS

	HUMILITY	GRATEFUL	RESPECT	GENEROUS	CHEERFUL	LOYALTY
HUMILITY	0.449 (0.029) 15.752					
GRATEFUL	- -	0.067 (0.024) 2.816				
RESPECT	0.096 (0.020) 4.865	- -	0.335 (0.024) 13.854			
GENEROUS	0.117 (0.021) 5.527	0.047 (0.019) 2.387	0.108 (0.021) 5.239	0.446 (0.031) 14.336		
CHEERFUL	-0.038 (0.025) -1.504	-0.047 (0.023) -2.046	- -	0.084 (0.025) 3.396	0.716 (0.047) 15.295	
LOYALTY	-0.195 (0.026) -7.391	-0.261 (0.033) -7.869	-0.174 (0.026) -6.570	-0.166 (0.024) -6.842	-0.048 (0.033) -1.450	0.019 (0.051) 0.362
BETHAI	-0.021 (0.018) -1.163	- -	- -	- -	0.149 (0.023) 6.467	0.195 (0.024) 8.181
INDEPEND	-0.094 (0.019) -4.913	-0.134 (0.015) -9.218	-0.101 (0.013) -7.638	-0.079 (0.012) -6.490	0.034 (0.022) 1.555	0.068 (0.028) 2.412
BEHAVIOR	0.056 (0.018) 3.183	0.081 (0.019) 4.289	0.076 (0.020) 3.861	0.131 (0.018) 7.276	0.117 (0.022) 5.416	0.023 (0.019) 1.196
CULTUARA	-0.058 (0.015) -3.908	-0.072 (0.014) -5.057	-0.065 (0.014) -4.637	- -	- -	-0.109 (0.021) -5.177

THETA-EPS

	BETHAI	INDEPEND	BEHAVIOR	CULTUARA
BETHAI	0.368 (0.031) 11.854			
INDEPEND	0.159 (0.030) 5.290	0.052 (0.037) 1.411		
BEHAVIOR	0.054 (0.013) 4.117	-0.030 (0.015) -2.034	0.329 (0.022) 15.140	
CULTUARA	-0.023	-0.163	- -	-0.002

(0.020) (0.026) (0.023)
 -1.102 -6.225 -0.094

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

HUMILITY	GRATEFUL	RESPECT	GENEROUS	CHEERFUL	LOYALTY
0.300	0.885	0.484	0.296	0.242	0.969

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

BETHAI	INDEPEND	BEHAVIOR	CULTUARA
0.424	0.921	0.460	1.005

THETA-DELTA-EPS

	HUMILITY	GRATEFUL	RESPECT	GENEROUS	CHEERFUL	LOYALTY
RAISE	- -	-0.015 (0.009) -1.587	0.022 (0.008) 2.643	-0.003 (0.009) -0.370	-0.013 (0.011) -1.198	- -
PARENT	0.013 (0.009) 1.466	-0.022 (0.009) -2.480	- -	- -	- -	- -
EDUCATIO	0.222 (0.056) 3.984	0.054 (0.031) 1.748	0.149 (0.050) 2.980	0.302 (0.051) 5.971	- -	- -
INCOME	0.107 (0.039) 2.724	- -	0.015 (0.034) 0.457	0.121 (0.035) 3.450	- -	0.049 (0.019) 2.612
FRIEND	- -	- -	- -	- -	- -	- -
MASS	- -	0.022 (0.011) 2.022	- -	- -	- -	- -
TEACHER	- -	- -	- -	- -	- -	- -
ACTIVITY	- -	- -	- -	- -	- -	- -

THETA-DELTA-EPS

	BETHAI	INDEPEND	BEHAVIOR	CULTUARA
RAISE	- -	- -	0.092 (0.010) 9.451	- -
PARENT	-0.007 (0.005) -1.460	- -	-0.038 (0.009) -3.987	-0.018 (0.007) -2.770
EDUCATIO	- -	-0.067 (0.022) -3.071	- -	- -
INCOME	0.088 (0.017) 5.274	- -	- -	- -
FRIEND	-0.032 (0.009) -3.439	- -	- -	- -
MASS	-0.016 (0.010)	- -	- -	- -

	-1.705			
TEACHER	- -	- -	- -	-0.034 (0.007) -4.638
ACTIVITY	- -	- -	- -	- -

THETA-DELTA

	RAISE	PARENT	EDUCATIO	INCOME	FRIEND	MASS
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
RAISE	-0.334 (0.167) -1.997					
PARENT	-0.382 (0.164) -2.327	-0.301 (0.162) -1.864				
EDUCATIO	-0.094 (0.021) -4.489	- -	3.540 (0.208) 17.002			
INCOME	- -	0.047 (0.015) 3.270	1.790 (0.130) 13.760	1.916 (0.112) 17.178		
FRIEND	0.002 (0.014) 0.141	0.021 (0.015) 1.378	0.053 (0.033) 1.611	- -	0.170 (0.028) 6.147	
MASS	- -	0.006 (0.007) 0.857	-0.050 (0.042) -1.188	-0.064 (0.033) -1.956	- -	0.311 (0.023) 13.477
TEACHER	- -	- -	- -	-0.026 (0.020) -1.306	- -	0.046 (0.016) 2.957
ACTIVITY	- -	-0.015 (0.006) -2.481	- -	-0.066 (0.029) -2.278	0.016 (0.014) 1.162	0.117 (0.020) 5.746

THETA-DELTA

	TEACHER	ACTIVITY
	-----	-----
TEACHER	0.050 (0.015) 3.469	
ACTIVITY	- -	0.369 (0.024) 15.369

Squared Multiple Correlations for X - Variables

RAISE	PARENT	EDUCATIO	INCOME	FRIEND	MASS
-----	-----	-----	-----	-----	-----
1.776	1.666	0.028	0.005	0.788	0.528

Squared Multiple Correlations for X - Variables

	TEACHER	ACTIVITY
	-----	-----
	0.905	0.506
0.44944D+00	0.00000D+00	0.66628D-01
0.11736D+00	0.46517D-01	0.10772D+00
0.00000D+00	0.83889D-01	0.71586D+00
		0.96321D-01
		0.44561D+00
		-0.37530D-01
		-0.26072D+00
		0.33450D+00
		-0.46642D-01
		-0.17404D+00

```

-0.16563D+00 -0.48450D-01 0.18545D-01 -0.21311D-01 0.00000D+00 0.00000D+00
0.00000D+00 0.14892D+00 0.19536D+00 0.36792D+00 -0.93500D-01 -0.13421D+00
-0.10115D+00 -0.78763D-01 0.34228D-01 0.67759D-01 0.15876D+00 0.52419D-01
0.56352D-01 0.80873D-01 0.75851D-01 0.13107D+00 0.11677D+00 0.23086D-01
0.54413D-01 -0.29794D-01 0.32854D+00 -0.58136D-01 -0.72106D-01 -0.64651D-01
0.00000D+00 0.00000D+00 -0.10925D+00 -0.22571D-01 -0.16252D+00 0.00000D+00
-0.21475D-02 0.00000D+00 -0.14645D-01 0.22141D-01 -0.31826D-02 -0.12656D-01
0.00000D+00 0.00000D+00 0.00000D+00 0.91801D-01 0.00000D+00 -0.33444D+00
0.13433D-01 -0.21892D-01 0.00000D+00 0.00000D+00 0.00000D+00 0.00000D+00
-0.72746D-02 0.00000D+00 -0.37563D-01 -0.18080D-01 -0.38211D+00 -0.30135D+00
0.22238D+00 0.54004D-01 0.14850D+00 0.30218D+00 0.00000D+00 0.00000D+00
0.00000D+00 -0.66826D-01 0.00000D+00 0.00000D+00 -0.94156D-01 0.00000D+00
0.35400D+01 0.10665D+00 0.00000D+00 0.15430D-01 0.12069D+00 0.00000D+00
0.48944D-01 0.87560D-01 0.00000D+00 0.00000D+00 0.00000D+00 0.00000D+00
-0.47414D-01 0.17898D+01 0.19159D+01 0.00000D+00 0.00000D+00 0.00000D+00
0.00000D+00 0.00000D+00 0.00000D+00 -0.32319D-01 0.00000D+00 0.00000D+00
0.00000D+00 0.19983D-02 0.20522D-01 0.52721D-01 0.00000D+00 0.17041D+00
0.00000D+00 0.22454D-01 0.00000D+00 0.00000D+00 0.00000D+00 0.00000D+00
-0.16348D-01 0.00000D+00 0.00000D+00 0.00000D+00 0.00000D+00 0.56139D-02
-0.49806D-01 -0.63966D-01 0.00000D+00 0.31139D+00 0.00000D+00 0.00000D+00
0.00000D+00 0.00000D+00 0.00000D+00 0.00000D+00 0.00000D+00 0.00000D+00
0.00000D+00 -0.33683D-01 0.00000D+00 0.00000D+00 0.00000D+00 -0.25811D-01
0.00000D+00 0.46179D-01 0.50333D-01 0.00000D+00 0.00000D+00 0.00000D+00
0.00000D+00 0.00000D+00 0.00000D+00 0.00000D+00 0.00000D+00 0.00000D+00
0.00000D+00 0.00000D+00 -0.14768D-01 0.00000D+00 -0.65509D-01 0.15973D-01
0.11669D+00 0.00000D+00 0.36919D+00

```

TH was written to file C:\Users\USER\Desktop\โมเดล18ตัวแปร ปรับใหม่ sig ทุกชิ้น\thesis_finish model.OUT

Goodness of Fit Statistics

```

Degrees of Freedom = 49
Minimum Fit Function Chi-Square = 58.994 (P = 0.155)
Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 57.554 (P = 0.188)
Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 8.554
90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 31.666)

Minimum Fit Function Value = 0.102
Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.0148
90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.0549)
Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.0174
90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.0335)
P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 1.00

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.523
90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.508 ; 0.563)
ECVI for Saturated Model = 0.593
ECVI for Independence Model = 31.625

Chi-Square for Independence Model with 153 Degrees of Freedom = 18211.602
Independence AIC = 18247.602
Model AIC = 301.554
Saturated AIC = 342.000
Independence CAIC = 18344.074
Model CAIC = 955.422
Saturated CAIC = 1258.487

Normed Fit Index (NFI) = 0.997
Non-Normed Fit Index (NNFI) = 0.998
Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.319
Comparative Fit Index (CFI) = 0.999
Incremental Fit Index (IFI) = 0.999
Relative Fit Index (RFI) = 0.990

Critical N (CN) = 733.769

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.0251
Standardized RMR = 0.0218
Goodness of Fit Index (GFI) = 0.989

```

Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.962
 Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.283

TI

Fitted Covariance Matrix

	HUMILITY	GRATEFUL	RESPECT	GENEROUS	CHEERFUL	LOYALTY
HUMILITY	0.642					
GRATEFUL	0.315	0.580				
RESPECT	0.342	0.402	0.649			
GENEROUS	0.307	0.357	0.350	0.633		
CHEERFUL	0.172	0.296	0.268	0.291	0.945	
LOYALTY	0.141	0.288	0.255	0.166	0.318	0.605
BETHAI	0.156	0.290	0.227	0.175	0.342	0.505
INDEPEND	0.173	0.300	0.239	0.184	0.324	0.532
BEHAVIOR	0.237	0.376	0.306	0.309	0.313	0.338
CULTUARA	0.173	0.306	0.231	0.228	0.252	0.294
RAISE	0.198	0.309	0.275	0.192	0.203	0.346
PARENT	0.210	0.299	0.251	0.194	0.214	0.343
EDUCATIO	0.295	0.173	0.241	0.374	0.079	0.127
INCOME	0.129	0.036	0.044	0.143	0.024	0.088
FRIEND	0.224	0.366	0.287	0.221	0.245	0.391
MASS	0.166	0.294	0.213	0.164	0.181	0.290
TEACHER	0.188	0.307	0.240	0.185	0.205	0.327
ACTIVITY	0.167	0.273	0.213	0.165	0.182	0.291

Fitted Covariance Matrix

	BETHAI	INDEPEND	BEHAVIOR	CULTUARA	RAISE	PARENT
BETHAI	0.638					
INDEPEND	0.565	0.661				
BEHAVIOR	0.330	0.383	0.609			
CULTUARA	0.330	0.367	0.359	0.458		
RAISE	0.248	0.373	0.345	0.324	0.431	
PARENT	0.239	0.370	0.213	0.303	0.378	0.452
EDUCATIO	0.091	0.070	0.093	0.119	0.187	0.279
INCOME	0.115	0.042	0.028	0.036	0.086	0.132
FRIEND	0.249	0.422	0.287	0.367	0.437	0.452
MASS	0.192	0.313	0.212	0.272	0.323	0.326
TEACHER	0.240	0.360	0.244	0.280	0.364	0.361
ACTIVITY	0.214	0.320	0.217	0.279	0.324	0.306

Fitted Covariance Matrix

	EDUCATIO	INCOME	FRIEND	MASS	TEACHER	ACTIVITY
EDUCATIO	3.643					
INCOME	1.821	1.925				
FRIEND	0.212	0.049	0.803			
MASS	0.069	-0.028	0.469	0.659		
TEACHER	0.134	0.015	0.476	0.399	0.528	
ACTIVITY	0.119	-0.029	0.439	0.431	0.425	0.747

Fitted Residuals

	HUMILITY	GRATEFUL	RESPECT	GENEROUS	CHEERFUL	LOYALTY
HUMILITY	0.001					
GRATEFUL	0.000	-0.001				
RESPECT	0.000	-0.001	0.001			
GENEROUS	0.004	0.001	0.005	0.010		
CHEERFUL	0.012	0.000	0.022	0.017	0.000	
LOYALTY	0.007	-0.002	0.009	0.006	-0.006	0.002
BETHAI	0.007	-0.003	0.013	0.009	-0.003	0.003
INDEPEND	0.004	-0.002	0.008	0.002	-0.011	0.000
BEHAVIOR	0.006	-0.002	0.007	0.013	0.007	0.004
CULTUARA	0.000	0.002	0.005	0.003	-0.006	-0.002
RAISE	-0.001	0.001	-0.002	-0.002	-0.004	0.004
PARENT	-0.004	0.001	-0.003	-0.006	-0.010	0.004
EDUCATIO	0.026	0.044	0.051	0.059	0.132	0.077

INCOME	0.016	0.026	0.034	0.034	0.060	0.058
FRIEND	0.002	0.009	0.014	-0.010	0.002	-0.010
MASS	-0.018	-0.005	-0.007	-0.021	-0.048	-0.013
TEACHER	0.010	0.003	-0.010	-0.009	-0.007	-0.008
ACTIVITY	0.037	0.027	0.010	0.021	-0.034	-0.025

Fitted Residuals

	BETHAI	INDEPEND	BEHAVIOR	CULTUARA	RAISE	PARENT
BETHAI	0.002					
INDEPEND	0.002	0.000				
BEHAVIOR	0.019	0.012	0.009			
CULTUARA	0.000	-0.001	0.003	-0.001		
RAISE	0.009	0.008	0.002	-0.001	0.000	
PARENT	-0.003	-0.003	0.000	-0.005	0.000	-0.001
EDUCATIO	0.019	0.029	0.147	-0.013	0.030	-0.008
INCOME	0.021	0.034	0.102	-0.018	0.026	-0.005
FRIEND	-0.008	-0.010	-0.013	-0.004	-0.004	0.001
MASS	-0.016	-0.015	-0.022	0.000	-0.005	0.000
TEACHER	-0.005	-0.005	-0.002	0.003	-0.001	0.000
ACTIVITY	-0.037	-0.032	0.019	0.004	0.001	-0.005

Fitted Residuals

	EDUCATIO	INCOME	FRIEND	MASS	TEACHER	ACTIVITY
EDUCATIO	-0.003					
INCOME	0.001	0.007				
FRIEND	-0.011	-0.008	0.000			
MASS	-0.039	-0.023	0.002	0.004		
TEACHER	-0.037	-0.013	-0.001	-0.001	-0.001	
ACTIVITY	-0.079	-0.050	0.002	0.005	-0.002	-0.001

Summary Statistics for Fitted Residuals

Smallest Fitted Residual = -0.079
 Median Fitted Residual = 0.000
 Largest Fitted Residual = 0.147

Stemleaf Plot

```

- 7|9
- 6|
- 5|0
- 4|8
- 3|97742
- 2|5321
- 1|886533331100000
- 0|98888776665555554444333332222221111111111100000000000000
0|111111122222222333334444445556677778899999
1|0002233467999
2|11266679
3|04447
4|4
5|189
6|0
7|7
8|
9|
10|2
11|
12|
13|2
14|7
    
```

Standardized Residuals

	HUMILITY	GRATEFUL	RESPECT	GENEROUS	CHEERFUL	LOYALTY
HUMILITY	0.276					
GRATEFUL	0.063	-0.425				
RESPECT	0.058	-0.143	0.294			

GENEROUS	0.804	0.194	1.149	2.095		
CHEERFUL	1.454	-0.040	1.297	1.757	0.051	
LOYALTY	0.805	-0.340	1.008	0.435	-0.710	0.359
BETHAI	0.882	-0.383	0.877	0.522	-0.374	0.476
INDEPEND	0.449	-0.433	0.884	0.176	-1.070	0.021
BEHAVIOR	0.737	-0.431	0.977	1.687	0.926	0.559
CULTUARA	0.044	0.885	1.288	0.605	-0.584	-0.520
RAISE	-0.057	0.433	-0.562	-0.437	-0.424	0.818
PARENT	-0.413	0.322	-0.386	-0.667	-0.656	0.692
EDUCATIO	1.020	1.149	1.866	1.834	1.851	1.835
INCOME	0.697	0.657	1.248	1.161	1.089	1.707
FRIEND	0.099	0.953	0.904	-0.577	0.081	-1.023
MASS	-0.920	-0.521	-0.417	-1.120	-1.919	-1.081
TEACHER	0.631	0.434	-0.854	-0.680	-0.364	-0.989
ACTIVITY	1.684	1.747	0.520	0.991	-1.233	-1.645

Standardized Residuals

	BETHAI	INDEPEND	BEHAVIOR	CULTUARA	RAISE	PARENT
BETHAI	0.271					
INDEPEND	0.312	-0.054				
BEHAVIOR	1.901	1.582	1.194			
CULTUARA	-0.066	-0.204	0.715	-0.376		
RAISE	1.339	1.495	1.125	-0.246	0.322	
PARENT	-0.377	-0.550	-0.099	-1.897	0.257	-0.485
EDUCATIO	0.346	0.688	2.829	-0.397	1.714	-0.486
INCOME	0.524	0.811	2.383	-0.532	1.194	-0.227
FRIEND	-0.863	-1.049	-1.148	-0.643	-1.059	0.285
MASS	-1.467	-1.296	-1.531	0.014	-1.132	-0.075
TEACHER	-0.440	-0.673	-0.259	0.561	-0.587	0.135
ACTIVITY	-1.885	-2.119	1.100	0.369	0.087	-1.418

Standardized Residuals

	EDUCATIO	INCOME	FRIEND	MASS	TEACHER	ACTIVITY
EDUCATIO	-0.091					
INCOME	0.033	0.405				
FRIEND	-0.294	-0.165	0.197			
MASS	-1.583	-0.906	0.722	1.692		
TEACHER	-1.126	-0.487	-0.287	-0.422	-0.788	
ACTIVITY	-1.475	-1.467	0.541	1.681	-0.797	-0.245

Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -2.119
 Median Standardized Residual = 0.063
 Largest Standardized Residual = 2.829

Stemleaf Plot

```

-20|2
-18|208
-16|5
-14|838772
-12|03
-10|533287652
- 8|921650
- 6|9187764
- 4|988653229994433222210
- 2|98887649965430
- 0|740987654
 0|1234566890389
 2|067899122567
 4|133358222466
 6|036990224
 8|0112888903589
10|1290255699
12|5904
14|508
16|88991156
18|34570
    
```

20|9
 22|8
 24|
 26|
 28|3
 Largest Positive Standardized Residuals
 Residual for EDUCATIO and BEHAVIOR 2.829

TI

Qplot of Standardized Residuals

TI

Modification Indices and Expected Change

Modification Indices for LAMBDA-Y

	IDENTITY	PRIDE
HUMILITY	- -	0.063
GRATEFUL	- -	0.069
RESPECT	- -	0.019
GENEROUS	- -	0.465
CHEERFUL	- -	0.259

LOYALTY	- -	0.138
BETHAI	0.164	- -
INDEPEND	0.642	- -
BEHAVIOR	1.965	- -
CULTUARA	0.157	- -

Expected Change for LAMBDA-Y

	IDENTITY	PRIDE
	-----	-----
HUMILITY	- -	0.030
GRATEFUL	- -	-0.038
RESPECT	- -	0.015
GENEROUS	- -	0.095
CHEERFUL	- -	-0.055
LOYALTY	- -	-0.500
BETHAI	-0.045	- -
INDEPEND	0.746	- -
BEHAVIOR	-1.723	- -
CULTUARA	0.059	- -

Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	IDENTITY	PRIDE
	-----	-----
HUMILITY	- -	0.030
GRATEFUL	- -	-0.038
RESPECT	- -	0.015
GENEROUS	- -	0.095
CHEERFUL	- -	-0.055
LOYALTY	- -	-0.500
BETHAI	-0.045	- -
INDEPEND	0.746	- -
BEHAVIOR	-1.723	- -
CULTUARA	0.059	- -

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	IDENTITY	PRIDE
	-----	-----
HUMILITY	- -	0.037
GRATEFUL	- -	-0.050
RESPECT	- -	0.019
GENEROUS	- -	0.120
CHEERFUL	- -	-0.057
LOYALTY	- -	-0.643
BETHAI	-0.057	- -
INDEPEND	0.918	- -
BEHAVIOR	-2.209	- -
CULTUARA	0.087	- -

Modification Indices for LAMBDA-X

	FAMILY	SOCIAL	SCHOOL
	-----	-----	-----
RAISE	- -	0.717	0.531
PARENT	- -	0.948	0.771
EDUCATIO	- -	0.576	1.895
INCOME	- -	0.000	0.001
FRIEND	0.059	- -	0.080
MASS	0.059	- -	0.080
TEACHER	0.579	0.385	- -
ACTIVITY	0.579	0.385	- -

Expected Change for LAMBDA-X

	FAMILY	SOCIAL	SCHOOL
	-----	-----	-----
RAISE	- -	-0.091	-0.034
PARENT	- -	0.103	0.040
EDUCATIO	- -	-0.163	-0.209
INCOME	- -	0.001	-0.002
FRIEND	0.181	- -	-0.417

MASS	-0.134	- -	0.310
TEACHER	0.018	-0.612	- -
ACTIVITY	-0.016	0.544	- -

Standardized Expected Change for LAMBDA-X

	FAMILY	SOCIAL	SCHOOL
	-----	-----	-----
RAISE	- -	-0.091	-0.034
PARENT	- -	0.103	0.040
EDUCATIO	- -	-0.163	-0.209
INCOME	- -	0.001	-0.002
FRIEND	0.158	- -	-0.417
MASS	-0.118	- -	0.310
TEACHER	0.015	-0.612	- -
ACTIVITY	-0.014	0.544	- -

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-X

	FAMILY	SOCIAL	SCHOOL
	-----	-----	-----
RAISE	- -	-0.139	-0.052
PARENT	- -	0.153	0.060
EDUCATIO	- -	-0.085	-0.110
INCOME	- -	0.001	-0.002
FRIEND	0.177	- -	-0.466
MASS	-0.145	- -	0.381
TEACHER	0.021	-0.842	- -
ACTIVITY	-0.016	0.629	- -

No Non-Zero Modification Indices for BETA

No Non-Zero Modification Indices for GAMMA

No Non-Zero Modification Indices for PHI

No Non-Zero Modification Indices for PSI

Modification Indices for THETA-EPS

	HUMILITY	GRATEFUL	RESPECT	GENEROUS	CHEERFUL	LOYALTY
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
HUMILITY	- -	- -	- -	- -	- -	- -
GRATEFUL	0.004	- -	- -	- -	- -	- -
RESPECT	- -	0.196	- -	- -	- -	- -
GENEROUS	- -	- -	- -	- -	- -	- -
CHEERFUL	- -	- -	0.698	- -	- -	- -
LOYALTY	- -	- -	- -	- -	- -	- -
BETHAI	- -	1.043	0.358	0.084	- -	- -
INDEPEND	- -	- -	- -	- -	- -	- -
BEHAVIOR	- -	- -	- -	- -	- -	- -
CULTUARA	- -	- -	- -	0.203	0.003	- -

Modification Indices for THETA-EPS

	BETHAI	INDEPEND	BEHAVIOR	CULTUARA
	-----	-----	-----	-----
BETHAI	- -	- -	- -	- -
INDEPEND	- -	- -	- -	- -
BEHAVIOR	- -	- -	- -	- -
CULTUARA	- -	- -	- -	- -

Expected Change for THETA-EPS

	HUMILITY	GRATEFUL	RESPECT	GENEROUS	CHEERFUL	LOYALTY
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
HUMILITY	- -	- -	- -	- -	- -	- -
GRATEFUL	-0.002	- -	- -	- -	- -	- -
RESPECT	- -	-0.011	- -	- -	- -	- -
GENEROUS	- -	- -	- -	- -	- -	- -
CHEERFUL	- -	- -	0.024	- -	- -	- -
LOYALTY	- -	- -	- -	- -	- -	- -
BETHAI	- -	-0.018	0.011	0.005	- -	- -

INDEPEND	--	--	--	--	--	--
BEHAVIOR	--	--	--	--	--	--
CULTUARA	--	--	--	0.007	-0.001	--

Expected Change for THETA-EPS

	BETHAI	INDEPEND	BEHAVIOR	CULTUARA
	-----	-----	-----	-----
BETHAI	--	--	--	--
INDEPEND	--	--	--	--
BEHAVIOR	--	--	--	--
CULTUARA	--	--	--	--

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

	HUMILITY	GRATEFUL	RESPECT	GENEROUS	CHEERFUL	LOYALTY
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
HUMILITY	--	--	--	--	--	--
GRATEFUL	-0.003	--	--	--	--	--
RESPECT	--	-0.019	--	--	--	--
GENEROUS	--	--	--	--	--	--
CHEERFUL	--	--	0.031	--	--	--
LOYALTY	--	--	--	--	--	--
BETHAI	--	-0.030	0.016	0.008	--	--
INDEPEND	--	--	--	--	--	--
BEHAVIOR	--	--	--	--	--	--
CULTUARA	--	--	--	0.013	-0.002	--

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

	BETHAI	INDEPEND	BEHAVIOR	CULTUARA
	-----	-----	-----	-----
BETHAI	--	--	--	--
INDEPEND	--	--	--	--
BEHAVIOR	--	--	--	--
CULTUARA	--	--	--	--

Modification Indices for THETA-DELTA-EPS

	HUMILITY	GRATEFUL	RESPECT	GENEROUS	CHEERFUL	LOYALTY
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
RAISE	0.462	--	--	--	--	1.086
PARENT	--	--	0.435	0.148	0.861	2.205
EDUCATIO	--	--	--	--	1.567	2.257
INCOME	--	0.000	--	--	0.244	--
FRIEND	0.108	0.173	2.281	0.601	1.482	1.188
MASS	1.946	--	0.559	0.023	2.023	0.169
TEACHER	1.015	0.021	1.498	0.287	0.835	0.974
ACTIVITY	2.064	0.578	0.204	0.613	1.333	0.805

Modification Indices for THETA-DELTA-EPS

	BETHAI	INDEPEND	BEHAVIOR	CULTUARA
	-----	-----	-----	-----
RAISE	0.248	2.680	--	0.739
PARENT	--	3.023	--	--
EDUCATIO	2.222	--	1.203	0.006
INCOME	--	0.214	1.819	1.785
FRIEND	--	0.208	0.786	0.043
MASS	--	0.005	1.079	0.989
TEACHER	0.472	0.046	0.068	--
ACTIVITY	1.363	0.308	2.436	0.108

Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	HUMILITY	GRATEFUL	RESPECT	GENEROUS	CHEERFUL	LOYALTY
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
RAISE	-0.008	--	--	--	--	-0.006
PARENT	--	--	-0.007	0.004	-0.012	0.009
EDUCATIO	--	--	--	--	0.060	0.046
INCOME	--	0.000	--	--	-0.018	--
FRIEND	-0.005	0.005	0.019	-0.010	0.022	-0.013
MASS	-0.021	--	0.010	-0.002	-0.027	0.004

TEACHER	0.011	-0.001	-0.011	-0.005	0.012	-0.009
ACTIVITY	0.023	0.009	-0.006	0.011	-0.024	0.008

Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	BETHAI	INDEPEND	BEHAVIOR	CULTUARA
RAISE	0.004	0.008	- -	-0.008
PARENT	- -	-0.011	- -	- -
EDUCATIO	-0.044	- -	0.034	-0.002
INCOME	- -	0.012	0.029	-0.023
FRIEND	- -	0.005	-0.011	-0.002
MASS	- -	0.001	-0.012	0.011
TEACHER	0.004	-0.001	0.003	- -
ACTIVITY	-0.009	-0.004	0.020	0.004

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	HUMILITY	GRATEFUL	RESPECT	GENEROUS	CHEERFUL	LOYALTY
RAISE	-0.015	- -	- -	- -	- -	-0.012
PARENT	- -	- -	-0.013	0.007	-0.018	0.017
EDUCATIO	- -	- -	- -	- -	0.032	0.031
INCOME	- -	0.000	- -	- -	-0.013	- -
FRIEND	-0.007	0.008	0.026	-0.014	0.025	-0.018
MASS	-0.032	- -	0.015	-0.003	-0.034	0.007
TEACHER	0.018	-0.002	-0.019	-0.009	0.018	-0.015
ACTIVITY	0.033	0.014	-0.009	0.016	-0.028	0.012

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	BETHAI	INDEPEND	BEHAVIOR	CULTUARA
RAISE	0.007	0.016	- -	-0.019
PARENT	- -	-0.020	- -	- -
EDUCATIO	-0.029	- -	0.023	-0.002
INCOME	- -	0.010	0.027	-0.025
FRIEND	- -	0.007	-0.016	-0.004
MASS	- -	0.001	-0.020	0.020
TEACHER	0.007	-0.002	0.004	- -
ACTIVITY	-0.013	-0.006	0.030	0.006

Modification Indices for THETA-DELTA

	RAISE	PARENT	EDUCATIO	INCOME	FRIEND	MASS
RAISE	- -	- -	- -	- -	- -	- -
PARENT	- -	- -	- -	- -	- -	- -
EDUCATIO	- -	0.008	- -	- -	- -	- -
INCOME	0.008	- -	- -	- -	- -	- -
FRIEND	- -	- -	- -	0.057	- -	- -
MASS	0.057	- -	- -	- -	- -	- -
TEACHER	0.013	0.967	0.602	- -	- -	- -
ACTIVITY	0.476	- -	1.806	- -	- -	- -

Modification Indices for THETA-DELTA

	TEACHER	ACTIVITY
TEACHER	- -	- -
ACTIVITY	- -	- -

Expected Change for THETA-DELTA

	RAISE	PARENT	EDUCATIO	INCOME	FRIEND	MASS
RAISE	- -	- -	- -	- -	- -	- -
PARENT	- -	- -	- -	- -	- -	- -
EDUCATIO	- -	-0.012	- -	- -	- -	- -
INCOME	0.004	- -	- -	- -	- -	- -
FRIEND	- -	- -	- -	0.008	- -	- -
MASS	-0.050	- -	- -	- -	- -	- -
TEACHER	-0.001	0.008	-0.027	- -	- -	- -

ACTIVITY -0.005 - - -0.063 - - - - -

Expected Change for THETA-DELTA

	TEACHER	ACTIVITY
	-----	-----
TEACHER	- -	
ACTIVITY	- -	- -

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA

	RAISE	PARENT	EDUCATIO	INCOME	FRIEND	MASS
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
RAISE	- -					
PARENT	- -	- -				
EDUCATIO	- -	-0.009	- -			
INCOME	0.004	- -	- -	- -		
FRIEND	- -	- -	- -	0.006	- -	
MASS	-0.095	- -	- -	- -	- -	- -
TEACHER	-0.001	0.017	-0.019	- -	- -	- -
ACTIVITY	-0.010	- -	-0.038	- -	- -	- -

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA

	TEACHER	ACTIVITY
	-----	-----
TEACHER	- -	
ACTIVITY	- -	- -

Maximum Modification Index is 3.02 for Element (2, 8) of THETA DELTA-EPSILON

Factor Scores Regressions

ETA

	HUMILITY	GRATEFUL	RESPECT	GENEROUS	CHEERFUL	LOYALTY
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
IDENTITY	0.906	3.262	0.118	0.025	0.342	5.600
PRIDE	0.503	1.874	0.248	-0.173	0.109	2.614

ETA

	BETHAI	INDEPEND	BEHAVIOR	CULTUARA	RAISE	PARENT
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
IDENTITY	-8.344	5.864	-4.169	4.766	0.513	-6.002
PRIDE	-5.740	5.280	-2.340	3.819	-0.438	-3.631

ETA

	EDUCATIO	INCOME	FRIEND	MASS	TEACHER	ACTIVITY
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
IDENTITY	-0.004	0.402	-1.549	-0.642	0.053	-0.375
PRIDE	0.025	0.298	-1.060	-0.413	0.213	-0.264

KSI

	HUMILITY	GRATEFUL	RESPECT	GENEROUS	CHEERFUL	LOYALTY
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
FAMILY	-0.429	-0.985	-0.568	0.356	0.012	-2.591
SOCIAL	0.050	0.160	-0.025	0.040	0.022	0.179
SCHOOL	0.061	0.212	0.004	-0.006	0.022	0.340

KSI

	BETHAI	INDEPEND	BEHAVIOR	CULTUARA	RAISE	PARENT
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
FAMILY	4.639	-3.609	0.619	-2.783	4.647	3.927
SOCIAL	-0.210	0.196	-0.368	0.290	0.558	-0.328
SCHOOL	-0.610	0.434	-0.387	0.565	0.177	-0.418

KSI

	EDUCATIO	INCOME	FRIEND	MASS	TEACHER	ACTIVITY
FAMILY	-0.008	-0.413	-0.108	0.109	-1.301	0.160
SOCIAL	-0.016	0.024	0.445	0.147	0.253	-0.053
SCHOOL	-0.021	0.061	-0.010	-0.203	1.044	0.113

TI

Standardized Solution

LAMBDA-Y

	IDENTITY	PRIDE
HUMILITY	0.439	-
GRATEFUL	0.717	-
RESPECT	0.560	-
GENEROUS	0.433	-
CHEERFUL	0.478	-
LOYALTY	0.766	-
BETHAI	-	0.520
INDEPEND	-	0.780
BEHAVIOR	-	0.529
CULTUARA	-	0.678

LAMBDA-X

	FAMILY	SOCIAL	SCHOOL
RAISE	0.875	-	-
PARENT	0.868	-	-
EDUCATIO	0.321	-	-
INCOME	0.098	-	-
FRIEND	-	0.795	-
MASS	-	0.590	-
TEACHER	-	-	0.691
ACTIVITY	-	-	0.615

BETA

	IDENTITY	PRIDE
IDENTITY	-	-
PRIDE	0.546	-

GAMMA

	FAMILY	SOCIAL	SCHOOL
IDENTITY	0.167	0.360	0.207
PRIDE	0.079	0.142	0.160

Correlation Matrix of ETA and KSI

	IDENTITY	PRIDE	FAMILY	SOCIAL	SCHOOL
IDENTITY	1.000				
PRIDE	0.777	1.000			
FAMILY	0.516	0.546	1.000		
SOCIAL	0.643	0.681	0.625	1.000	
SCHOOL	0.619	0.668	0.602	0.866	1.000

PSI

Note: This matrix is diagonal.

IDENTITY	PRIDE
0.555	0.329

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

FAMILY	SOCIAL	SCHOOL
--------	--------	--------

	IDENTITY	PRIDE	
IDENTITY	0.167	0.360	0.207
PRIDE	0.170	0.338	0.273

TI

Completely Standardized Solution

LAMBDA-Y

	IDENTITY	PRIDE
HUMILITY	0.548	- -
GRATEFUL	0.941	- -
RESPECT	0.696	- -
GENEROUS	0.544	- -
CHEERFUL	0.492	- -
LOYALTY	0.985	- -
BETHAI	- -	0.651
INDEPEND	- -	0.960
BEHAVIOR	- -	0.678
CULTUARA	- -	1.002

LAMBDA-X

	FAMILY	SOCIAL	SCHOOL
RAISE	1.333	- -	- -
PARENT	1.291	- -	- -
EDUCATIO	0.168	- -	- -
INCOME	0.070	- -	- -
FRIEND	- -	0.888	- -
MASS	- -	0.726	- -
TEACHER	- -	- -	0.951
ACTIVITY	- -	- -	0.711

BETA

	IDENTITY	PRIDE
IDENTITY	- -	- -
PRIDE	0.546	- -

GAMMA

	FAMILY	SOCIAL	SCHOOL
IDENTITY	0.167	0.360	0.207
PRIDE	0.079	0.142	0.160

Correlation Matrix of ETA and KSI

	IDENTITY	PRIDE	FAMILY	SOCIAL	SCHOOL
IDENTITY	1.000				
PRIDE	0.777	1.000			
FAMILY	0.516	0.546	1.000		
SOCIAL	0.643	0.681	0.625	1.000	
SCHOOL	0.619	0.668	0.602	0.866	1.000

PSI

Note: This matrix is diagonal.

IDENTITY	PRIDE
0.555	0.329

THETA-EPS

	HUMILITY	GRATEFUL	RESPECT	GENEROUS	CHEERFUL	LOYALTY
HUMILITY	0.700					
GRATEFUL	- -	0.115				

RESPECT	0.149	- -	0.516			
GENEROUS	0.184	0.077	0.168	0.704		
CHEERFUL	-0.048	-0.063	- -	0.108	0.758	
LOYALTY	-0.312	-0.440	-0.278	-0.268	-0.064	0.031
BETHAI	-0.033	- -	- -	- -	0.192	0.314
INDEPEND	-0.143	-0.217	-0.154	-0.122	0.043	0.107
BEHAVIOR	0.090	0.136	0.121	0.211	0.154	0.038
CULTUARA	-0.107	-0.140	-0.119	- -	- -	-0.208

THETA-EPS

	BETHAI	INDEPEND	BEHAVIOR	CULTUARA
	-----	-----	-----	-----
BETHAI	0.576			
INDEPEND	0.244	0.079		
BEHAVIOR	0.087	-0.047	0.540	
CULTUARA	-0.042	-0.295	- -	-0.005

THETA-DELTA-EPS

	HUMILITY	GRATEFUL	RESPECT	GENEROUS	CHEERFUL	LOYALTY
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
RAISE	- -	-0.029	0.042	-0.006	-0.020	- -
PARENT	0.025	-0.043	- -	- -	- -	- -
EDUCATIO	0.145	0.037	0.097	0.199	- -	- -
INCOME	0.096	- -	0.014	0.109	- -	0.045
FRIEND	- -	- -	- -	- -	- -	- -
MASS	- -	0.036	- -	- -	- -	- -
TEACHER	- -	- -	- -	- -	- -	- -
ACTIVITY	- -	- -	- -	- -	- -	- -

THETA-DELTA-EPS

	BETHAI	INDEPEND	BEHAVIOR	CULTUARA
	-----	-----	-----	-----
RAISE	- -	- -	0.179	- -
PARENT	-0.014	- -	-0.072	-0.040
EDUCATIO	- -	-0.043	- -	- -
INCOME	0.079	- -	- -	- -
FRIEND	-0.045	- -	- -	- -
MASS	-0.025	- -	- -	- -
TEACHER	- -	- -	- -	-0.068
ACTIVITY	- -	- -	- -	- -

THETA-DELTA

	RAISE	PARENT	EDUCATIO	INCOME	FRIEND	MASS
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
RAISE	-0.776					
PARENT	-0.865	-0.666				
EDUCATIO	-0.075	- -	0.972			
INCOME	- -	0.051	0.676	0.995		
FRIEND	0.003	0.034	0.031	- -	0.212	
MASS	- -	0.010	-0.032	-0.057	- -	0.472
TEACHER	- -	- -	- -	-0.026	- -	0.078
ACTIVITY	- -	-0.025	- -	-0.055	0.021	0.166

THETA-DELTA

	TEACHER	ACTIVITY
	-----	-----
TEACHER	0.095	
ACTIVITY	- -	0.494

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

	FAMILY	SOCIAL	SCHOOL
	-----	-----	-----
IDENTITY	0.167	0.360	0.207
PRIDE	0.170	0.338	0.273

Total and Indirect Effects

Total Effects of KSI on ETA

	FAMILY	SOCIAL	SCHOOL
	-----	-----	-----
IDENTITY	0.190 (0.076) 2.504	0.360 (0.084) 4.272	0.207 (0.073) 2.846
PRIDE	0.195 (0.076) 2.563	0.338 (0.087) 3.864	0.273 (0.080) 3.397

Indirect Effects of KSI on ETA

	FAMILY	SOCIAL	SCHOOL
	-----	-----	-----
IDENTITY	- -	- -	- -
PRIDE	0.104 (0.042) 2.459	0.196 (0.051) 3.876	0.113 (0.042) 2.688

Total Effects of ETA on ETA

	IDENTITY	PRIDE
	-----	-----
IDENTITY	- -	- -
PRIDE	0.546 (0.076) 7.203	- -

Largest Eigenvalue of B*B' (Stability Index) is 0.298

Total Effects of ETA on Y

	IDENTITY	PRIDE
	-----	-----
HUMILITY	0.439	- -
GRATEFUL	0.717 (0.057) 12.556	- -
RESPECT	0.560 (0.039) 14.219	- -
GENEROUS	0.433 (0.042) 10.394	- -
CHEERFUL	0.478 (0.055) 8.750	- -
LOYALTY	0.766 (0.073) 10.425	- -
BETHAI	0.284 (0.039) 7.203	0.520
INDEPEND	0.426 (0.058) 7.320	0.780 (0.034) 22.646

BEHAVIOR	0.289 (0.043) 6.790	0.529 (0.044) 12.160
CULTUARA	0.370 (0.050) 7.349	0.678 (0.043) 15.601

Indirect Effects of ETA on Y

	IDENTITY -----	PRIDE -----
HUMILITY	- -	- -
GRATEFUL	- -	- -
RESPECT	- -	- -
GENEROUS	- -	- -
CHEERFUL	- -	- -
LOYALTY	- -	- -
BETHAI	0.284 (0.039) 7.203	- -
INDEPEND	0.426 (0.058) 7.320	- -
BEHAVIOR	0.289 (0.043) 6.790	- -
CULTUARA	0.370 (0.050) 7.349	- -

Total Effects of KSI on Y

	FAMILY -----	SOCIAL -----	SCHOOL -----
HUMILITY	0.084 (0.033) 2.504	0.158 (0.037) 4.272	0.091 (0.032) 2.846
GRATEFUL	0.136 (0.053) 2.581	0.258 (0.058) 4.420	0.148 (0.051) 2.907
RESPECT	0.107 (0.042) 2.541	0.202 (0.046) 4.348	0.116 (0.040) 2.869
GENEROUS	0.082 (0.034) 2.459	0.156 (0.037) 4.235	0.090 (0.031) 2.848
CHEERFUL	0.091 (0.036) 2.530	0.172 (0.041) 4.152	0.099 (0.035) 2.822
LOYALTY	0.146 (0.056) 2.605	0.275 (0.062) 4.453	0.158 (0.055) 2.897
BETHAI	0.101 (0.040) 2.563	0.176 (0.046) 3.864	0.142 (0.042) 3.397

INDEPEND	0.152 (0.058) 2.604	0.264 (0.067) 3.948	0.213 (0.061) 3.482
BEHAVIOR	0.103 (0.040) 2.586	0.179 (0.047) 3.808	0.144 (0.042) 3.409
CULTUARA	0.132 (0.051) 2.592	0.229 (0.058) 3.981	0.185 (0.053) 3.476

TI

Standardized Total and Indirect Effects

Standardized Total Effects of KSI on ETA

	FAMILY -----	SOCIAL -----	SCHOOL -----
IDENTITY	0.167	0.360	0.207
PRIDE	0.170	0.338	0.273

Standardized Indirect Effects of KSI on ETA

	FAMILY -----	SOCIAL -----	SCHOOL -----
IDENTITY	- -	- -	- -
PRIDE	0.091	0.196	0.113

Standardized Total Effects of ETA on ETA

	IDENTITY -----	PRIDE -----
IDENTITY	- -	- -
PRIDE	0.546	- -

Standardized Total Effects of ETA on Y

	IDENTITY -----	PRIDE -----
HUMILITY	0.439	- -
GRATEFUL	0.717	- -
RESPECT	0.560	- -
GENEROUS	0.433	- -
CHEERFUL	0.478	- -
LOYALTY	0.766	- -
BETHAI	0.284	0.520
INDEPEND	0.426	0.780
BEHAVIOR	0.289	0.529
CULTUARA	0.370	0.678

Completely Standardized Total Effects of ETA on Y

	IDENTITY -----	PRIDE -----
HUMILITY	0.548	- -
GRATEFUL	0.941	- -
RESPECT	0.696	- -
GENEROUS	0.544	- -
CHEERFUL	0.492	- -
LOYALTY	0.985	- -
BETHAI	0.355	0.651
INDEPEND	0.524	0.960
BEHAVIOR	0.370	0.678
CULTUARA	0.547	1.002

Standardized Indirect Effects of ETA on Y

	IDENTITY -----	PRIDE -----
--	-------------------	----------------

HUMILITY	- -	- -
GRATEFUL	- -	- -
RESPECT	- -	- -
GENEROUS	- -	- -
CHEERFUL	- -	- -
LOYALTY	- -	- -
BETHAI	0.284	- -
INDEPEND	0.426	- -
BEHAVIOR	0.289	- -
CULTUARA	0.370	- -

Completely Standardized Indirect Effects of ETA on Y

	IDENTITY	PRIDE
	-----	-----
HUMILITY	- -	- -
GRATEFUL	- -	- -
RESPECT	- -	- -
GENEROUS	- -	- -
CHEERFUL	- -	- -
LOYALTY	- -	- -
BETHAI	0.355	- -
INDEPEND	0.524	- -
BEHAVIOR	0.370	- -
CULTUARA	0.547	- -

Standardized Total Effects of KSI on Y

	FAMILY	SOCIAL	SCHOOL
	-----	-----	-----
HUMILITY	0.073	0.158	0.091
GRATEFUL	0.119	0.258	0.148
RESPECT	0.093	0.202	0.116
GENEROUS	0.072	0.156	0.090
CHEERFUL	0.080	0.172	0.099
LOYALTY	0.128	0.275	0.158
BETHAI	0.089	0.176	0.142
INDEPEND	0.133	0.264	0.213
BEHAVIOR	0.090	0.179	0.144
CULTUARA	0.116	0.229	0.185

Completely Standardized Total Effects of KSI on Y

	FAMILY	SOCIAL	SCHOOL
	-----	-----	-----
HUMILITY	0.091	0.197	0.113
GRATEFUL	0.157	0.338	0.195
RESPECT	0.116	0.250	0.144
GENEROUS	0.091	0.196	0.113
CHEERFUL	0.082	0.177	0.102
LOYALTY	0.164	0.354	0.204
BETHAI	0.111	0.220	0.178
INDEPEND	0.163	0.324	0.262
BEHAVIOR	0.116	0.229	0.185
CULTUARA	0.171	0.339	0.273

Time used: 0.312 Seconds

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวชลธิศ โฉศิริ เกิดเมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2528 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค. บ. เกียรตินิยมอันดับสอง) คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2551 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2552

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย